

**DEWAN RAKYAT
PARLIMEN KESEBELAS
PENGKAL KEEMPAT
MESYUARAT KETIGA**

Bil. 66

Khamis

15 November 2007

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN (Halaman 1)

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 2008:

Jawatankuasa:-

Jadual:-

Maksud B.21	(Halaman 34)
Maksud B.22	(Halaman 59)
Maksud B.23	(Halaman 109)

USUL:

Usul Anggaran Pembangunan 2008

Jawatankuasa:-

Maksud P.21	(Halaman 34)
Maksud P.22	(Halaman 59)
Maksud P.23	(Halaman 109)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 15 November 2007

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

1. Datu Seri Joseph Pairin Kitingan [Keningau] minta Menteri Kerja Raya menyatakan sama ada kementerian mempunyai rancangan melebarkan beberapa lebuh raya untuk mengurang kesesakan lalu lintas di Pekan Keningau iaitu daripada Pekan Apin-apin ke Pekan Keningau ke Batu 27, Jalan Tenom.

Menteri Kerja Raya [Dato' Seri S. Samy Vellu]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan telah mengambil beberapa tindakan untuk mengurangkan kesesakan di Pekan Keningau. Kementerian dan Kerajaan Negeri Sabah telah mengenal pasti beberapa laluan untuk di naik taraf ke jalan berkembar dua hala. Jalan-jalan tersebut adalah seperti berikut:

- (i) Jalan Keningau - Tambunan dari kilometer 2.2 ke kilometer 8.7;
- (ii) Jalan Keningau - Tenom dari kilometer 2.0 ke kilometer 2.8; dan
- (iii) Jalan Keningau - Nabawan dari kilometer 0 ke kilometer 2.

Cadangan pelaksanaan jalan-jalan tersebut akan disenaraikan dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan nanti. Maklumat tambahan untuk perkara itu iaitu projek Jalan Keningau - Tambunan bagi menaik taraf jalan sedia ada ke jalan dua hala dengan kos bernilai RM23.4 juta. Bagi Jalan Keningau - Tenom yang dinaikkan taraf jalan sedia ada kepada jalan dua hala kosnya bernilai RM9.4 juta. Bagi Jalan Keningau - Nabawan iaitu menaik taraf jalan sedia ada ke jalan dua hala dengan kos bernilai RM7.2 juta. Terima kasih.

2. Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun] minta Menteri Pelajaran menyatakan mengenai isu ramai guru-guru yang takut di saman telah memberhentikan kelas tuisyen secara mengejut. Apakah kementerian memberi satu garis panduan yang lebih menyeluruh supaya pelajar-pelajar lemah yang bakal menghadapi peperiksaan UPSR dalam beberapa bulan lagi dapat terus mengikuti kelas tambahan yang ada di luar selain daripada sekolah.

Timbalan Menteri Pelajaran [Dato' Hon Choon Kim]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran Malaysia sentiasa memastikan kualiti dan pengajaran guru di sekolah sentiasa baik dan berkesan. Kementerian ini juga berpendapat terdapat kecenderungan ibu bapa yang berkemampuan menghantar anak-anak ke kelas tuisyen tiada kaitan dengan kelemahan sistem pendidikan negara.

Antara makluman dan tujuan yang dikenal pasti ibu bapa menghantar anak-anak mereka ke kelas tuisyen ialah:

- (i) sebagai pengukuhan kepada pembelajaran yang diterima secara formal di sekolah dengan membuat latihan tambahan;
- (ii) untuk mengulang kaji *syllabus* tahun-tahun yang sebelumnya, khususnya bagi murid-murid yang akan menduduki peperiksaan UPSR, PMR, SPM dan STPM;
- (iii) merupakan satu alternatif kepada ibu bapa untuk memenuhi masa lapang anak-anak mereka; dan
- (iv) langkah dalam pemulihan murid-murid yang tidak menguasai topik-topik yang terdapat dalam sesuatu mata pelajaran.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pihak sekolah dengan kerjasama pihak PIBG juga ada menyediakan kelas tambahan untuk tujuan yang sama, khususnya bagi murid atau pelajar yang akan menduduki peperiksaan UPSR, PMR, SPM dan STPM.

Selain itu juga Kementerian Pelajaran Malaysia telah menyediakan Program Skim Bantuan Tuisyen untuk membantu murid-murid yang miskin dan lemah dalam pembelajaran mereka. Pada masa yang sama Kementerian Pelajaran juga telah mengeluarkan garis panduan berkaitan penglibatan guru sebagai guru tuisyen atau tenaga pengajar sambilan melalui Surat Pekeliling Perkhidmatan Kementerian Pelajaran Malaysia Bilangan 1 Tahun 2006 mengenai garis panduan kelulusan melakukan pekerjaan luar sebagai guru tuisyen atau tenaga pengajar sambilan. Terima kasih.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Kementerian Pelajaran. Sebelum saya kemukakan soalan tambahan, saya pihak bagi pihak rakyat Terengganu ingin merakamkan sebanyak-banyak terima kasih kepada kepimpinan negara dan juga Kementerian Pelajaran kerana dalam keputusan UPSR Terengganu mencatatkan peratusan tertinggi selama tujuh tahun berturut-turut. Alhamdulillah, ini berkat Barisan Nasional.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Soalnya.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Soalan tambahan saya, Tuan Yang di-Pertua, kita tahu bahawa PTB yang tidak berdaftar ataupun guru yang tidak berdaftar kadang-kadang menimbulkan masalah kecenderungan ibu bapa untuk mendapatkan anak-anak mereka sebagai penambahan latihan dan ilmu memang dialu-alukan.

■1010

Namun begitu, permasalahan yang ada pada hari ini ialah, ada di antara guru-guru di bawah kementerian kita, di bawah Jabatan Pelajaran yang secara suka rela, tetapi mendapat manfaat sehingga ada guru-guru yang tidak berdaftar sekurang-kurangnya dengan Jabatan Pelajaran Negeri, dan banyak menimbulkan masalah sosial dan juga masalah-masalah lain. Apakah pendirian kerajaan untuk memantau? Kita menggalakkan guru-guru, selagi ia tidak merosakkan masa dan juga produktiviti guru di sekolah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat...

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Apakah, masa dulu pada 22 September 2006, Menteri Pelajaran ada menegaskan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ramai hendak tunggu soalan.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Ini soalnya tetapi ia berbelit sedikit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup faham. Timbalan Menteri faham.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Masalahnya kita tidak buat pemantauan. Ada guru-guru yang tidak berdaftar. Apakah ini merupakan keputusan dan juga pendirian Kementerian Pelajaran terhadap guru-guru kita? Terima kasih.

Dato' Hon Choon Kim: Terima kasih Yang Berhormat. Saya pun telah jawab tadi. Kalau ikut garis panduan yang telah dikeluarkan, memang guru-guru di bawah jagaan Kementerian Pelajaran Malaysia sekiranya berhasrat untuk mengadakan kelas *tuition* atau bekerja sebagai guru *tuition* di mana-mana pusat pengajian mereka haruslah meminta kebenaran daripada Jabatan Pelajaran Negeri. Itulah adalah satu arahan yang telah dikeluarkan. Kalau sekiranya masih terdapat guru-guru yang tidak berdaftar, dengan kata lain mereka tidak mengikut arahan.

Setakat ini tidak ada aduan yang di terima oleh Kementerian Pelajaran terhadap guru-guru yang mengajar dengan tidak mendapat kebenaran. Jika ada, kita akan mengambil sesuatu tindakan selaras dengan kehendak Kementerian Pelajaran, dan juga ucapan tahniah kepada negeri Terengganu yang memang mencatat prestasi yang cukup baik untuk peperiksaan UPSR. Syabas dan tahniah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Salam sejahtera dan selamat pagi. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya harap Dato' terus kekal menjadi Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, soalan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Soalan akan masuk Dato'. Itu doa kepada orang yang bijaksana.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau hendak buat doa untuk saya bukan buat di sinilah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya, ya, okey, okey. Profesion perguruan Tuan Yang di-Pertua, profesion yang amat mulia. Selain daripada ibu bapa, guru-gurulah yang akan mendidik anak-anak kita, yang bukan sahaja sejahtera kepada dirinya tetapi juga anak-anak yang keluar dengan akademik yang baik, disiplin yang baik soal dari segi sahsiah yang baik akan menguntungkan negara.

Jelas Tuan Yang di-Pertua, rakyat yang berpendidikan, yang sahsiahnya baik akan menguntungkan negara. Jadi, profesion perguruan amat mulia.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Soalan?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Guru-guru mendidik Tuan Yang di-Pertua. Soalan akan sampai Tuan Yang di-Pertua. Saya harap Tuan Yang di-Pertua akan bersabar dan Timbalan Menteri memang sedia dengan soalan saya, kerana ia memberikan input baik kepada Kementerian Pelajaran. Dalam pendidikan, macam-macam pendekatan yang digunakan oleh guru-guru, tetapi yang paling payah ialah soal hendak mendisiplinkan anak-anak murid. Maklum sahajalah anak-anak murid datang daripada pelbagai lapisan masyarakat dan disiplin yang diajar oleh guru-guru ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat tiada soal, belum dapat, boleh duduk. Saya bagi orang lain.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Nanti dulu Tuan Yang di-Pertua, nanti sampai. Disiplin yang dididik oleh guru-guru ini akan mengakibatkan murid-murid menghormati undang-undang negara. Itu kesannya Tuan Yang di-Pertua. Dalam melakukan pendidikan ini, kadang-kadang sesetengah ibu bapa tidak faham. Kadang-kadang disamannya guru-guru ini dalam pendekatan pendidikan yang dilakukan oleh guru-guru yang bertujuan baik, guru-guru ini disaman.

Saya mintalah supaya kementerian memberikan perlindungan kepada guru-guru ini seperti insurans dan juga pembelaan kalau disaman di mahkamah jadi pihak kementerian harus memberikan satu bentuk sokongan moral yang boleh memberanikan guru-guru kita...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, sudah memakan masa tiga minit soalan belum keluar lagi?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tak apalah Tuan Yang di-Pertua, ini bukan satu kerja senang.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ini bukan dalam Jawatankuasa, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Itulah Tuan Yang di-Pertua, saya hendak memohon penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri yang memang juga

seorang yang begitu dedikasi dalam membentuk rakyat kita. Jadi apa pendapat Yang Berhormat Timbalan Menteri? Terima kasih.

Dato' Hon Choon Kim: Tuan Yang di-Pertua, saya amat setuju pandangan Yang Berhormat Sri Gading. Memang hasrat Kementerian Pelajaran ialah untuk memartabatkan profesion perguruan. Oleh kerana itulah banyak langkah telah kita lakukan supaya profesion perguruan dipandang serius, dipandang tinggi, mendapat penghormatan yang sewajarnya daripada masyarakat. Oleh kerana itu langkah untuk meningkatkan kualitinya dengan meningkatkan status *teacher training college* dan sebagainya itu, memang telah kita lakukan setakat ini.

Saya juga bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat. Memang kita faham guru itu mempunyai tanggungjawab yang cukup berat. Sekiranya mereka melakukan sesuatu yang telah menimbulkan perasaan tidak puas hati di kalangan ibu bapa, supaya cuba mengatasinya secara rundingan, tidak perlu bawa ke mahkamah seperti saman guru dan sebagainya. Saya rasa ini bukanlah cara yang terbaik untuk menangani masalah yang timbul di antara guru dengan murid.

Saya amat bersetuju dengan pandangan dan berharap Yang Berhormat juga akan membantu dan cuba melindungi guru-guru di kawasan Yang Berhormat, jika berlaku sesuatu. Juga jika dapat Yang Berhormat boleh menjadi orang tengah, membawa ibu bapa dan juga guru yang terlibat supaya membuat penyelesaian tanpa pergi ke mahkamah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang menjadi masalah ini kalau sudah di saman di mahkamah, apa perlindungan kepada guru-guru kita ini?

Dato' Hon Choon Kim: Kalau tidak silap saya, guru merupakan pegawai kerajaan, dan kita akan hantar pegawai undang-undang untuk memberi nasihat dan memberi perlindungan sewajarnya. Itu saya rasa lazimnya kita berbuat sedemikian. Terima kasih.

3. Dato' Firdaus bin Harun [Rembau] minta Menteri Penerangan menyatakan apakah program-program yang telah dan akan disiarkan melalui RTM untuk memupuk perpaduan kaum serta meningkatkan lagi semangat cintakan negara di kalangan rakyat negara ini.

Timbalan Menteri Penerangan [Tuan Chia Kwang Chye]: Tuan Yang di-Pertua, ingin saya tegaskan bahawa Kementerian Penerangan memang mempunyai pendirian dan dasar yang jelas mengenai perpaduan. Berhubung dengan fungsi RTM sendiri, kementerian selalu menekankan bahawa stesen milik kerajaan ini bukan semata-mata untuk orang Melayu malah adalah untuk semua kaum.

Justeru itu semua rancangan yang disiarkan tetap memberi keutamaan sasaran, yang dapat memenuhi cita rasa masyarakat pelbagai kaum. Usaha ini sesungguhnya akan memantapkan lagi fungsi RTM dalam menyebarkan berita dan maklumat kepada rakyat. Bukan hanya sekadar sering menyiarkan berita dan maklumat serta seruan pemimpin tentang pentingnya amalan perpaduan, malah falsafah perpaduan itu sendiri sentiasa turut diterapkan

melalui pelbagai rancangan. Ini termasuk seperti apa yang telah pernah dibincangkan di Debat Perdana serta rancangan-rancangan bercorak Bicarawara yang lain, di samping menerapkan mesejnya melalui lagu kempen, drama serta rancangan-rancangan bercorak hiburan dan santai.

Penyertaan selebriti pelbagai kaum dalam persembahan RTM juga turut menjadi suatu dasar dalam penerbitan. Memang nampak jelas RTM telah berjaya dalam usahanya sejak awal dahulu sehingga kini, kerana mampu melahirkan ramai penghibur dan selebriti bukan Melayu. Malah RTM pada masa yang sama, turut berjaya menampilkan ramai karyawan siaran seperti penyampai berita dan pengacara bukan Melayu. Mereka turut menjadi antara ikon penting yang sinonim dengan RTM dan dikenali ramai.

■1020

Pada masa itu RTM turut menggalakkan syarikat-syarikat penerbitan swasta menggunakan pendekatan yang sama, khususnya melalui drama atau rancangan-rancangan lain terbitan mereka malah melalui siaran iklan juga.

Bagi Yang Berhormat dari Rembau dan Ahli-ahli Yang Berhormat tentu ingat dengan beberapa iklan menarik tajaan syarikat petroleum negara, Petronas yang mempunyai mesej perpaduan setiap kali musim perayaan yang turut ditayangkan di RTM.

Bagi saya usaha RTM menyiarkan iklan-iklan bermesej termasuk berkaitan dengan perpaduan ini patut dicontohi oleh syarikat-syarikat korporat yang lain. Sekian, terima kasih.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri, terima kasih Tuan Yang di-Pertua Dewan.

Soalan tambahan saya, adakah kerajaan bercadang untuk mengadakan program atau rancangan-rancangan yang khusus berkaitan dengan penghayatan prinsip-prinsip Rukun Negara memandangkan masyarakat hari ini semakin melupai elemen yang penting ini. Malah ada yang membuat demonstrasi jalanan yang jelas bukan budaya kita.

Soalan kedua, tidakkah kementerian bercadang untuk bersama-sama dengan Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional, FINAS, Filem Negara dengan kerjasama syarikat-syarikat berkaitan kerajaan *government-linked companies* menerbitkan lebih banyak lagi filem, drama bersiri, dokumentari khas, video klip dan iklan yang memaparkan suasana perpaduan kaum dengan menggunakan Tadika Perpaduan dan sekolah kebangsaan serta lain-lain institusi pendidikan pelbagai kaum sebagai latar belakangnya.

Di mana kanak-kanak pelbagai kaum belajar bersama dalam suasana yang mesra, bermain di padang yang serupa dan makan bersama di kantin yang sama. Mohon pandangan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Chia Kwang Chye: Terima kasih Yang Berhormat. Kementerian Penerangan mempunyai satu kempen selama lima tahun ini untuk mempromosikan kempen yang dinamakan 'Kempen Penghayatan Rukun Negara'. Kempen ini masih dijalankan.

Selain daripada itu lebih kurang RM1 bilion produk yang mempunyai logo prinsip-prinsip Rukun Negara. Kementerian Penerangan melalui RTM memang mengadakan beberapa rancangan yang khas untuk mempromosikan Kempen Penghayatan Rukun Negara ini. Memang ada klip-klip video dan kapsul yang sedang disiarkan berkenaan dengan Kempen Penghayatan Rukun Negara ini.

Selain dari ini kita selalu memastikan bahawa mesej Rukun Negara juga termasuk prinsip-prinsip Rukun Negara ini pun ada dalam beberapa drama dan juga rancangan-rancangan yang diterbitkan oleh pihak swasta dan sebagainya.

Berkenaan dengan cadangan yang kedua itu memang kita menerima cadangan yang baik itu dan kita akan menambah baik perhubungan di antara agensi dan syarikat berkaitan kerajaan supaya kita dapat melaksanakan cadangan itu.

Namun setakat ini kita mempunyai beberapa rancangan khas kanak-kanak termasuk corak animasi yang melibatkan pelbagai kaum di Malaysia. Antara rancangan tersebut ialah animasi yang selalu kita tengok seperti Bola Kampung dan juga Kanak-kanak Selamat Pagi Putera Puteri dan sebagainya. Sekian, terima kasih.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Kalau RTM mahu memainkan peranan untuk memupuk perpaduan bukankah mustahak bahawa RTM menjadikan satu simbol di mana ada *free and fair press* supaya semua rakyat Malaysia tak kira kaum atau pendapat boleh rasa inilah sebahagian mereka.

Bukan macam sekarang ialah propaganda am Barisan Nasional, di mana ada berita berat sebelah sahaja, semacam apa yang berlaku di mana kritik-kritik bekas Duta European Union, Thierry Rommel bahawa kita, suara rakyat tidak dibenarkan *walk out of national process*.

Kenapa pandangan dan kritik Thierry Rommel yang betul itu *diblackout* dalam RTM? Bukankah benar bahawa tadi ada sebut mengenai demonstrasi jalanan bukan budaya Malaysia. Kenapa apabila Khairy mengetuai satu demonstrasi di depan ASEAN Conference mengenai Rice ini dibenarkan? Ini dikeluarkan dalam RTM. Bukankah ini *double standard*? *Hypocrite* RTM.

Bukankah benar kalau RTM mahu benar-benar akan menjadi simbol semua pandangan patut dibenarkan, hasil mengenai kritik-kritik NEP ialah *foster corruption* sebabnya ialah...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat cukup.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Kenapa *ranking* universiti sudah jatuh keluar daripada 200 itulah DEB atau Dasar Ekonomi Baru

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Akhirnya kenapa Menteri Penerangan masih hilang..

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat cukup.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Akhirnya RTM kata itu media baru web saya kenapa tidak update. *[Dewan riuh]*

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Duduklah surat khabar lama! *[Dewan riuh]*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *[Menyampuk]*... mana boleh jadi simbol perpaduan ini simbol *division*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat cukup. *[Dewan riuh]*
Yang Berhormat sebahagian ada kaitan dengan soalan, sebahagian besar tidak ada kena-mengena dengan soalan.

Seorang Ahli: Tidak payah jawablah! *[Dewan riuh]*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: *[Menyampuk]*... jangan takut Khairy, bahawa orang Melayu di Penang dimarginalized ...*[Dewan riuh]*

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: Tak payah jawab.

Tuan Chia Kwang Chye: Tuan Yang di-Pertua, saya memang khuatir. Kalau kelakuan yang seperti ditunjukkan oleh Ketua Pembangkang itu ditayangkan, disiarkan dalam RTM nanti mungkin ada kompelin lagi.

Langkah itu tidak boleh diterima sebab sebagai Ketua Pembangkang dan sebagai Ahli Parlimen kita mesti bersopan santun dan mengadakan etika yang baik. Jadi saya berharaplah bahawa kita...

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Kenapa? Ingat ini sekolah ke?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Jangan larilah jawab! Berani jawab tak berani jawab. Kalau takut Khairy bagi tahulah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, dia sedang jawab.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Dia mana ada jawab, dia lari daripada jawapan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat dia sedang jawab belum habis.

Datuk Haji Md. Alwi bin Che Ahmad [Ketereh]: You tidak ada telinga ke?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ini budaya RTMkah?

Tuan Chia Kwang Chye: Tuan Yang di-Pertua, kalau saya berdiri berucap jadi beri penghormatan kepada saya. '*Jangan berdiri seperti kera makan belacan*'.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Yang berdiri kera itukah? *[Ketawa]*

Tuan Chia Kwang Chye: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat dari Ipoh Timor memang tidak faham mengenai dengan peranan Kementerian Penerangan dan khasnya RTM. Jadi RTM bukan stesen swasta, RTM adalah stesen kerajaan kalau tak faham berkenaan dengan peranan RTM minta penjelasan saya akan beri penjelasan.

RTM adalah untuk menerangkan polisi-polisi dan dasar-dasar kerajaan dan projek-projek pembangunan yang dijalankan oleh kerajaan kepada rakyat jelata dan sebagainya serta kepada dunia.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat cukup.

Tuan Chia Kwang Chye: Tuan Yang di-Pertua, jadi kalau peranan RTM adalah sebagai satu stesen kerajaan memang akan ...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Bukankah stesen kerajaan mahu adil dan bebas *free* dan *fair*. Bukan kerajaan tidak perlu adil.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Chia Kwang Chye: ... projek pembangunan...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Atau kerajaan *injustice*.

Tuan Chia Kwang Chye: ... projek kerajaan yang sedia ada...

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: *[Menyampuk]* Merapu.

Tuan Chia Kwang Chye: ... Sekarang ialah Kerajaan Barisan Nasional. Oleh sebab ini Kerajaan Barisan Nasional, memang nampak pemimpin-pemimpin dari Barisan Nasional, ini bukan kerajaan DAP ataupun kerajaan pembangkang. Jadi kalau nampak pemimpin kerajaan dari Barisan Nasional...

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Tukar RTBNlah, RT Barisan Nasional bukan RT Malaysia. Malaysia bukan Barisan Nasional. Tukar RTBN.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Gunakan duit Barisan Nasional jangan guna duit rakyat.

Tuan Chia Kwang Chye: Jadi pihak pembangkang kalau kita menunjukkan kelakuan....

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Taxpayers' money*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Siapa upah Yang Berhormat Timbalan Menteri, gaji rakyat, bukan Barisan Nasional, ini RTM! *[Dewan riuh]*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Ataupun tukar nama Radio Barisan Nasional, ini Barisan Nasional dan gunakan duit Barisan Nasional.

Tuan Chia Kwang Chye: Jadi ini bukan peraturan kalau saya berdiri berucap bagi penghormatan, bila Ketua Pembangkang berucap...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

■1030

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Kalau tak jawab, tak mengikut peraturan juga!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, cara jawapan terpulang kepada dia. Dia nak jawab macam mana terpulang kepada dia.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: *[Menyampuk]* Merayau-rayau. Jawapan merayau-rayau. Tegas sikit!

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah kita *tolerate* perangai pembangkang macam ini? Ia memalukanlah Tuan Yang di-Pertua!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Boleh *tolerate* liar! Barisan Nasional ini boleh lah. Apabila berlaku, itu boleh *tolerate* lah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat!

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Memalukan Dewan, inilah yang memalukan Dewan!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timor]: Ah, pergi mampus! *Double standard!*

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Memalukan Dewan, memalukan Dewan!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: ... Sabar dululah.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan]: *[Menyampuk]* Eh Ketua Pembangkang, *get out* lah!

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Poorest state in the country cannot do anything.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, nasib baik benda ini tidak ditayangkan. *[Ketawa]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Lagi baik. Masyarakat Malaysia tahu benda yang benar ditayangkan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat!

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: *[Menyampuk]* Auta saja, auta saja banyak! *Let's go straight, let's go straight!*

Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]: Kalau untung, dia berhentilah.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Don't be afraid.*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: *[Menyampuk]* ...not expected of the Minister.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, bukan kata takut, tak takut. Sekurang-kurangnya...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *[Menyampuk]* Itu keputusan kerajaan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ...sekurang-kurangnya... Yang Berhormat, sila duduk! Duduk Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Itu keputusan kerajaan. Siaran langsung *is very* ...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sila duduk. Yang Berhormat, duduk! Duduk, duduk. Tak faham ke ini Peraturan Mesyuarat? Kalau faham duduklah. Duduk! Cukuplah Yang Berhormat. Cukup, Yang Berhormat Gombak.

Tuan Chia Kwang Chye: *[Ketawa]*

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Dia pun pandai lawan. *[Ketawa]*

4. **Datuk Dr. Rahman Bin Ismail [Gombak]** minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan adakah kementerian serius memperkasakan RELA. Apakah program kementerian untuk menuju ke arah itu.

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri [Datuk Tan Chai Ho]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kementerian ini memang serius untuk memperkasakan RELA. Antara program-program yang sedang dan akan diambil untuk menuju ke arah itu adalah:

- (i) meningkatkan struktur organisasi RELA di semua peringkat supaya mempunyai kakitangan yang mencukupi. Sebanyak 420 perjawatan baru telah diluluskan oleh Jabatan Perkhidmatan Awam pada 26 September 2007;
- (ii) cadangan untuk mewujudkan Akta RELA;
- (iii) menambahkan bilangan pusat-pusat latihan dengan mewujudkan pusat latihan di peringkat negeri;
- (iv) memperbanyakkan kursus-kursus profesional RELA;
- (v) menambahkan kemudahan infrastruktur pusat-pusat operasi RELA iaitu POR di setiap mukim; dan
- (vi) mengenal pasti keperluan kewangan dan membuat permohonan mengenainya untuk menentukan program atau aktiviti dapat dilaksanakan dengan baik dan sempurna.

Pengurusan RELA telah diarahkan menyediakan perancangan dan pelan tindakan untuk melaksanakan program-program seperti yang dinyatakan di atas. Sekianlah.

Datuk Dr. Rahman bin Ismail [Gombak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Timbalan Menteri, soalan tambahan saya. Kita tahu bahawa pasukan RELA telah terbukti berkesan dalam memberi perlindungan kepada masyarakat setempat dalam soal yang berkaitan dengan soal sosial dan keselamatan dan walau bagaimanapun, kita tahu bahawa RELA juga terlibat secara langsung dalam operasi terhadap pendatang tanpa izin. Kita dapati ada kes-kes yang terpencil yang dilakukan oleh anggota RELA yang boleh mencemarkan organisasi RELA itu sendiri iaitu kes-kes yang berkaitan dengan elemen-elemen negatif seperti rasuah dan juga kes-kes yang melanggar hak-hak asasi manusia. Jadi saya ingin tahu berapakah bilangan kes yang sedemikian yang mana kita tahu kes yang sedemikian mencemarkan organisasi RELA itu dan yang kedua, apakah tindakan yang telah diambil kepada mereka-mereka yang telah melakukan ini. Kita tahu bahawa RELA ini juga telah wujud sebagai sebuah struktur. Bilakah perwujudan jabatan ini akan direalisasikan oleh RELA.

Datuk Tan Chai Ho: Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini tidak mempunyai maklumat mengenai rekod-rekod atau perkara-perkara yang berkaitan dengan kes-kes terpencil seperti dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat. Pihak polis dan mahkamah sebenarnya mempunyai maklumat yang berkenaan dan seseorang anggota RELA apabila telah melanggar peraturan atau telah membuat kesalahan, dia akan didakwa oleh pihak polis dan bagi pihak kementerian, kita akan ambil tindakan disiplin terhadap anggota RELA yang telah melakukan kesalahan.

Soalan yang kedua Tuan Yang di-Pertua, kementerian ini sedang mengkaji supaya satu rang undang-undang baru yang dinamakan Akta RELA diwujudkan. Selepas Akta RELA diluluskan, barulah jabatan RELA boleh diwujudkan di bawah kementerian ini.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, kebelakangan ini saya telah melihat kekecohan dalam pentadbiran RELA. Saya rasa perlu saya bangkit di sini sebelum rang ataupun Akta RELA itu digubal. Saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri memberi keterangan kepada Dewan yang mulia ini iaitu bagaimana pegawai-pegawai RELA dilantik? Adakah pelantikan itu berlandaskan kursus-kursus yang dihadiri ataupun pengalaman berkhidmat dan senioriti dalam pasukan RELA. Yang kedua, adakah pegawai RELA daerah berkuasa melantik ataupun menarik balik pelantikan ataupun membekukan penggunaan pangkat RELA yang telah diberi kepada anggota RELA di bawah jagaannya. Minta penjelasan.

Datuk Tan Chai Ho: Pegawai RELA daerah boleh cadangkan apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat kepada Ketua Pengarah RELA supaya tindakan boleh diambil tapi pegawai RELA daerah tidak ada kuasa. Yang kedua, kita memang ada kursus-kursus untuk pegawai RELA daerah dan pegawai RELA peringkat negeri supaya mereka boleh lebih faham apa tugas sebenarnya mereka boleh jalankan. Kalau saya tak salah, Yang Berhormat memang ada bangkitkan satu perkara yang berlaku di Johor Bahru di mana diakui PRT telah mengeluarkan beberapa surat terhadap anggota RELA untuk menarik balik pangkat anggota RELA. Jadi ini saya akan siasat. Sekianlah, terima kasih.

5. Dr. Junaidy bin Abd. Wahab [Batu Pahat] minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah tindakan dan strategi kerajaan untuk menambahkan bilangan syarikat penerbangan yang mendarat di KLIA memandangkan lapangan terbang antarabangsa kita mendapat saingan yang sengit daripada Lapangan Terbang Antarabangsa Singapura.

Menteri Pengangkutan [Dato' Sri Chan Kong Choy]: Tuan Yang di-Pertua, di antara tindakan dan strategi yang telah diambil oleh kerajaan melalui Malaysia Airports Holding Berhad (MAHB) untuk menambahkan bilangan syarikat penerbangan yang mendarat di KLIA adalah seperti berikut:

- (i) memperkenalkan satu program insentif dengan memberi pengecualian 100% ke atas caj-caj memakir dan pendaratan kepada syarikat-syarikat penerbangan sedia ada yang menambah perkhidmatan dan kepada syarikat-syarikat penerbangan baru yang ingin mula beroperasi ke KLIA bagi tempoh tiga tahun;
- (ii) menawarkan ruang pejabat di KLIA secara percuma selama enam bulan pertama kepada syarikat-syarikat penerbangan yang ingin menyewa ruang pejabat di KLIA;
- (iii)

■ 1040

- (iii) menyediakan satu tabung promosi bagi syarikat-syarikat. Tabung ini boleh digunakan bagi aktiviti-aktiviti pemasaran mereka bagi tujuan melancarkan perkhidmatan ulung ataupun *inaugural services* dengan izin dan membangunkan jalan laluan berkenaan;
- (iv) menjadi tuan rumah bagi acara global *The World Route Forum - Routes* pada tahun 2008. Forum ini adalah secara tahunan yang diadakan di mana eksekutif-eksekutif dari syarikat penerbangan dan lapangan terbang dari seluruh dunia berkumpul di Kuala Lumpur untuk berbincang tentang pembangunan perkhidmatan udara; dan
- (v) MAHB juga turut mengambil bahagian dalam acara-acara bertaraf antarabangsa yang lain seperti Air Cargo Europe, Tourism Malaysia Roadshows, Airport Council International Assembly, PATA Annual Conference dan lain-lain lagi. Di forum dan persidangan tersebut MAHB berpeluang untuk menarik perhatian syarikat penerbangan asing untuk beroperasi ke KLIA dan secara tidak langsung membantu pembangunan industri pelancongan di Malaysia.

Sekian terima kasih.

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: Terima kasih Menteri, terima kasih Tuan Yang di Pertua. Kalau tidak silap saya pembinaan KLIA di peringkat awalnya adalah untuk memastikan lebih banyak penerbangan akan hadir ke negara kita. Apa yang saya perhatikan sekarang, boleh dikatakan 80% kapal terbang yang ada merupakan milik MAS, jadi macam orang main golf lah. Dia pukul macam tidak ada *follow-thru*, *swing* dia berhenti. Jadi apakah dengan langkah-langkah yang dinyatakan tadi boleh dapat

Timbalan Yang di Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, macam mana boleh kaitkan dengan main golf?

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: Pukul separuh jalan dia *stop*. Jadi adakah dengan perancangan yang dibuat, dengan program-program, dengan seminar-seminar akan dapat memastikan syarikat-syarikat penerbangan asing akan datang ke negara kita dan seterusnya menyediakan penerbangan, itu salah satu.

Keduanya, telah wujud juga kekeliruan di dalam orang ramai berkaitan dengan strategi kerajaan untuk membina LCCT di kawasan KLIA, sedangkan dalam waktu yang sama ada cadangan untuk membuka kembali lapangan terbang Subang untuk penerbangan murah. Jadi persoalan juga, apakah perancangan kerajaan dengan cadangan untuk membuka kembali lapangan terbang Subang. Ini tidak dibuat terlebih dahulu sebelum pembinaan LCCT di KLIA diadakan. Terima kasih.

Dato' Sri Chan Kong Choy: Terima kasih. Memang kerajaan membina KLIA dengan tujuan untuk menjadikan KLIA sebagai satu hab yang utama di rantau ini. Oleh sebab kedudukan KLIA adalah di antara dua hab penerbangan yang utama di rantau ini iaitu di antara Singapura dan juga di antara Bangkok; di mana jarak ataupun waktu penerbangannya adalah kurang daripada satu jam ke Singapura dan kurang daripada dua jam ke Bangkok. Ini menjadikan kedudukan kita bukan senang hendak menghadapi persaingan yang begitu hebat daripada Singapura dan juga Bangkok.

Saya hendak memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini bahawa dengan usaha-usaha yang telah dijalankan oleh kerajaan melalui MAHB dan sebagainya, setakat ini kita telah berjaya untuk menarik sebanyak 53 syarikat penerbangan untuk beroperasi ke KLIA. Tahun ini sahaja kita telah berjaya untuk menarik enam syarikat penerbangan baru yang beroperasi di KLIA termasuk syarikat yang utama seperti Syarikat Etihad dan Syarikat Jetstar. Tahun ini juga jumlah penumpang yang akan datang ke KLIA akan pada kali pertamanya melebihi 25 juta orang. Kita akan sampai 26 juta orang, ini telah memenuhi fasa pertama di mana KLIA dibina untuk menampung 25 juta orang sahaja.

Dari segi ini pihak kerajaan berasa gembira atas perkembangan dan prestasi KLIA. Walaupun kita menghadapi persaingan yang begitu hebat daripada Bangkok dan juga Singapura. Bagi Subang, bila kita pindah dari Subang ke KLIA, kita membenarkan perkhidmatan pesawat *turbo-prop* berterusan di Subang iaitu Berjaya Air.

Maka baru-baru ini dengan membenarkan Firefly untuk beroperasi di Subang untuk menggunakan jenis pesawat *turbo-prop*. Ini tidak ada pertukaran ataupun *change in policy*; ini merupakan satu kontinuiti dasar kerajaan untuk membenarkan jenis *turbo-prop* sahaja untuk beroperasi di Subang. Kita akan mengekalkan dasar ini dan kita tidak akan membenarkan operasi pesawat jet di Subang. Dengan dasar ini, kita harapkan kita dapat mewujudkan satu lagi syarikat penerbangan iaitu Firefly sebagai satu syarikat penerbangan komuniti untuk memberikan kemudahan kepada rakyat di negara ini. Sekian terima kasih

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Terima kasih Tuan Yang di Pertua, memang benar KLIA banyak mendapat anugerah antarabangsa, tetapi dari sudut yang lain KLIA juga menunjukkan kecuaihan dari segi keselamatan di lapangan terbang. Kita lihat sering kali lapangan terbang ini dicerobohi; bukan sahaja dicerobohi di sekitar lapangan terbang tetapi kapal terbang itu sendiri juga boleh dicerobohi oleh mereka yang berbuat demikian.

Saya ingin tahu apakah langkah yang difikirkan oleh kementerian untuk meningkatkan aspek keselamatan di KLIA. Ini kerana saya melihat aspek ini juga akan menjadikan lapangan terbang KLIA ini sebagai lapangan terbang yang berdaya saing berbandingkan dengan Singapura dan Bangkok. Apakah kementerian lihat perkara ini. Terima kasih.

Dato' Sri Chan Kong Choy: Terima kasih Ahli Yang Berhormat, perkara ini saya telah menjawab secara panjang lebar semasa saya menggulung ucapan saya, perbincangan

kementerian saya di Dewan yang mulia ini tidak lama lagi. Saya tidak berhasrat untuk mengulang sekali lagi, tapi saya hendak menegaskan di Dewan yang mulia ini bahawa segala inisiatif dalam sektor, dalam aspek keselamatan dan kemudahan-kemudahan keselamatan di KLIA adalah berpatutan dengan internasional standard iaitu ICAO.

Di mana beberapa audit telah pun dijalankan oleh International Civil Aviation Organisation dan juga DCA dan satu lagi syarikat telah di lantik oleh pihak MAS dan KLIA. Satu syarikat neutral telah memberi laporan bahawa memang semua laporan kemudahan dan inisiatif langkah-langkah yang telah diambil oleh KLIA adalah *compliance* kepada internasional standard.

Namun saya juga setuju bahawa masih ada ruang bagi kita mempertingkatkan lagi dari segi keselamatan. Maka banyak lagi inisiatif dan langkah-langkah yang telah pun dan akan diambil oleh pihak KLIA dan saya harapkan dengan semua langkah-langkah saya telah pun jawab di Dewan yang mulia ini dapatlah kita mempertingkatkan kemudahan ke selatan di KLIA ini.

6. Dato' Nasarudin bin Hashim [Parit] minta Menteri Kesihatan menyatakan berapakah jumlah kes kematian bagi tempoh lima tahun yang lalu, akibat amalan merokok dan mengapa bilangan perokok terus meningkat di kalangan rakyat negara ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kesihatan [Dato' Lee Kah Choon]: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di Pertua, sebagaimana yang diketahui umum penggunaan tembakau mampu mengakibatkan pelbagai penyakit serius yang boleh membawa maut.

■1050

Di antara penyakit tersebut adalah seperti berikut:

- (i) penyakit jantung dan sistem peredaran darah termasuk strok;
- (ii) penyakit paru-paru dan sistem pernafasan; dan
- (iii) pelbagai jenis kanser terutamanya kanser paru-paru serta pelbagai penyakit dan kondisi negatif terhadap kesihatan.

Di negara ini jumlah kematian akibat penyakit yang disebabkan oleh merokok seperti penyakit jantung, penyakit paru-paru, strok dan kanser paru-paru sememangnya kian meningkat. Pada tahun 2002, jumlah kematian yang direkodkan adalah sejumlah 7,253 orang berbanding dengan tahun 2006 sebanyak 8,954 orang. Jumlah keseluruhan kematian akibat tabiat merokok bagi tempoh lima tahun yang lalu adalah sejumlah 39,725 orang.

Hasil kajian terbaru Kementerian Kesihatan yang dijalankan pada tahun 2006 iaitu tinjauan kesihatan dan mobiliti kebangsaan yang ketiga mendapati bahawa keseluruhan kadar perokok dewasa telah menurun dari 24.8% pada tahun 1996 kepada 21.5% pada tahun 2006. Sesungguhnya catatan ini menunjukkan pencapaian positif hasil usaha kawalan tembakau yang telah dilaksanakan. Walaupun diakui kadar peratus perokok dewasa telah menurun namun masih terdapat peningkatan kepada bilangan perokok. Ini kerana berlakunya pertambahan keseluruhan jumlah penduduk dalam negara dari 21.2 juta pada tahun 1996 kepada 24.8 juta pada tahun 2006. Peningkatan bilangan perokok di negara ini bukan bermaksud bahawa usaha

kawalan tembakau telah gagal. Kerajaan sememangnya memandang serius terhadap masalah merokok di kalangan masyarakat di negara ini.

Pelbagai usaha telah, sedang dan akan dilaksanakan bagi terus membendung masalah rokok sekali gus memastikan supaya kadar dan impak merokok di kalangan rakyat di negara ini dapat dikawal dengan sebaik mungkin. Pendekatan yang dimaksudkan termasuklah peningkatan cukai dan harga rokok, penguatkuasaan peraturan-peraturan kawalan hasil tembakau 2004, promosi anti merokok terutamanya kempen 'Tak Nak Merokok' serta kempen 'Nafas Baru Bermula Ramadhan', penyediaan perkhidmatan berhenti merokok dan pelbagai usaha lain. Sekian.

Dato' Nasaruddin bin Hashim [Parit]: Terima kasih kepada Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen yang memberi jawapan yang panjang lebar. Seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat tadi walaupun kadar peratus itu menurun, tetapi bilangan perokok bertambah.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, bukan sahaja kadar kematian begitu tinggi, 39,000 hampir 40,000 dalam tempoh lima tahun tetapi negara juga membelanjakan perbelanjaan yang begitu tinggi untuk memberi rawatan kepada mereka yang mendapat penyakit akibat daripada amalan merokok ini.

Jadi soalan tambahan saya Tuan Yang di-Pertua ialah apakah kementerian mempunyai pendekatan baru untuk menghalang daripada remaja ataupun kanak-kanak ini daripada mendekati rokok kerana yang terbaiknya ialah fokus kita ataupun kumpulan sasaran mestilah betul.

Saya ingin bertanya adakah kementerian berhasrat untuk memberi pendekatan baru memberi kempen anti merokok ini kepada murid-murid sekolah terutamanya daripada tadika lagi supaya mereka ini menjauhi rokok kerana kos yang kita belanja untuk kempen ini begitu tinggi. Tahun 2004 misalnya kita belanjakan RM20 juta, 2006 RM7 juta.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, cukup...

Dato' Nasaruddin bin Hashim [Parit]: Jadi apakah pendekatan baru kementerian untuk menghalang perokok-perokok baru daripada bertambah? Terima kasih.

Dato' Lee Kah Choon: Terima kasih Yang Berhormat. Saya memang bersetuju bahawa kementerian perlu mengambil tindakan yang lebih tegas lagi untuk mempromosikan kempen 'Tak Nak Merokok' ini kepada murid-murid kita sebelum mereka menjadi perokok kerana kita dapati apabila mereka menjadi perokok pada masa muda, mereka akan menjadi perokok untuk seumur hidup. Selepas kita memahami perkaitan dengan tabiat sebegini, kita telah menjalankan banyak program-program bersama kementerian yang lain terutamanya Kementerian Pelajaran. Kita telah dapat menjalankan program seperti Program Doktor Muda.

Program Doktor Muda ini adalah satu program di mana kita akan menerapkan fikiran berkaitan dengan kesihatan kepada anak-anak kita di sekolah rendah. Kita juga ada

mengadakan program-program dengan wakil rakyat iaitu 'Ops Tak Nak Merokok', di mana kita akan masuk ke sekolah menengah dan juga sekolah rendah. Kita akan bagi mereka maklumat berkaitan dengan tabiat yang tidak baik ini. Kita juga berharap kerana ini adalah satu aspek yang penting iaitu supaya ibu bapa juga berhenti merokok kerana ibu bapa menjadi teladan kepada anak-anak kita. Sentiasa kita dapati apabila kita beritahu anak-anak jangan merokok, dia akan beritahu kita bahawa guru-guru kadang-kadang pun merokok dan ibu bapa pun merokok, so, apa masalahnya? Ini adalah maklumat yang kita dapati dari kalangan anak-anak kita. Ini bermakna untuk berjaya membendung tabiat yang tidak baik dan tidak sihat ini kita memerlukan setiap orang dalam masyarakat ini untuk menunjukkan teladan yang baik.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Kuala Krai.

Datuk Mohamed Razali bin Che Mamat [Kuala Krai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Setiausaha Parlimen. Mengenai dengan merokok, kita tahu begitu banyak sekali kerajaan membelanjakan dari segi untuk membanteras supaya tak nak merokok terutama sekali kempen 'Tak Nak Merokok'. Saya ingin tahu mengenai dengan kempen 'Tak Nak Merokok' ini. Berapa banyak kah kerajaan telah membelanjakan sebab kita tengok di merata-rata jalan yang mana tidak dipedulikan langsung dan ini sudah tentu tidak memberi akibat yang baik kepada yang tak nak merokok?

Jadi saya hendak tahu, bagaimanakah kementerian, adakah cadangan supaya di hospital-hospital itu sendiri, rumah sakit itu adalah satu tempat yang begitu baik kalau kita hendak supaya 'Tak Nak Merokok' ini? Bolehkah pihak kementerian memberi kerjasama dengan pihak Parlimen umpamanya, memberi satu peruntukan supaya kita dapat menyelesaikan perkara ini dengan lebih berkesan kerana kita tumpu kepada kawasan yang begitu baik di mana dia boleh tengok dengan sendiri bagaimana mudaratnya merokok ini? Sekian, terima kasih.

Dato' Lee Kah Choon: Berkaitan dengan peruntukan yang diperkatakan itu, itu memang bukan satu masalah yang besar kerana kita memang ada menyalurkan peruntukan kepada pegawai kesihatan daerah kita di seluruh negara di mana kita bagi peruntukan ini untuk menjalankan kempen-kempen 'Tak Nak Merokok' ini. Jikalau ada masalah, beritahu saya supaya kita boleh sama-sama mengadakan program di kawasan masing-masing. Berkaitan dengan peruntukan yang diperuntukkan oleh kerajaan untuk kempen ini, pada masa sekarang kita memang memperuntukkan berjuta-juta ringgit. Setiap tahun lebih kurang RM20 juta terhadap kempen anti merokok ini di seluruh negara. Sekian.

[Soalan No. 7 – Y.B.Puan Teresa Kok Suh Sim (Seputeh) tidak hadir]

8. Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai] minta Perdana Menteri menyatakan bagaimanakah pihak kerajaan mengikut "Sistem-sistem Penyampaian Kerja" untuk mencapai matlamatnya kerana masih ramai rakyat merungut tentang kelewatan urusan kerja dengan jabatan-jabatan dan agensi-agensi kerajaan. Adakah jangka masa (*time frame*) ditetapkan untuk menyelesaikan setiap permohonan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Abdul Rahman bin Suliman]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dalam usaha kerajaan untuk memperbaiki sistem penyampaian kerja, kerajaan telah memperkenalkan beberapa usaha yang menjurus kepada pengukuran prestasi penyampaian perkhidmatan. Antaranya adalah arahan pelaksanaan Piagam Pelanggan pada tahun 1993 dan standard MS ISO 9000 pada tahun 1996. Piagam Pelanggan ialah satu komitmen bertulis yang dibuat oleh sesebuah agensi kepada pelanggan tentang kesediaan mereka memberikan sesuatu perkhidmatan mengikut standard-standard dan norma-norma kualiti yang ditetapkan.

■ 1100

Janji-janji ini merupakan standard minimum yang dapat memenuhi kehendak pelanggan dan di dalam piagam pelanggan tersebut jangka masa atau *time frame* seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat untuk menyelesaikan setiap permohonan ditetapkan.

Melalui pelaksanaan ISO 9000 pula, agensi kerajaan perlu mewujudkan objektif kualiti yang merangkumi ciri-ciri kualiti perkhidmatan dan ciri keupayaan proses yang hendak dicapai. Pencapaian objektif kualiti ini akan diukur dan dinilai melalui mekanisme pengesanan yang merupakan keperluan di bawah ISO 9000.

Pada awal tahun 2005, kerajaan telah menyediakan garis panduan mengenai kaedah pengukuran prestasi yang sesuai dilaksanakan di agensi-agensi kerajaan dengan memperkenalkan petunjuk-petunjuk prestasi utama atau *Key Performance Indicators* (KPI). KPI adalah asas untuk mengukur kecekapan proses dari segi tempoh masa dan ketepatan, keberkesanan proses dari segi *output* yang dihasilkan, produktiviti sumber manusia dan sumber kewangan serta kepuasan hati pelanggan.

Bagi setiap KPI yang diwujudkan, sasaran prestasi perlu ditetapkan bagi membolehkan KPI berkenaan diukur. Sasaran ini ditentukan berdasarkan kepada beban kerja, pengalaman, keupayaan sedia ada dan rekod pencapaian agensi. Bagi memastikan kejayaan pengukuran sistem penyampaian ini, kerajaan melalui MAMPU sentiasa memberikan khidmat rundingan dan memantau pelaksanaan program-program peningkatan kualiti yang disebutkan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ucap tahniah di atas perancangan kerajaan untuk mempermudah pelanggan dan rakyat untuk mendapat perkhidmatan daripada kerajaan. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri, sama ada dengan penggunaan sistem *e-Government* sepenuhnya akan dapat mempercepatkan dan memudahkan lagi sistem penyampaian kepada rakyat.

Di samping itu juga, ia kena dua hala Tuan Yang di-Pertua iaitu rakyat juga harus memahami sistem pentadbiran kerajaan. Contohnya apabila mereka memohon sesuatu, mereka mesti arif dan faham cara-cara untuk memohon supaya permohonan mereka itu akan dapat

diselesaikan dengan secepat mungkin. Apakah selain daripada penerangan dan penjelasan yang dibuat oleh kerajaan supaya rakyat memahami cara-cara untuk mempercepatkan apa jua permohonan-permohonan yang telah mereka ajukan?

Yang ketiga Tuan Yang di-Pertua, peruntukan belanjawan tahunan kita dibentangkan di Dewan Rakyat. Dalam jangka masa setahun kita harus menyelesaikan perancangan-perancangan dan peruntukan yang telah diperuntukkan oleh kerajaan, tetapi setakat hari ini kita dapati bahawa tidak ada kementerian yang dapat menyelesaikan peruntukan yang diperuntukkan kepada mereka itu sepenuhnya ataupun 80% daripada peruntukan-peruntukan disebabkan oleh masalah-masalah birokrasi dan sebagainya yang berlaku. Apakah tindakan pihak kerajaan? Terima kasih.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Suliman: Tuan Yang di-Pertua, mengenai soalan yang pertama iaitu tentang pelaksanaan *e-Government*. Memang ini adalah merupakan salah satu daripada kaedah yang dipakai untuk memastikan bahawa sistem penyampaian ini akan lebih baik lagi daripada masa yang lalu. Sebab itu dalam kalau kita lihat dalam *e-Government* ini kita dapati sekarang ini, kita laksanakan juga *e-Procurement*, kita ada *e-payment*, bayaran cepat dan sebagainya dan semuanya melalui sistem ataupun kaedah *e-Government* yang telah diperkenalkan. Insya-Allah jika semuanya berjalan dengan baik seperti mana yang kita aturkan, dalam jangka waktu yang saya rasa pendek, kita akan dapat meningkatkan lagi mutu penyampaian seperti yang dikehendaki oleh semua pelanggan-pelanggan kita.

Mengenai perkara yang kedua tentang rakyat perlu mengetahui, memang Tuan Yang di-Pertua selain daripada apa yang kita terangkan melalui media massa dan kita ada Biro Pengaduan Awam untuk melaporkan perkara-perkara yang menjadi rungutan kepada mereka. Kerajaan juga membuka ataupun agensi kerajaan membuka kaunter-kaunter untuk mendapatkan maklumat-maklumat seperti ini. Jadi sebab itu pelanggan-pelanggan harus pergi menemui kaunter-kaunter yang dibuka dan ini juga adalah merupakan salah satu di dalam kaedah yang dipakai di mana kalau kita lihat sekarang KPI yang kita katakan tadi di bawah mekanisme ISO umpamanya, melalui rungutan pelanggan-pelanggan ini.

Bagaimana kita hendak mempercepatkan keberkesanannya, *time frame* seperti yang kita kehendaki dan kemudian, hasil, mutu kerja yang dikeluarkan dan semuanya ini termasuk di dalam rancangan ataupun kaedah yang dipakai melalui ISO ini dan juga piagam pelanggan yang diperkenalkan oleh pihak kerajaan.

Yang ketiga Tuan Yang di-Pertua, saya minta Yang Berhormat ulangi saya kurang jelas sikit.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya bertanya sama ada peruntukan yang diperuntukkan di Dewan Rakyat kepada kerajaan, bajet kerana kita dapati walaupun diperuntukkan sebegitu banyak, tetapi maksima yang dicapai hanya adalah 80%. Jadi makna 20% daripada belanjawan itu tidak dapat digunakan disebabkan oleh birokrasi dan

masalah-masalah yang timbul. Jadi ini merugikan rakyat. Jadi apakah tindakan kerajaan untuk memastikan setiap peruntukan yang diperuntukkan kepada kementerian-kementerian itu dapat dipergunakan sepenuhnya dalam setiap tahun yang telah diperuntukkan wang perbelanjaan tersebut.

Dato' Haji Abdul Rahman bin Suliman: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, memang kita akui bahawa sebahagian daripada peruntukan-peruntukan ini tidak dapat dilaksanakan 100%, tetapi dalam sistem ataupun kaedah yang baru ini, di mana kita cuba menghasilkan iaitu sebarang peruntukan projek yang hendak kita laksanakan, kita pastikan dari segi rentetan pelaksanaan itu ia mengikut jadual yang dihasratkan. Sudah tentu dalam proses ini ada perkara-perkara tertentu umpamanya dari segi kalau satu projek pengambilan tanah lewat dan sebagainya, masalah-masalah lain, faktor-faktor cuaca dan sebagainya dan ini menyebabkan sebahagian daripadanya.

Jika diikuti kaedah yang dilakukan sekarang ini melalui sistem pengesanan projek, insya-Allah semuanya akan berjalan mengikut jadual, tetapi sudah tentulah perkara yang saya sebutkan tadi Yang Berhormat ada kadang-kadang tergendala kerana pengambilan tanah, masalah lokasi, tempat dan sebagainya atau masalah-masalah yang di luar daripada kemampuan kita sudah tentulah perkara-perkara ini akan menimbulkan kelewatan.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Santubong.

Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar [Santubong]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya masih belum berpuas hati dengan jawapan dan juga tindakan kerajaan khususnya dalam soalan mempercepatkan *delivery system* kita.

Umpamanya ISO pada saya adalah satu mitos ataupun *myth* sahaja. Ia satu kerangka yang dibuat dan di *satisfied*, dipenuhi. Malangnya, *follow through* sebagaimana doktor daripada Batu Pahat tadi sebut tidak dibuat. *Follow through* maknanya kalau telefon Putrajaya umpamanya, telefon betul tetapi telefon berdering tak dijawab. Ada jawab, mesin jawab. Kalau tahu *extension* nombor ini jawab, kalau hendak tahu ini... siapa manusia di Malaysia ini tahu nombor *extension* di Putrajaya, di pejabat-pejabat kerajaan? Tidak tahu. Maknanya ini satu mitos dongeng ngeri kepada masyarakat.

Yang kedua, soalan *e-Government*. Kalau kita lihat memang baik, elok tetapi malang sekali 50% daripada rakyat Malaysia masih duduk di luar bandar tidak mempunyai e-infrastruktur. Jadi orang luar bandar, masyarakat Melayu, masyarakat bumiputera disisih daripada *e-Government*. Jadi apa jawapan kerajaan kepada soalan-soalan yang masih banyak mengerikan dan sebagai dongeng *deep service* kini? Terima kasih.

■1110

Dato' Abdul Rahman bin Suliman: Terima kasih Yang Berhormat. Saya pun selalu memerhati tentang masalah perkara-perkara yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat. Kalau

Yang Berhormat menganggap ini adalah sebagai satu mitos sahaja, saya rasa ia adalah satu perkara yang tidak tepat kerana di dalam kita hendak memastikan bahawa hasil yang akan kita capai itu lebih baik lagi, sudah tentulah perubahan-perubahan perlu kita buat.

Bagi soalan yang kedua Yang Berhormat, sebutkan bahawa penduduk luar bandar mungkin tidak dapat bersama-sama menyertai di dalam *e-Government* ini, ini juga adalah satu perkara yang kita tidak boleh tunggu. Kita mesti melaksanakan perkara ini dan ianya kita katakan dalam ISO ini merupakan proses, mekanisme. Di dalam proses kita ke arah matlamat yang kita hendak tuju itu kita pasti menghadapi beberapa masalah, tetapi kita selesaikan sewaktu kita melaksanakan tugas kita untuk memastikan sistem penyampaian ini lebih baik lagi.

Kalau kita hendak tunggu sampai semua selesai, orang kampung semua tahu tentang penggunaan komputer dan sebagainya, sudah tentu kita tidak akan ke mana-mana. Kita akan jauh tinggal ke belakang. Jadi sebab itu kerajaan mengambil langkah. Dalam waktu yang sama kita juga melaksanakan tanggungjawab kita untuk memperbaiki penduduk-penduduk luar bandar dan dalam waktu yang sama kita laksanakan tugas kita untuk membaiki dan meningkatkan *delivery system* dengan menggunakan *e-Government* dan sebagainya. Apa sahaja kaedah yang terbaik, kerajaan sudah pasti akan menggunakannya, Yang Berhormat.

9. Dato' Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan] minta Menteri Kewangan menyatakan setakat mana pencapaian syarikat-syarikat berteraskan aeroangkasa di bawah senarai Syarikat Berkaitan Kerajaan (GLC) mencapai matlamat menjadikan Malaysia sebagai hab utama aeroangkasa di peringkat antarabangsa.

11.12 pg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya]:

Terima kasih Yang Berhormat bagi Labuan. Tuan Yang di-Pertua, syarikat tempatan termasuk syarikat berkaitan kerajaan ataupun GLC dalam industri aeroangkasa turut menjana pembangunan modal insan yang mahir dalam industri tersebut melalui Program Pembinaan Teknologi, Latihan Dalam dan Luar Negara serta kerjasama strategik.

Hasil daripada pembangunan kepakaran ini, negara telah berjaya melancarkan Satelit Mikro TiungSat-1 yang telah dibangunkan oleh GLC iaitu Aeronautic Technology Malaysia Sdn. Bhd. (ATSB) pada 26 September 2000. Melalui kepakaran dan pengalaman yang ditimba, ATSB kini sedang melaksanakan Program Satelit Mikro Kedua Negara iaitu Razaksat dan dijangka dilancarkan dalam tahun 2008. Di samping itu juga ATSB juga telah membekalkan komponen-komponen satelit kepada beberapa negara seperti Jerman dan Afrika Selatan.

Dari segi pembuatan komponen pesawat, keupayaan GLC dalam industri aeroangkasa telah mendapat pengiktirafan syarikat antarabangsa melalui pelantikan Composite Technology Research Malaysia Sdn. Bhd. (CTRM) sebagai *first-tier supplier* oleh Airbus Industry untuk kontrak komponen pesawat Airbus380 dan A400M yang masing-masing bernilai RM990 juta dan RM870 juta serta sebagai *second tier supplier* untuk kontrak komponen pesawat Airbus320 yang

bernilai RM1.17 bilion. Di samping itu CTRM juga mempunyai kontrak komponen enjin untuk Goodrich Corporation yang bernilai RM170 juta dan ini menjadikan keseluruhan kontrak diperolehi CTRM berjumlah RM3.2 bilion dalam masa 10 tahun setakat ini.

Secara amnya, faedah pengalaman dan kemahiran yang diperolehi oleh GLC akan terus diperkukuhkan dan diperkembangkan lagi untuk menjadi asas utama bagi mencapai matlamat menjadikan Malaysia sebagai hab industri aeroangkasa di peringkat antarabangsa, Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Setiausaha Parlimen atas jawapan yang diberikan. Saya melihat, Tuan Yang di-Pertua, bidang aeroangkasa sentiasa mempunyai pasaran dan permintaan yang begitu tinggi. Soalan tambahan saya ialah saya ingin tahu adakah pameran LIMA yang kita anjurkan di Langkawi pada setiap tahun selama ini telah membantu bidang aeroangkasa negara dan berapakah jumlah syarikat tempatan berasaskan aeroangkasa yang baru yang berjaya dilahirkan.

Di samping itu, setakat mana peranan Pusat Aeroangkasa Antarabangsa Malaysia ataupun MAIC yang bertempat di Lapangan Terbang Subang Sultan Abdul Aziz menyediakan satu platform bagi penggiat-penggiat industri angkasa Malaysia untuk berintegrasi dengan syarikat-syarikat aeroangkasa bertaraf dunia. Terima kasih.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, dalam bidang aeroangkasa ini memang selain daripada GLC yang terlibat, ada syarikat-syarikat swasta juga yang terlibat seperti UPECA, SMEA dan HASB. Mereka ini membuat komponen, Tuan Yang di-Pertua, untuk industri aeroangkasa antarabangsa. Selain daripada itu AIROD juga terlibat tetapi dalam bidang *maintenance*, Tuan Yang di-Pertua. Selain daripada itu ialah universiti-universiti kita juga terlibat dalam melatih pelajar-pelajar kita dalam bidang aeroangkasa ini.

Mengenai MAIC, saya minta maaf, Tuan Yang di-Pertua, saya tidak ada maklumat yang tepat. Jadi saya akan menjawab secara bertulis, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa seluruh rakyat mengalu-alukan dasar keseriusan kerajaan untuk menghantar atau menghidupkan aktiviti-aktiviti aeroangkasa kerana semenjak *National Blueprint*, dengan izin, dilancarkan pada tahun 1997, hari ini pada tahun 2007 kita telah berjaya menghantar angkasawan ke angkasa.

Soalan saya, walaupun kita bangga dengan apa yang sedang dilakukan dan saya yakin kerajaan akan lebih aktif dalam menganjurkan aktiviti ini. Kita dapati bahawa Malaysia Industry Government Group High Technology (MiGHT) yang berperanan untuk merangsang lagi aktiviti-aktiviti aeroangkasa ini, apakah kerajaan menimbangkan untuk memberi insentif galakan kepada komponen-komponen aeroangkasa kerana kita tahu Malaysia sebagai negara kelima di Asia, kesepuluh di dunia, dalam aktiviti menguruskan pesawat. Adakah kerajaan di bawah kementerian menimbang untuk mengecualikan cukai jika ada, kepada komponen-komponen atau cukai pihak ketiga kepada komponen-komponen ataupun satu galakan untuk menyediakan peluang kepada

pakar-pakar aeroangkasa ke negara kita, dalam masa yang sama memanggil balik anak-anak tempatan untuk bekerja di negara ini. Terima kasih.

Dato' Seri Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, soalan ini sepatutnya ditujukan kepada MOSTI, tetapi walau bagaimanapun saya cuba jawablah iaitu yang saya tahu tentang *fund* yang ada memanglah untuk *research* ada, untuk membangunkan industri pun ada, Tuan Yang di-Pertua – *Techno Fund* contohnya daripada MOSTI ada berbilion ringgit. Yang ini boleh dipohon melalui mana-mana syarikat yang berminatlah dan pihak kerajaan bersedia untuk pertimbangkan kalau ada teknologi yang berdaya maju di bawah *fund* ini, Tuan Yang di-Pertua.

10. Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam] minta Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat menyatakan apakah inisiatif diambil oleh kementerian dalam usaha menekan konsep kepekaan sosial di kalangan masyarakat kita supaya gejala sosial dapat dibanteras.

Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat [Datuk G. Palanivel]: Tuan Yang di-Pertua, masalah gejala sosial adalah masalah yang perlu ditangani secara bersepadu antara pihak kerajaan, masyarakat, sektor swasta dan badan-badan bukan kerajaan. Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat melalui agensi-agensi di bawahnya melaksanakan pelbagai program berbentuk kempen dan advokasi yang menekankan konsep kepekaan sosial telah dan sedang dilaksanakan.

Antara kempen dan program advokasi tersebut ialah:

- (i) Kempen Utamakan Keluarga – Semakin Hari Semakin Sayang;
- (ii) Kursus *Smart Start*;
- (iii) Pakej Modul Kasih;
- (iv) *Parenting at Work*; dan
- (v) *Cafe Teen*.

Selain itu, Tuan Yang di-Pertua, kementerian melalui Jabatan Kebajikan Masyarakat (JKM) telah menubuhkan Majlis Kebajikan Pembangunan Masyarakat (MAYANG) di kesemua 219 kawasan Parlimen di seluruh negara. MAYANG berfungsi sebagai jentera untuk menggembleng semua pihak di peringkat akar umbi, khususnya masyarakat setempat bagi menangani isu-isu berkaitan kebajikan dan pembangunan masyarakat termasuklah menangani gejala sosial.

■1120

Tuan Yang di-Pertua, kementerian juga sedang melaksanakan Program Satu Keluarga Satu Kaunselor sebagai salah satu usaha untuk menangani masalah dalam keluarga oleh keluarga itu sendiri. Dengan adanya kaunselor dalam keluarga, masalah yang dihadapi sesuatu keluarga itu akan dapat di tangani dengan lebih baik oleh anggota-anggota keluarga itu sendiri, dalam usaha mengurangkan gejala sosial yang dipercayai banyak berpunca daripada masalah keluarga.

Tuan Yang di-Pertua, bagi melengkapkan lagi jentera pembangunan sosial pada peringkat akar umbi, kementerian telah mewujudkan Program NADI di semua kawasan Dewan Undangan Negeri dan 13 kawasan Parlimen di Wilayah Persekutuan, yang bertujuan menangani permasalahan gejala sosial di peringkat akar umbi. NADI berfungsi dalam perkara-perkara yang berikut:

- (i) membantu mencapai matlamat sosial negara di peringkat akar umbi;
- (ii) membantu dalam mengenal pasti isu-isu sosial dan masalah pembangunan sosial di peringkat akar umbi serta mencadangkan tindakan penyelesaiannya;
- (iii) membantu melaksanakan program-program pembangunan komuniti melalui program penggalakan, pencegahan, intervensi awal dan pemulihan;
- (iv) bertindak sebagai pakar rujuk kepada keperluan pembangunan komuniti di peringkat akar umbi; dan
- (v) membantu membangunkan komuniti melalui kerjasama dengan pertubuhan bukan kerajaan, sektor swasta, agensi-agensi kerajaan dan pemimpin tempatan serta komuniti setempat.

Sekian, terima kasih.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Timbalan Menteri. Saya ucap tahniahlah. Pagi tadi Menterinya pun hadir. Jadi, tapi yang penting sekali, pertamanya Sabak Bernam ingin mengucapkan syabas dan tahniah kepada kementerian ini, kerana sentiasa aktif dan proaktif, yang terkini CSR penglibatan korporat dan konglomerat dalam isu sosial.

Sabak Bernam ingin bertanya tentang satu agenda penting. Masalah gejala sosial negatif ini, sama ada di bandar atau di luar bandar semakin banyak. Jadi apakah pandangan Timbalan Menteri, supaya kementerian ini ada pangkalan data mengenai masalah gejala sosial mengikut daerah, mengikut mukim, mengikut kampung? Apakah jenis masalah itu dan agenda menyelesaikannya? Selepas itu disasarkan bagi tahun sekian, berapakah kampung yang selesai masalah gejala sosialnya. Apa pandangan daripada Timbalan Menteri? Terima kasih.

Datuk G. Palanivel: Tuan Yang di-Pertua, gejala sosial ini ialah satu masalah yang sangat luas dan bagi pihak kementerian boleh menjawab mengenai program-program dan kumpulan sasaran yang melibatkan kementerian. Namun begitu, gejala sosial ini ialah satu masalah yang melibatkan banyak agensi kerajaan, banyak kementerian. Termasuk Kementerian Pengajian Tinggi, Kementerian Belia dan Sukan, Kementerian Kesihatan dan juga lain-lain agensi. Sebab itu kita hanya mempunyai data mengenai kumpulan-kumpulan sasaran yang diletakkan di bawah kementerian ini.

Yang penting Tuan Yang di-Pertua ialah, kita perlu satu tindakan yang melibatkan semua agensi, semua kementerian. Kementerian ini melalui *Cabinet Community* Atas Gejala-gejala Sosial yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri Malaysia, sentiasa mengkaji cara dan mendekati kumpulan-kumpulan yang perlu perhatian. Oleh sebab itu saya tidak boleh memberi maklumat yang terperinci.

Maklumat yang saya boleh beri secara bertulis kepada Yang Berhormat Sabak Bernam ialah mengenai kumpulan sasaran kita di tiap-tiap daerah dan masalah mereka serta cara bagaimana yang boleh kita atasi masalah mereka. Oleh sebab itulah kita mewujudkan MAYANG dan NADI. Melalui MAYANG dan NADI kita harap kita dapat maklumat-maklumat yang lebih terperinci sebab MAYANG dan NADI melibatkan semua Ahli Parlimen di peringkat akar umbi. Sekian terima kasih.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tuan Yang di-Pertua, Bukit Gelugor minta untuk penjelasan atau soalan tambahan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Padang Serai dahulu.

Dato' Lim Bee Kau [Padang Serai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Walaupun kita lihat bahawa pihak kementerian telah mengambil banyak langkah, tetapi kita agak kluatir kerana gejala sosial ini masih meningkat. Kalau tidak salah pada tahun lepas, Menteri Kementerian Yang Berhormat, pernah mengumumkan bahawa kementerian akan membuat satu kajian yang dinamakan sebagai SIA ataupun *Social Impact Assessment*. Bolehkah Yang Berhormat beri sedikit penjelasan tentang kajian yang telah dijalankan? Apakah impaknya dan adakah kajian ini telah dapat membantu pihak kementerian dalam merancang program-program yang boleh membantu membanteras ataupun mengurangkan gejala sosial ini? Terima kasih.

Datuk G. Palanivel: Terima kasih Yang Berhormat. Tuan Yang di-Pertua, saya tidak ada maklumat mengenai Kajian *Social Impact Assessment* yang dilaksanakan di peringkat akar umbi oleh sesetengah pihak. Sebab itu, saya tidak bersedia untuk beri maklumat di sini sekarang.

11. Datuk Juslie Ajirol [Libaran] minta Menteri Pembangunan Usahawan dan Koperasi menyatakan adakah kementerian bercadang mewujudkan gabungan usahawan di peringkat Parlimen yang dikenal pasti dan seterusnya diberikan bantuan.

Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan dan Koperasi [Dato' Khamsiyah binti Yeop]: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi bukan sahaja bertanggungjawab untuk melahirkan golongan usahawan akar umbi, bahkan juga memberi penekanan terhadap usaha-usaha memantap dan meningkatkan kedudukan usahawan di peringkat menengah dan antarabangsa.

Selaras dengan tanggungjawab itu, MECD telah pun mengatur langkah-langkah strategik dan pendekatan untuk memperkasakan keupayaan usahawan melalui kerjasama dan

penggabungan di kalangan usahawan. Ini dilakukan bukan sahaja melibatkan pakatan strategik di kalangan usahawan bahkan juga menggabungkan di kalangan koperasi-koperasi yang berdaftar. Sehubungan dengan itu, kementerian sentiasa memberi sokongan dan bantuan bagi memantapkan kedudukan usahawan-usahawan dan koperasi-koperasi. Di antaranya:

- (i) kita menyediakan kemudahan pembiayaan menerusi Bank SME, Bank Pembangunan Malaysia, Bank Rakyat, Perbadanan Nasional ataupun PNS, Majlis Amanah Rakyat dan Yayasan Tekun;
- (ii) kita juga menyediakan premis-premis perniagaan menerusi MARA, UDA dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri;
- (iii) kita juga memberi latihan keusahawanan menerusi Institusi Keusahawanan Negara ataupun INSKEN, MARA, PNS, Maktab Kerjasama Malaysia dan PKEN; dan
- (iv) kita juga memberikan bantuan-bantuan promosi dan pemasaran serta pembangunan produk-produk supaya ianya lebih berdaya saing untuk menembusi pasaran yang lebih luas.

Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tangga Batu. Tangga Batu dulu.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Yang Berhormat Timbalan Menteri, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi ini tidak boleh lari daripada hakikat bahawa, pada hari ini terdapat 517,000 PKS serta mereka yang terlibat dengan kegiatan usahawan di peringkat akar umbi.

Jadi saya ingin bertanya kepada pihak Timbalan Menteri. Apakah cara kementerian untuk mewujudkan satu masyarakat perdagangan dan perindustrian yang terlibat dengan kegiatan usahawan ini? Kerana terdapat terlalu banyak, *the trivial many*. Jadi apakah usaha pihak kementerian untuk mewujudkan *the vital view* sedikit, yang boleh memberikan satu ombak perubahan yang besar kepada kegiatan usahawan dan koperasi di negara kita. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Khamsiyah binti Yeop: Terima kasih Yang Berhormat. Oleh sebab pandangan Yang Berhormat itu amat baik, memanglah kita sedar bahawa seperti Yang Berhormat dah sebut tadi, 517,000 PKS. Sebab itu kita wujudkan Majlis Perunding Usahawan di peringkat daerah. Di mana di setiap daerah kita ada agensi-agensi kita seperti MARA, kita ada Giat MARA di situ dan kita ada TEKUN di situ. Ahli-ahli Parlimen di peringkat akar umbi ini perlu menggunakan kemudahan yang kita sediakan supaya kita mengatur, merancang untuk kita membudayakan masyarakat kita, ataupun kita mengenal pasti usahawan yang hendak dimantapkan, atau hendak kita perluaskan bidangnya ataupun memantapkan usahawan-usahawan yang sedia ada.

■1130

Insya-Allah kita sedang juga merancang supaya program keusahawanan ini diberi di sekolah-sekolah, dari sekolah rendah, menengah dan di peringkat universiti supaya semua pihak membudayakan masyarakat kita ke arah keusahawanan. Dengan jalan itu sudah tentulah kita dapat mempercepatkan melahirkan masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera. Terima kasih.

Dato' Jacob Dungau Sagan [Baram]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Usaha-usaha kerajaan dalam menganjurkan program keusahawanan dan membantu usahawan perlulah dipuji dalam melahirkan rangkaian usahawan yang berterusan.

Tuan Yang di-Pertua, contohnya di kawasan saya, saya bercakap tentang usahawan asas, sewaktu mereka meminjam mereka ini datang kepada wakil-wakil rakyat meminta sokongan dan selepas itu kita tidak tahu sama ada mereka ini berjaya atau tidak. Cuma kita diberitahu sama ada dalam mesyuarat ataupun di Parlimen ini, bahawa usahawan asas ini tidak banyak ataupun kurang berjaya sehingga mereka tidak membayar hutang. Jadi apakah langkah-langkah kementerian dalam menyelesaikan perkara ini untuk supaya usaha kerajaan ini dapat dijayakan oleh usahawan-usahawan ini.

Yang kedua, usahawan yang telah berjaya mereka selalunya meminjam kepada agensi-agensi seperti Bank Rakyat, tetapi mereka ini sukar mendapat bantuan ataupun dana yang diperlukan. Terima kasih.

Dato' Khamsiyah Binti Yeop: Terima kasih Yang Berhormat. Kementerian memang sedar ada juga usahawan-usahawan yang hendak memulakan berniaga mereka agak sukar untuk mendapat pinjaman dan ada juga yang mendapat pinjaman ingkar untuk membayar. Sebab itulah kita ada pegawai-pegawai kita bukan sahaja memberi pinjaman, mereka turut diminta supaya membuat tindak ikut atau memberi kursus ataupun memberi khidmat nasihat supaya perniagaan mereka berjaya bagi memudahkan mereka membayar kembali pinjaman yang dibuat.

Yang kedua berkaitan pinjaman di Bank SME, Bank Pembangunan dan Bank Rakyat umpamanya memanglah terdapat juga peminjam yang sukar untuk diperolehi. Setelah kita membuat kajian kalau mengikut proses bank memanglah ada proses bank ada prosedur-prosedur tertentu, tetapi apa yang dimaklumkan kepada kita sebab-sebab peminjam tak dapat kadang-kadang dia tidak memenuhi kriteria yang dikehendaki. Kita bimbang kalau kita beri pinjaman yang begitu banyak berjuta umpamanya, kalau perniagaannya tidak berdaya maju kita bimbang yang akan menerima akibat ialah peminjam itu sendiri. Walau bagaimanapun, proses untuk mendapat pinjaman dari bank-bank sememangnya kementerian dari semasa ke semasa menggalakkan atau mengarahkan supaya ianya mempercepatkan bagi kita mendapat pinjaman. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, selesailah masa kita untuk soal jawab.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah tamat]

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Peraturan Mesyuarat. Peraturan 43.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Berapa?

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: 43. *Decision of the Chair Final.*

" shall not be reviewed by the house except upon a substantive motion moved for that purpose. Such a motion shall not require more than two days notice".

Saya ingin bangkitkan satu keputusan Tuan Yang di-Pertua, menolak usul saya di dalam kamar atas alasan bahawa apa yang dibangkitkan dalam usul saya telah diberi penerangan. Oleh itu tidak boleh dibawa di bawah Usul 18. Tuan Yang di-Pertua, saya telah membentangkan satu usul tergepar mengenai Sekolah SMK Bandar Kuching (1) yang telah hangus terbakar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *No, hear me out first.* Apa jawapan yang diberi oleh Yang Berhormat Menteri Pelajaran adalah begitu dalam hansard...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, baik sudah cukup Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tuan Yang di-Pertua, tak payahlah Tuan Yang di-Pertua melindungi pentadbiran.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ini akan menurunkan *respect* pentadbiran terhadap Dewan ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, cukup, cukup.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tak cukup.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup, saya kata cukup.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Saya belum. Itu satu *notice motion*...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat!

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: ...untuk *to review your decision*.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya telah buat keputusan....

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tuan Yang di-Pertua, *is subject to review. Is provided under the* peraturan. Saya mengikuti peraturan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya boleh buat keputusan saya, sama ada saya bersetuju atau tidak.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Usul yang saya bangkitkan adalah *substantive motion*. *Substantive motion, you must hear me out.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *You must hear me out. Substantive motion this is substantive motion bukan motion under 18(1).*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *Substantive motion* untuk merayu supaya Tuan Yang di-Pertua *review your decision and my reasons are below*. Itulah kerana ada kesilapan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Saya kena tanya Yang Berhormat, adakah Yang Berhormat ada rujuk kepada mana satu usul yang dibawa. Sekurang-kurangnya Yang Berhormat maklumkan kepada saya di sini mana satu peraturan yang hendak saya *review*. Mana satu usul?

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Peraturan Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Usul tergepar yang saya bentangkan saya telah sebut mengenai SMK.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Yang di-Pertua, peraturan. Peraturan duduklah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Saya telah bangkitkan satu peraturan!

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Saya berdiri pun atas peraturan juga! Peraturan atas peraturan.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *You must wait your turn.* Awak tungguilah giliran kamu!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Tangga Batu sila duduk.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Yang di-Pertua dia...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ini belum *dispose* lagi awak duduk dahulu. Duduk dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Duduk dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau nanti perlu Yang Berhormat boleh tanya sekali lagi.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Saya boleh cakap Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tangga Batu kalau perlu nanti boleh bangun. Sekarang saya hendak tanya Yang Berhormat dia bangun atas Peraturan Mesyuarat 43.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tak payah tanya Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Usul tergepar saya yang dibentangkan pada 13 November mengenai satu usul tergepar supaya Dewan Rakyat ini membincangkan perkara-perkara berkenaan pembakaran SMK Bandar Kuching (1) supaya mendesak kerajaan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Pendek kata Yang Berhormat sekarang rujuk balik kepada usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) yang dikemukakan tempoh hari...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ya, betul.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ... dan keputusan yang dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua itu. Sekarang Yang Berhormat gunakan Peraturan Mesyuarat....

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: 43.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ...43...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Supaya merayu, supaya pertimbangkan lagi usul-usul saya. Jelas dan alasan saya sebab-sebab saya bangkitkan *substantive motion* itu adalah kerana penerangan terhadap perkara ini tidak pernah diberi oleh Yang Berhormat Menteri Pelajaran. Saya akan baca hansard pada 1 November apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Menteri Pelajaran. Tidak mengapa Yang Berhormat, tak akan ke mana kalau saya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Yang Berhormat saya faham. Sekarang saya faham. Yang Berhormat, Yang Berhormat, keputusan yang dibuat perkara itu tak perlu disegerakan.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Bukan, bukan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Apa yang ditulis di sini...

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Apa sebab tak perlu disegerakan?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat tak perlu disegerakan.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Apa sebab?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, sila duduk.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Kalau tak perlu disegerakan ia mesti dibangkitkan dalam Dewan ini barulah satu keputusan, tapi keputusan Tuan Yang di-Pertua adalah tolak dalam kamar dan apa alasan yang diberi adalah kerana telah diberi penerangan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Hakikatnya penerangan tak pernah diberi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat duduk. 18(2) sebenarnya Tuan Yang di-Pertua sendiri ada kuasa tolak usul itu dalam kamar....

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tidak, tidak.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ... dan dalam hubungan ini Yang Berhormat sendiri telah bangkitkan perkara yang sama pada 29 Oktober di Dewan yang mulia ini semasa pembahasan atas dasar belanjawan.

■1140

Pada 1 November Yang Berhormat Menteri Pelajaran sendiri semasa membuat gulungan terhadap ucapan itu...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Saya tidak beri apa-apa penerangan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat telah sendiri jawab dan oleh itu saya...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Dia tak beri penerangan, apa yang penerangan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ... saya bersetuju supaya itu tidak... Yang Berhormat!

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *"Jadi saya pun insya-Allah kalau panjang umur tidak akan ke mana juga dan soalan ini akan dituju kepada saya". Apa dia kata di sini? "Kalau saya tidak beri kepada Yang Berhormat dalam masa terdekat pihak Yang Berhormat akan tetap membangkitkannya pada masa-masa lain".*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sila duduk.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Saya bangkitkan sini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat saya buat keputusan.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Janganlah Tuan Yang di-Pertua mempertahankan pentadbiran.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya minta Yang Berhormat duduk. Yang Berhormat kalau tidak bersetuju dengan keputusan yang dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat sendiri boleh kemukakan notis memberitahu secara bertulis tidak kurang dari dua hari.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: 43, notis itu tetap perlu dua hari notis. Nah, sekarang saya beri satu notis. Sini. *[Sambil memberikan notis]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: 43...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Yang Berhormat, pakai peraturan 43, keputusan sudah muktamad pakai 44 suruh dia duduk. Dia degil Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat dibenarkan kemukakan notis.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ya, notis...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Yang di-Pertua cuba beri penjelasan dia degil.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak perlu saya buat keputusan sekarang. Yang Berhormat!

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Tak perlu dua hari!

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Tuan Yang di-Pertua, pakai peraturan 44. Dia degil suruh dia duduk.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Haiya... Tangga Batu duduklah.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Diamlah. Tuan Yang di-Pertua, pakai peraturan 44...

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Duduklah Tangga Batu.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Saya hendak berdiri, saya hendak bercakap pakai peraturan 44, dia degil Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Itu sekolah terbakar, kalau rumah kamu terbakar...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Duduklah diam-diam, Tuan Yang di-Pertua hendak beri penjelasan.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tangga Batu diam.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Pakai peraturan 44 Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *Read this, read this! "Such a motion shall not require more than two days notice".*

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: 43 keputusan Tuan Yang di-Pertua muktamad. Peraturan 44 ikut tatatertib, dia ini degil, suruh dia duduk dia tidak mahu duduk.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *Such a motion shall not require more than two days notice.*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Siapa Tuan Yang di-Pertua di sini? Sapa Tuan Yang di-Pertua di sini?

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Apa *you* cakap banyak?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Keputusan Tuan Yang di-Pertua muktamad.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ini sekolah terbakar, kalau rumah kamu terbakar...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tangga Batu, Tangga Batu... Semua duduk, semua duduk Yang Berhormat.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: *[Bercakap dengan lantang tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat!!

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *[Bercakap dengan lantang tanpa pembesar suara]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Kedua-dua.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Keputusan saya, Yang Berhormat boleh kemukakan notis...

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: You ingat dalam Parlimen ini semua rang undang-undang ke?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: ...tidak kurang daripada dua hari.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Menyampuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Notis memberitahu secara bertulis, inilah keputusan saya.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Bertulis, bertulis memang ada diberi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ya, ada diterima. Memang keputusan akan dibuat dan mesti sabar sekarang.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Sudah dibuat.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Cukup.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: *I have the right to be heard.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat cukup, Yang Berhormat sudah diberitahu.

Datuk Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Pakai 44.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat!

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Notis baru diberi dan sekarang saya mahu hujah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak perlu.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Atas usul-usul saya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak perlu. Cukup, teruskan Yang Berhormat.

RANG UNDANG-UNDANG**RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 2008****DAN****USUL****ANGGARAN PEMBANGUNAN 2008****Jawatankuasa**

Aturan Urusan mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas “Rang Undang-undang Perbekalan 2008 dan Anggaran Pembangunan 2008 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis”. *[Hari Keenam]*

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

**Maksud B. 21 [Jadual] –
Maksud P.21[Anggaran Pembangunan 2008] –**

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kita masih berada dalam Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani dan dengan ini saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri untuk menjawab, Yang Berhormat Timbalan Menteri sila.

11.43 pg.

Timbalan Menteri Pertanian dan Industri Asas Tani [Datuk Mah Siew Keong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin ucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah berucap menyentuh isu berkaitan Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani semasa perbahasan Bajet 2008 semalam. Dengan memberi jawapan saya ingin memberi penjelasan dengan menyentuh mengenai isu-isu yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) ***mempengerusikan jawatankuasa***]

Oleh kerana banyak isu yang *overlap* saya akan jawab sekali. Seperti Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, tahun 2007 merupakan tahun pelaksanaan RMK-9 dan kebanyakan projek Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani telah bermula.

Di peringkat kementerian telah pun ditetapkan sistem pelaksanaan dan pemantauan bagi memastikan bahawa bukan sahaja peruntukan ini dibelanjakan, tetapi yang lebih penting ia boleh

memberi manfaat yang maksimum kepada golongan sasaran dan sanggup meningkatkan pendapatan mereka melalui peningkatan nilai dan kualiti pengeluaran. Saya ingin memaklumkan bahawa walaupun jumlah keseluruhan peruntukan pembangunan yang dicadangkan adalah agak besar, iaitu RM1.73 bilion, tetapi sekiranya dibandingkan dengan jumlah petani, penternak dan nelayan seramai 816,000 dan pembinaan infrastruktur dan kemudahan yang perlu dibangunkan, maka jumlah peruntukan adalah tidak setinggi yang diharapkan.

Tahun 2006 telah pun menunjukkan prestasi pertumbuhan nilai tambah sektor agromakanan mencapai prestasi yang baik di mana pertumbuhan sektor ini telah mencapai 6.9% berbanding dengan 1.7% pada tahun 2005. Penyampaian ini tidak begitu jauh daripada sasaran, pertumbuhan purata yang ditetapkan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan iaitu 7.6%.

Tuan Pengerusi, ramai Ahli Yang Berhormat yang membangkitkan masalah sumber manusia.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat Ipoh Barat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi dan Timbalan Menteri. Semalam saya ada bawa satu untuk tinjauan kementerian bahawa dari amaun yang diagihkan untuk perbelanjaan Kementerian Pertanian dan Asas Tani, nampaknya lebih daripada 60% adalah untuk pengurusan, walhal hanya 40% untuk pembangunan. Apakah rasionalnya? Kerana ini menunjukkan bahawa birokrasi lebih dipentingkan, lebih diutamakan walhal dalam arena pertanian, yang betul-betul *on the ground*, wang yang diperlukan untuk petani patut diagihkan untuk mereka. Tidak ada rasional kita menggunakan untuk pengurusan pertanian. Apakah rasional kerajaan?

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih Yang Berhormat Ipoh Barat. Saya baru *start paragraph* pertama sahaja, belum sampai. Tetapi tidak apa, saya ambil kesempatan untuk menjawab. Yang Berhormat Ipoh Barat, pembentangan bajet untuk pertanian ada menunjukkan peruntukan pengurusan melebihi peruntukan pembangunan. Saya ingin memberitahu bahawa ini bukan satu *special*, tahun lalu pun sama. Untuk Kementerian Pertanian, peruntukan mengurus termasuk bayaran subsidi baja dan padi insentif yang berjumlah RM923 juta. Ini dimasukkan dalam perbelanjaan mengurus dan ini telah membesarkan lagi angka, terima kasih.

Tuan Pengerusi, saya teruskan. Berkaitan dengan masalah sumber manusia yang telah dibangkitkan oleh ramai Ahli-ahli Yang Berhormat. Bidang pertanian di negara ini merupakan di bawah kuasa negeri daripada segi bilangan jawatan ianya merupakan di bawah pentadbiran setiausaha kerajaan negeri dan semua jawatan adalah merupakan jawatan negeri yang mana peruntukan emolument ditanggung oleh kerajaan negeri. Oleh itu ia bergantung kepada kemampuan kerajaan negeri untuk mewujudkan jawatan-jawatan termasuk juga jawatan di Jabatan Perkhidmatan Haiwan dan Jabatan Perikanan. Kerajaan Persekutuan hanya

bertanggungjawab mengisi jawatan tersebut di peringkat kumpulan pengurusan profesional sahaja manakala jawatan-jawatan lain di lantik oleh pihak negeri.

Tuan Pengerusi, ramai Yang Berhormat telah menunjukkan keprihatinan terhadap kelemahan dari segi pegawai dan juga khidmat perkembangan pertanian. Perkhidmatan perkembangan adalah teras kepada perkhidmatan Jabatan Pertanian dalam usaha meningkatkan pengeluaran ladang dan pendapatan petani. Tidak dinafikan sumbangan yang telah diberikan oleh pegawai pertanian di dalam membangunkan masyarakat petani adalah banyak. Sungguhpun begitu, kita mesti akui masih ada kekurangan di dalam sistem penyampaian dan pelaksanaan projek untuk terus meningkatkan pendapatan mereka. Kita berterima kasih ke atas banyak teguran dan pandangan ahli-ahli Yang Berhormat tentang kelemahan dan kekurangan Jabatan Pertanian. Kita akan mengambil beberapa tindakan:

- (i) penyusunan semula organisasi, di peringkat Jabatan Pertanian Persekutuan dan negeri dengan mengukuhkan sistem sedia ada;
- (ii) memperjelaskan sistem perkhidmatan perkembangan; dan
- (iii) menjalankan latihan-latihan berterusan secara *hands-on* oleh pegawai-pegawai.

■1150

Di sini saya hendak bangkitkan satu perkara yang juga dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Jasin. Ahli Yang Berhormat bagi Jasin telah mencadangkan kita sepatutnya memberi tumpuan kepada petani yang sedia ada dalam mengusahakan bidang pertanian, kita patut pam yang sudah ada. Yang Berhormat bagi Jasin mencadangkan agar lebih baik peruntukan diberikan kepada pengusaha-pengusaha pertanian yang sudah ada daripada memberi tumpuan kepada pengusaha baru sahaja. Saya memang bersetuju ini satu cadangan yang baik kerana mereka yang telah mengusahakan ternakan contohnya lembu. Jika mereka telah mengusahakan 20 ekor lembu, kita patut bantu meningkatkan kepada 40 ekor. Jika yang mengusahakan lima ekar pertanian kita patut menambahkan kepada 10 ekar sebab mereka ini adalah yang berpengalaman, hanya skil dia.

Oleh itu saya hendak ucap tahniah dan syabas kepada Yang Berhormat bagi Jasin dan kita akan memberi lebih fokus supaya memfokuskan menolong yang sedia dan meningkatkan skil operasi mereka. Walau bagaimanapun kementerian akan terus membantu dan menggalakkan pengusaha-pengusaha baru yang berminat dalam bidang pertanian jika mereka menunjukkan komitmen.

Tuan Pengerusi, terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Tuaran kerana membangkitkan isu insentif dan peruntukan kecil kepada bimbingan industri tiram di Tuaran, Sabah. Siling yang diperuntukkan bagi pembangunan industri tiram bagi tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan ialah RM1.99 juta. Dengan mengambil kira ia telah dibelanjakan RM1.6 juta bagi tempoh 2006/2007 dan projek ini mempunyai baki RM400,000 bagi menampung

perbelanjaan pembangunan bagi tiga tahun lagi. Oleh itu kementerian akan menyokong Jabatan Perikanan Sabah untuk memohon peruntukan tambahan semasa kajian separuh penggal Rancangan Malaysia yang Kesembilan.

Tuan Pengerusi, beberapa Ahli Yang Berhormat juga membangkitkan isu subsidi diesel. Kerajaan sedar ada di kalangan segelintir nelayan telah menyalahgunakan...

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Sabak Bernam. Ya, sila.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Timbalan Menteri. Sebenarnya Sabak Bernam ada memberikan sokongan kepada hujah daripada Jasin dan terima kasih kerana diterima. Sabak Bernam ingin bertanya ada tidak kementerian membuat satu kajian kepuasan kepada pegawai-pegawai yang ada di peringkat akar umbi?

Ini kerana kajian ini sebenarnya Yang Berhormat Timbalan Menteri, akan dapat kita menentukan tentang minat mereka, komitmen mereka, kecekapan mereka, keberkesanan mereka. Saya lihat, ada di antara pegawai dan kakitangan ini memang saya tengok sudah macam jemu di situ. Kalau ada seharusnya pihak kementerian mengambil tindakan segera kerana kumpulan kecil ini sebenarnya membawa nama yang tidak baik kepada kementerian. Apakah pandangan Yang Berhormat mengenai perkara in? Terima kasih.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sabak Bernam. Sebenarnya kementerian sudah mula untuk ada satu KPI untuk pejabat-pejabat secara amnya dan prestasi mereka tetapi saya akui di bawah peringkat akar umbi pegawai, kita belum ada. Ini adalah satu cadangan yang baik yang akan kita bawa balik kepada menteri.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat bagi Maran.

Datuk Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Tuan Pengerusi, terima kasih Timbalan Menteri. Saya hendak tanya berkaitan dengan Sabak Bernam tadi, kalaulah terdapat sebahagian daripada pegawai ataupun Kementerian Pertanian ini sudah tidak berminat lagi pertanian. Baru-baru ini kerajaan meneruskan untuk menggalakkan tanam Buku Hijau termasuklah di kawasan rumah dan jabatan-jabatan kerajaan.

Apa salahnya kalau saya hendak cadangkan supaya pegawai-pegawai yang tidak berminat lagi di Jabatan Pertanian ini kerana terlalu lama, kita pindah kepada jabatan-jabatan yang berkaitan yang sesuai supaya mereka boleh membuat, merancang perancangan baru untuk menggerakkan galakan menanam sayur-sayuran Buku Hijau di kawasan-kawasan jabatan ataupun di kawasan-kawasan lain. Macam mana pandangan Yang Berhormat? Terima kasih.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih Ahli Yang Berhormat. Seperti yang saya telah maklum tadi, kita telah mula banyak program untuk mengenal pasti pegawai-pegawai yang

suitable untuk kawasan-kawasan tertentu dan kita harap ini akan menolong kita supaya dapat mencapai matlamat kita untuk memperkasakan petani-petani. Tuan Pengerusi, saya sambung berkenaan dengan penyalahgunaan subsidi diesel. Pada masa ini kerajaan telah mengambil beberapa langkah untuk mengatasi masalah subsidi diesel:

- (i) kita telah mewujudkan kuota kepada setiap vessel/ nelayan mengikut berat setiap vessel; dan
- (ii) setiap nelayan yang ingin membeli diesel subsidi mesti mengisytiharkan hasil tangkapan mereka dan kita akan menyenaraihitamkan kad mereka yang disyaki menyalahgunakan subsidi diesel. Sekarang kita juga telah menggunakan *nanotag* di mana minyak subsidi ini dia ada satu *chemical* di dalam yang mereka hanya boleh digunakan oleh pihak sasaran dan jika didapati penyelewengan kita telah syorkan supaya denda dan *fine* yang maksimum dikenakan kepada mereka.

Tuan Pengerusi, saya sekarang hendak membangkitkan berkaitan dengan Bank Pertanian Malaysia. Pertamanya saya hendak menjelaskan bahawa berkaitan dengan isu pinjaman membeli ternakan daripada luar negara. Berkaitan isu ini, Bank Pertanian Malaysia bersedia menimbang permohonan untuk membeli anak lembu, kambing dari luar negeri termasuk Australia. Kita tidak mengehadkan. Bank Pertanian Malaysia mengutamakan *viability* dan perkataan 5C dalam menilai semua permohonan. Berkaitan dengan (NPL), *non-performing loan* yang begitu tinggi, saya hendak memberitahu bahawa sejak kebelakangan tahun ini *non-performing loan* bank Negara telah bertambah baik. Pada 2004 *non-performing loan* secara kasar adalah 40%, pada 2005 adalah 36%, tetapi sampai setakat September 2007, *non-performing loan* adalah 17% sahaja. Dari segi keuntungan dalam tahun 2005, keuntungan Bank Pertanian adalah RM14 juta tetapi sampai setakat September 2007 telah meningkatkan sampai RM84 juta.

Ini menunjukkan bahawa dari segi prestasi Bank Pertanian ia terus meningkat dan kita beri keyakinan selepas pengorporatan dengan meningkatkan berkapital sampai RM1 bilion, prestasi akan bertambah baik. Tuan Pengerusi...

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Minta penjelasan.

Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat mana hendak bagi Tebräu dan Padang Terap? Tebräu.

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Tuan Pengerusi, saya hendak tahu, pada sayalah NPL atau *non-performing loan* sekadar 40% itu adalah amat tinggi kalau dibandingkan dengan *non-performing loan* di komersial bank yang biasa, memang mengagumkan. Jadi, adakah saya hendak tahu dalam memproses pinjaman oleh pegawai-pegawai Bank Pertanian Malaysia,

adakah pegawai-pegawai ini diberi latihan yang mencukupi supaya mereka ini memahami tentang operasi, sifat operasi ataupun kegiatan-kegiatan industri asas tani.

Jadi adakah satu mekanisme pemantauan yang mencukupi yang diamalkan di Bank Pertanian Malaysia untuk memastikan supaya tidak ada ruang untuk menyeleweng dalam pengurusan permohonan pinjaman pertanian itu. Minta penjelasan.

Datuk Mah Siew Keong: Untuk menjawab Ahli Yang Berhormat, saya hendak memberitahu bahawa walaupun 17% NPL adalah tinggi, perbandingan tinggi sedikit daripada komersial bank tetapi peranan Bank Pertanian adalah tidak sama seperti komersial bank.

■1200

Pada masa yang sama dalam persidangan-persidangan Parlimen juga ramai Ahli Parlimen yang menegur Bank Pertanian kerana terlalu ketat dalam membuat *processing* pinjaman. Jadi, Bank Pertanian mesti membuat satu perimbangan antara untuk menggalakkan petani pengusaha yang baru dan juga menjaga NPL, tetapi dari segi penyeleweng saya hendak memberitahu bahawa dua tahun ini *management* Bank Pertanian telah mewujudkan satu *committee* untuk mengetatkan pemprosesan untuk mengurangkan penyeleweng. Terima kasih.

Tuan Pengerusi, saya sekarang akan menyentuh dua perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Serdang dan Yang Berhormat bagi Bera berkaitan dengan isu tanah pertanian. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat kementerian menyediakan kuota dan telah membentangkan dalam Mesyuarat Menteri-menteri Besar dan Ketua-ketua Menteri mengenai keperluan tanah. Jabatan dan agensi di bawah kementerian juga telah mengambil tindakan susulan dengan mengenal pasti tanah yang sesuai dan memohon kepada kerajaan negeri. Tanah tersebut akan dibangunkan sama ada melalui konsep Taman Kekal Pengeluaran Makanan dan ZIA ataupun diusahakan oleh pihak swasta.

Bagi tanah-tanah petani kecil, kementerian melalui jabatan dan agensi di bawah kementerian telah melaksanakan projek berkelompok dan kita telah juga meningkatkan persefahaman dan memorandum antara kerajaan negeri untuk meningkatkan projek Taman Kekal Pengeluaran Makanan. Saya hendak memberitahu bahawa tanah dalam bidang...

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat hendak bagi peluang kepada Yang Berhormat bagi Rantau Panjang.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Terima kasih. Saya ingin tahu berkenaan dengan projek Taman Kekal Pengeluaran Makanan yang telah dipersetujui oleh negeri-negeri. Berapa buah negeri lagi yang masih tidak menandatangani atau tidakewartakan tanah tersebut sebagai kawasan tanaman kekal oleh Kementerian Pertanian? Terima kasih.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih. Melalui perancangan yang ada sehingga tahun 2006 seluas 1,300 hektar di 13 lokasi telah dipersetujui tetapi sasaran kita adalah 3,338 hektar.

Negeri-negeri yang telah membuat persetujuan termasuk Pulau Pinang, Perak, Selangor, Negeri Sembilan, Melaka, Johor, Pahang dan Terengganu.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Kelantan?

Datuk Mah Siew Keong: Kelantan tidak ada dalam senarai.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kelantan tidak ada.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: *[Bangun]*

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Saya minta penjelasan sedikit.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Serdang dulu, Yang Berhormat. Pengkalan Chepa sila duduk. Serdang.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri. Kajian mengenai dengan tanah tanaman kekal untuk diluluskan telah dipersetujui oleh kerajaan negeri, maka saya bertanya sama ada tanah-tanah yang dipersetujui oleh kerajaan negeri untuk tanaman sayur-sayuran di mana keperluan seharian oleh pengguna di negara kita memang memuaskan. Oleh itu saya bertanya cara mana untuk menambah tanah bagi tanaman sayur-sayuran di negeri kita ini, sama ada kementerian telah menerima memorandum daripada Persatuan Pekebun-pekebun Sayur Malaysia meminta tolong daripada pihak kementerian untuk mendapatkan tanah bagi tanaman sayur-sayuran ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Pengkalan Chepa.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Saya kurang pasti jawapan yang tidak memasukkan Kelantan telah bersetuju. Semasa Menteri Pertanian yang lalu iaitu Yang Berhormat Dato' Sri Effendi Norwawi dulu, kita telah menandatangani iaitu di antara Kerajaan Pusat dengan kerajaan negeri untukewartakan terutamanya di Lojing. Saya telah melawat ke taman kekal tersebut yang dirasmikan oleh Setiausaha Kementerian Pertanian pada masa itu dan ada pengusaha-pengusahanya. Saya hendak bertanya bagaimana ia tidak termasuk pula?

Datuk Mah Siew Keong: Yang saya berikan tadi ialah projek-projek yang telah bermula. Mungkin yang ini masih dalam proses.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Ia sudah lama dan projek itu sudah bermula.

Datuk Mah Siew Keong: Saya pun tidak tahu apakah masalahnya dalam Kerajaan Negeri Kelantan. Saya akan *check*lah. *[Ketawa]* Saya hendak beritahu bahawa ada negeri seperti Johor telah meluluskan kawasan seluas 3,234 hektar untuk Zon Pengeluaran Makanan dan juga ahli-ahli ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Johor lebih baik dari Kelantan.

Datuk Mah Siew Keong : Penjual sayur-sayuran ramai *member* yang telah mendapat tanah di sana. Saya di sini juga hendak membangkitkan perkara Yang Berhormat bagi Sri

Gading yang mencadangkan supaya RM1 bilion diperuntukkan kepada Kementerian Pertanian bagi membeli tanah. Sebenarnya untuk Rancangan Malaysia Kesembilan kita hanya diperuntukkan sebanyak RM150 juta sahaja. Itu adalah amat kecil tetapi kita berharap dengan ini sekurang-sekurangnya boleh mengenal pasti tanah-tanah yang dapat dibangunkan dengan segera.

Tuan Pengerusi, berkaitan dengan 'biotek', dalam bidang 'biotek' banyak teknologi yang dihasilkan oleh MARDI telah diterima pakai oleh petani dan usahawan kecil dan sederhana seperti teknik *composting*, baja dan *variety* buah-buahan, *variety* benih padi dan juga sayur-sayuran. Saya hendak berikan satu misal bahawa sejak penubuhan MARDI, 32 *variety* padi telah dihasilkan dan *variety* baru padi MR219 dan MR232 boleh memberi hasil sehingga 10 tan. Kira-kira 90% pesawah menggunakan *variety* padi yang dihasilkan oleh MARDI.

MARDI juga ada banyak bidang termasuk ternakan. Ahli-ahli Yang Berhormat, 'agrobiotek' adalah satu bidang yang mempunyai potensi yang begitu besar dan luas.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya pun mengiktiraf dan semua rakyat mengiktiraf peranan yang dimainkan oleh MARDI. Terima kasih dan syabas. Saya mencadangkan dalam ucapan semalam supaya dilipatgandakan lagi, supaya apa yang dijalankan oleh MARDI, macam padi katakan yang telah berjaya itu dapat benar-benar dirasakan oleh rakyat dalam berbagai-bagai. Sedikit hari lagi nanti kita dengar ciku lebih besar dan lebih manis. Itu yang saya maksudkan penambahan nilai. Umpamanya jambu, apakah khasiatnya dan bagaimana kesannya kepada kesihatan. Air kelapa, misalnya, apa khasiat yang ada pada air kelapa.

Jadi, kepakaran MARDI itu akan dimanfaatkan oleh rakyat untuk menambah pendapatan mereka dan saya juga cadangkan supaya kalau kepakaran-kepakaran yang boleh kita gunakan itu datangnya dari luar negara, apa salahnya? Kita import pakar-pakar dari luar negara dalam membantu petani-petani kita dan dalam usaha kerajaan hendak memperkasakan. Sekarang ini perkataannya 'memperkasakan'.

Seorang Ahli: 'Mengangkasakan.'

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: 'Mengangkasakan' pula. Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sudah mencipta satu perkataan yang begitu ...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Hendak bawa buah ciku ke angkasa, Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Memperkasakan itu maknanya hendak meningkatkan lebih hebat lagi. Tujuan kerajaan ini adalah satu tujuan yang baik. Kalau boleh kita pinjam pakar ataupun sebagainya daripada luar supaya MARDI benar-benar

akan memberikan manfaat kepada rakyat. Selama ini memang benar ia memberi manfaat. Saya hendak supaya ia dilipatgandakan. Kita berbelanja sedikit pun tidak mengapalah untuk kepentingan petani kita. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Tuan Pengerusi, boleh saya sambung.

Datuk Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ada dua yang bangun, Yang Berhormat. Hendak bagi kepada siapa? Pengkalan Chepa.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Mengenai benih padi yang boleh menghasilkan 10 tan se hektar ini, saya hendak tanya berapa luas yang telah dilaksanakan di KADA yang boleh menghasilkan 10 tan ini, dan berapa luas tanah padi yang dihasilkan di MADA yang menghasilkan 10 tan, dan berapa luas tanah padi yang dihasilkan di Sabak Bernam? Cuba kalau boleh Yang Berhormat.

■ 1210

Saya hendak tengok dari segi pelaksanaannya bukan retorik 10 tan satu hektar sekarang ini. Saya hendak tanya berapa hasil dia dan berapa keluasan tanah.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih Yang Berhormat. Terlebih dahulu saya hendak beritahu ini soalan baru. Saya tidak ada angka tetapi saya akan menjawab secara menulis kepada Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Arau.

Dato' Seri Diraja Syed Razlan ibni Syed Putra Jamalullail [Arau]: Tuan Pengerusi, ini yang angka 10 tan satu hektar ini, yang orang kata benihnya dikeluarkan oleh MARDI ini, saya cukup kagum tetapi situasi yang dibuat penyelidikan oleh MARDI itu adalah *perfect* dengan izin.

Orang kata kalau di bendang pula, lain keadaannya oleh kerana faktor-faktor yang air, faktor-faktor petani sendiri, faktor-faktor cuaca, faktor-faktor lambat sampai baja dan segala-galanya, jadi janganlah saya rasa sebar-sebarkan sangat 10 tan sehektar benih padi ini, kerana saya rasa takut orang kampung bila dengar macam ini, tidak dapat 10 tan, Yang Berhormat dia orang cari. Terima kasih.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih nasihat Ahli Yang Berhormat Arau. Saya hendak memberitahu bahawa biotek ini yang dicipta oleh MARDI masih ada persepsi. Saya bersetuju persepsi bahawa biotek ini memberi manfaat sahaja kepada syarikat besar atau syarikat *hi-tech*. Sebenarnya, Kementerian Pertanian dan MARDI, kita menumpukan aktiviti penyelidikan dan R&D yang memberi faedah kepada petani, penternak dan nelayan. Mungkin bukan begitu *glamour* seperti teknologi tabur terus, teknologi penyimpanan berudara padi pukal, ini untuk meningkatkan penghasilan padi. Kementerian mengakui masih ada kelemahan dan penyampaian ... ini kepada petani. Oleh itu tumpuan ...

Datin Seri Dr. Wan Azizah binti Wan Ismail [Permatang Pauh]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Permatang Pauh.

Datin Seri Dr. Wan Azizah binti Wan Ismail [Permatang Pauh]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Timbalan Menteri. Saya hendak bertanya yang *one-off subsidy* baja, padi sah yang berjumlah RM30 juta ini, yang telah diberi kerana dalam akhbar *Business, The Edge* bahawa melaporkan Lembaga Padi dan Beras Nasional (BERNAS) akan menjadi pemegang monopoli utama pengeluaran benih padi sah iaitu *certified padi seeds* iaitu di mana benih padi atau baka padi dikeluarkan hasil daripada penyelidikan MARDI tetapi petani diwajibkan membeli benih padi sah daripada BERNAS. Saya hendak tanya adakah peruntukan perbelanjaan khas tersebut diberikan kepada MARDI kah atau pun kepada BERNAS. Terima kasih.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: [Bangun]

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani lah Yang Berhormat. Yang lain sila duduk.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Cuma tadi berbalik kepada soal MARDI tadi, kita berbelanja wang begitu besar macam juga yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Arau tadi yang mana saya telah juga buat cadangan supaya kita lihat semula peranan pegawai-pegawai di MARDI itu adakah mereka hanya tertumpu kepada bidang-bidang tertentu sahaja ataupun tidak masuk orang-orang yang pakar dalam bidang ekonomi, pakar dalam bidang sosiologi atau pakar dalam bidang-bidang sekian, supaya mereka ini menjadi pihak yang membantu, pihak yang membuat penyelidikan, itu satu.

Keduanya berkenaan dengan soal padi tadi, Yang Berhormat sebut juga kita 10 tan satu ekar kah, berapa tan kah. Saya tidak kisah. Tetapi mengapa kalau kita lihat hari ini orang masih bergantung kepada beras daripada Thailand dan beras daripada Thailand selalu di seludup masuk ke Malaysia dan menunjukkan dia mempunyai pasaran yang lebih baik daripada beras kita. Itu persoalan dia.

Apakah tindakan MARDI yang dibuat selama ini untuk melihat pasaran sama, jadi jangan kita asyik memikirkan hendak menghasilkan 10 tan atau 20 tan tetapi apakah jenis itu.

Ketiga ialah mengenai dengan pemakaian baja tadi. Adakah baja ini sesuai lagi atau tidak. Kita bercakap baja ini organik atau baja *chemical*. Soal dia adakah sejauh mana baja-baja tadi sesuai dengan suasana kita dan sesuai dengan produk yang kita hasilkan. Terima kasih.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sabak Bernam.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Timbalan Menteri. Sabak Bernam telah disebut sebagai contoh, jadi memang kita hendak bantu kementerian. Saya ingat kena ambil formula ini dalam konteks MARDI ini.

BMBRSP – ganda dua itu sangat penting. B ini bermaksud benih. Saya sangat bersetuju tadi, benih MR 212 dan 222 itu penting tetapi yang tidak kurang penting ialah makanan atau *nutrient* kepada tanaman ini. Kemudian yang ketiga ialah mengenai racun serangga yang banyak digunakan.

SP ini sikap petani dan sikap pegawai. Ini kena diberikan perhatian tetapi Sabak Bernam sebenarnya yakin bahawa memang MARDI boleh berbuat sesuatu bagi meningkatkan pendapatan penduduk. Satu lagi SP tadi ialah sistem perairan. Macam di Sabak Bernam kalau boleh melawat di situ, segalanya kalau boleh saya katakan dengan izin '*tip top*'. Maknanya dengan benih yang terbaik, dengan baja yang terbaik, racun terbaik, sikap pegawai terbaik, sikap petani terbaik, baru jadi 1 hektar 10 tan tetapi saya hendak bagi tahu di Sekinchan satu hektar 13 hingga 15 tan sekarang, Timbalan Menteri.

Oleh kerana itu dengan izin, *this little China of Malaysia* di Sekinchan ini kita harus pelajari. Mohon maaf, terima kasih.

Datuk Mah Siew Keong: Saya mengucapkan syabas kepada Yang Berhormat Sabak Bernam lah, bukan sahaja dapat 10 tan, 13 tan, syabaslah.

Saya hendak menjelaskan bahawa MARDI sekarang bukan sahaja dari segi penyelidikan, *research and technical* sahaja, MARDI sememangnya sudah banyak menjalankan kajian-kajian dalam bidang ekonomi sosiologi dan juga sosioekonomi untuk menolong petani-petani yang miskin.

Satu perkara ada berkaitan dengan tadi benih-benih yang sah. Seperti yang saya telah jawab dua hari lalu, pembekalan benih yang sah bukan sahaja melalui BERNAS sahaja tetapi melalui empat agensi kerajaan termasuk satu PPK di Pulau Pinang, FELCRA, BERNAS dan Pejabat Pertanian.

Saya mengucapkan terima kasih kepada pandangan-pandangan dan nasihat yang kita boleh sampaikan kepada MARDI.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Rantau Panjang, Yang Berhormat hendak bagi jalan?

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Terima kasih, berkaitan dengan MARDI ini. Tujuh tahun lepas di Dewan Yang Mulia ini juga saya pernah menyarankan kepada MARDI supaya membuat satu kajian bagaimana Taiwan masih lagi menjadi pengeksport utama benih-benih *muskmelon*, *rock melon*, *watermelon*, termasuk Malaysia juga mengimport benih tersebut.

Setiap petani sekarang ini masih lagi membeli benih-benih tersebut yang diimport daripada Taiwan. Tujuh tahun lalu saya sebut di sini. Pihak menteri pada waktu itu menjawab, kita akan memberi peluang yang besar atau seluas-luasnya kepada pihak MARDI untuk

membuat kajian supaya Malaysia juga boleh mengeluarkan benih-benih ini khususnya benih-benih hibrid ini

Yang keduanya ialah tentang benih padi sah yang menjadi rebutan utama petani sekarang ini. Saya mempertikaikan ialah sewaktu MARDI membuat praktikal di suatu bendang yang sempit dengan buruh yang begitu ramai, dengan segala kelengkapan yang cukup. Kalau ada tikus, dia tidak racun tikus, dia gunakan zink semuanya, tikus tidak boleh masuk.

Kalau ada rumput, buruh yang 30 orang itu akan buang satu persatu rumput tidak payah racun rumput. Kadang-kadang racun rumput juga memberi kesan sedikit sebanyak kepada padi itu walau pun padi tidak mati tetapi kesannya ada juga. Baja mencukupi, segala-galanya cukup. Sebab itu hasil semasa praktikal yang MARDI buat itu mendapat hasil yang lumayan dan mendapat hasil yang betul-betul lebih daripada 10 tan malah...

Tetapi apabila kita berjumpa dengan bendang yang luas, yang rakyat tidak mampu hendak buat seperti apa yang dibuatkan oleh MARDI maka hasil tidak berjaya.

■1220

Demikian juga dengan benda-benda yang lain. Sabak Bernam kalau hendak dibandingkan dengan kawasan KADA, kawasan MADA, lebih luas MADA dan KADA. Jadi kelengkapan persiapan airnya, persiapan lainnya sudah tentu tidak mampu.

Jadi saya harap pihak kementerian supaya meneliti perkara-perkara sebagai bandingan di antara kawasan yang sempit dan kawasan yang luas. Sudah tentu kawasan yang sempit ini kita dapat tumpu dengan sepenuhnya dan berjaya menghasilkan sebagaimana yang dikehendaki, tetapi kawasan yang luas sudah tentu tidak mampu pihak-pihak ini untuk menyelenggarakan dan memantau petani-petani mempunyai fikiran yang berlainan sewaktu melaksanakan tugas di bendang masing-masing. Penjelasan.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih, Pegawai MARDI pun ada di sini akan mencatat.

Namun saya hendak menegaskan tumpuan sekarang, fokus MARDI sekarang adalah bagaimana mengalihkan teknologi dan maklumat pertanian terbaru secara praktikal kepada petani-petani. Itu adalah tumpuan sekarang.

Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam pula menyentuh tentang butiran 15600 iaitu Program Kawalan Banjir Kawasan Pertanian meliputi Bukit Mertajam. Untuk Makluman Ahli Yang Berhormat...

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Sungai Petani ada lagi? Dah panjang tadi tu.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tidak, selain daripada apa yang telah kita bangkit Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri ialah mengenai tadi juga kita dengar kompelin-kompelin bahawa pegawai tidak turun, Menteri tidak turun, macam-macam lagi tidak turun.

Namun kita patut bagi *recommendation* kepada Yang Berhormat bagi Sabak Bernam tadi. Adakah ini... saya tidak tahulah kerana lawatan yang turun ke bawah itu termasuk Menteri Besar dia, termasuk pegawai dia, termasuk Yang Berhormat dia. Adakah ini penyebab dia yang menyebabkan dia kata boleh keluar 13 tan bagi satu ekar?

Datuk Mah Siew Keong: Pada hari itu Yang Berhormat bagi Sabak Bernam telah bermurah hati mencadangkan kita melawat Sabak Bernam untuk belajarlah. Kita akan membuat lebih peninjauan di Sabak Bernamlah supaya seluruh negara semua petani padi juga akan belajar dari Sabak Bernam. Terima kasih.

Saya nak memberitahu Yang Berhormat Bukit Mertajam bahawa Butiran 15600 diluluskan hanya untuk mengatasi masalah banjir di dua kawasan, kawasan Tumbuh Blok Perak dan kawasan IADA Besut Terengganu. Lain-lain kawasan banjir bagi Bukit Mertajam adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar.

Yang Berhormat dari Santubong menyarankan kementerian mengkaji semula isu subsidi memandangkan negara-negara maju masih memberi subsidi kepada sektor pertanian masing-masing. Kementerian perlu mengkaji perkara ini supaya pemberian subsidi adalah selaras dengan komitmen Malaysia di bawah WTO.

Saya hendak menegaskan bahawa yang penting adalah kita mesti mengkaji secara mendalam apa-apa polisi yang baru tidak bercanggah dengan AFTA dan WTO.

Di bawah Perjanjian AFTA sekatan ke atas import buah-buahan adalah dilarang malahan cukai import terpaksa diturunkan sehingga menjadi kurang daripada 5% pada tahun 2010.

Namun begitu kerajaan boleh mengehadkan import secara tidak langsung dengan menguatkuasakan SPS yang sesuai ke atas pengimportan buah-buahan. Tuan Pengerusi, berkaitan dengan...

Dato' Hashim bin Jahaya [Kuala Kedah]: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat bagi Kuala Kedah.

Dato' Hashim bin Jahaya [Kuala Kedah]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya ingin bertanya mengenai dengan subsidi iaitu penstrukturan semula subsidi yang dicadangkan oleh Yang Berhormat bagi Jasin dan rakan-rakan Ahli Parlimen semasa perbincangan.

Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri berkenaan dengan sasaran subsidi yang diberikan kepada petani-petani dan juga nelayan-nelayan. Di mana kita dapati bahawa pihak nelayan atau petani yang mempunyai harta yang banyak mereka yang mempunyai bot-bot yang banyak mendapat subsidi diesel begitu banyak dan mereka yang miskin mempunyai bot yang kecil mendapat subsidi yang sedikit.

Begitu juga golongan petani iaitu di kawasan MADA di mana mereka yang mempunyai tanah yang banyak mendapat subsidi yang banyak dan tanah yang sedikit mendapat subsidi yang sedikit.

Jadi sasaran Kementerian Pertanian untuk membasmi kemiskinan itu saya rasa perlu dikaji semula kerana orang yang sasaran kementerian untuk memberi subsidi menolong petani dan nelayan itu tidak sampai kepada sasaran yang sepatutnya mendapat banyak keistimewaan berkenaan dengan subsidi ini. Apa komen daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih Yang Berhormat. Saya juga hendak memberitahu bahawa kita sebenarnya bercadang meningkatkan subsidi kepada petani-petani miskin terutamanya yang menanam padi dan sayur-sayuran.

Kementerian telah buat satu permohonan untuk subsidi diesel seperti untuk nelayan, tetapi malangnya ia belum diluluskan. Kita akan meneliti pandangan Yang Berhormat.

Berkaitan dengan BERNAS ia adalah satu isu telah dibangkitkan. Adakah lesen monopoli BERNAS telah dipanjangkan yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dibaca dalam surat khabar.

Saya hendak memberitahu Ahli Yang Berhormat bahawa BERNAS telah diberi hak sebagai pengimport tunggal untuk membawa masuk beras ke negara selama 15 tahun mengikut perjanjian yang telah dimeterai pada 12 Januari 1996 di antara kerajaan dengan BERNAS dan akan tamat pada 11 Januari 2011.

Sebelum perjanjian ini tamat pihak kementerian telah mula mengumpul maklum balas dari semua pihak pemborong dan pengilang padi berkaitan dengan peranan dan sumbangan BERNAS kepada industri padi dan beras. Hasil kajian ini akan menjadi asas untuk kementerian membuat pandangan sama ada BERNAS akan di kekal sebagai pengimport beras tunggal atau diberi peluang kepada pengimport beras yang lain.

Saya hendak menegaskan bahawa pelanjutan tempoh kontrak penswastan BERNAS adalah di bawah bidang kuasa EPU iaitu Unit Perancang Ekonomi. Buat masa sekarang perkara ini masih dalam peringkat perundingan di antara Kementerian Pertanian dengan EPU.

Tuan Pengerusi, saya ambil kesempatan ini untuk membangkitkan perkara industri ternakan babi yang telah dibangkitkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat. Industri ternakan babi adalah satu industri ternakan yang telah banyak berubah sejak pra merdeka sehingga sekarang.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pada masa tahun 50-an dan 60-an, negara kita mempunyai lebih dari 20,000 penternak babi secara tradisional. Walau bagaimanapun pengeluaran pada masa itu cuma 400,000 ekor babi sahaja. Industri ini terus berkembang sehingga tahun 1999 di mana pengeluaran sebanyak 2.3 juta ekor babi.

Walaupun bagaimanapun pada tahun 1999 oleh kerana kejadian *Nipah virus* beberapa ladang telah ditutup dan eksport babi ke negara-negara lain telah dihentikan.

Pada tahun 2000 industri itu telah *recovered*. Saya hendak menyangkal terhadap dakwaan bahawa industri babi telah dihapuskan. Saya hendak memberi angka bahawa pada tahun 2000, bilangan populasi babi adalah 1.4 juta ekor yang dikendalikan oleh 787 ladang. Buat

masa sekarang bilangan ladang yang beroperasi ialah 670 dengan populasi babi sebanyak 1.5 juta ekor.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *[Bangun]*

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ada dua yang bangun Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Kepong dan Ipoh Barat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Yang Berhormat bagi Kepong hendak keluar. Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi.

Dua hal, satu mengenai penternakan babi. Saya hendak tahu kenapa dalam *website* Jabatan Pertanian tidak ada apa-apa yang menunjukkan macam mana pembelaan dan penternakan babi. *There is nothing in the website* mengenai penternakan babi.

■1230

Nombor dua, saya nak bangkitkan mengenai *pig farming area*. Pada masa itu, timbalan menteri yang menjawab mengatakan bahawa dia tidak ada dalam situasi untuk memberi jawapan kerana dia tidak arif dalam perkara pembiakan atau apa-apa penerangan mengenai babi.

Saya ada dari dasar mengatakan bahawa pada tahun 2003, kerajaan telah melancarkan satu *pig farming area*, perancangan yang baru di negara ini dan dalam rancangan itu, setiap negeri termasuk negeri-negeri *on the west coast* akan menyediakan 1000 hektar khususnya untuk penternakan babi. Apa terjadi kepada rancangan itu? Walaupun kerajaan telah mengatakan baru-baru ini bahawa, satu tempat di Negeri Sembilan yang saya difahamkan sangat kecil, hanya satu negeri saja telah menyediakan tempat tersebut. Walhal semua tempat-tempat ini patut disediakan dan diimplementasikan sebelum 1 hari bulan 2007. Apa terjadi kepada perkara tersebut?

Datuk Mah Siew Keong: Pertama sekali Yang Berhormat Ipoh Barat, industri ternakan babi seperti industri ternakan intensif yang lain, memerlukan sistem ternakan yang moden, efektif dan kompetitif. Tambahan lagi ternakan babi di negara ini perlu prihatin kepada sensitiviti masyarakat setempat dan pembangunan, terutamanya dalam soal pembangunan secara mapan dan alam sekitar.

Oleh yang demikian, kerajaan telah membuat keputusan pada Januari 2003 seperti yang disebut oleh Ahli Yang Berhormat, bahawa kerajaan negeri membangunkan penternakan babi secara konsep PFA (*pig farming area*). Walau bagaimanapun, adalah didapati bahawa hanya negeri Sarawak, Sabah dan Negeri Sembilan dapat membangunkan ternakan babi secara konsep. Ini adalah kerana negeri yang lain menghadapi masalah untuk mengenal pasti lokasi-lokasi yang sesuai untuk PFA ini. Justeru...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Jadi, dengan jawapan yang dibuat oleh Timbalan Menteri menunjukkan bahawa selain dari tiga negeri ini, walaupun pada tahun 2003 pada dasarnya semua negeri yang lain termasuk Pulau Pinang,

Kedah, Perak, Selangor dan Johor, pada dasarnya telah bersetuju untuk mengadakan *pig farming area* ini sekarang *retreat* dan tidak akan mengimplementasikan. Adakah itu pendirian? Nombor satu.

Nombor dua, memandangkan semua negeri-negeri ini adalah di bawah pentadbiran Barisan Nasional, kenapa pula ada satu pendirian yang luar biasa dari apa yang mereka telah berjanji. Kalau mereka telah berjanji pada 2003 bahawa, semua tempat-tempat akan diagihkan, diberi kepada *pig farming area*, tetapi kenapa ini tidak dibuat? Apa yang dibuat oleh kementerian supaya mereka akan sebenarnya mengagihkan tanah-tanah atau membawa satu undang-undang di Parlimen dan kita semua akan menyokong supaya tanah diberi kepada pihak-pihak yang memerlukan ini.

Datuk Mah Siew Keong: Keputusan pada tahun 2003 adalah untuk mencadangkan kepada negeri dan tertaklukkan kepada negeri untuk meneliti dari segi kesesuaian. Namun begitu saya hendak memberitahu, ini tidak bermakna industri itu dihapuskan oleh kerana tidak ada kesesuaian tanah. Justeru itu pada Ogos tahun ini, Kerajaan Pusat telah membuat garis panduan bahawa ternakan babi boleh diteruskan secara pembangunan *modern pig farming* dengan izin *in situ*. *That means* di kawasan yang sama, tapak yang sama yang mengamalkan sistem kandang tertutup serta pengurusan *effluent zero discharge*. So, ini masih diteruskan.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: *[Bangun] [Mengetuk-getuk pembesar suara]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, tak payahlah gendang-gendang. Ini bukannya gendang Yang Berhormat, pembesar suara.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Ya. Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat Timbalan Menteri, terima kasih atas jawapan itu tadi, di mana telah bersetuju berdasarkan pandangan yang dikeluarkan oleh kerajaan untuk kawasan penternakan babi yang sedia ada itu akan diteruskan, tapi apa panduan daripada pihak kementerian untuk membantu penternak-penternak khinzir ini, supaya sistem pembuangan sisa itu dapat dikawal dan apa bantuan tersebut? Kalau tanpa bantuan daripada kerajaan, memang masalah ini akan berterusan. Apa panduan dan pandangan atau apa-apa langkah yang akan diambil oleh pihak kementerian untuk membantu supaya penternakan khinzir ini dapat diteruskan?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya Ipoh Barat, ringkaslah Ipoh Barat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ringkas, ringkas. Ini perkara yang sama. Bila Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan bahawa mereka dibenarkan... okey, nombor satu ada pengalihan dasarnya. *We are moving away from* 2003 menunjukkan bahawa kerajaan tidak lemah dan menganaktirikan perindustrian babi ini. Kalau kita banding dengan industri penternakan lembu, kambing, ayam dan sebagainya banyak diberikan galakan. Bukan saja tidak ada galakan, tetapi ada *control* kepada penternakan babi. Timbalan Menteri telah mengatakan bahawa mereka akan dibenarkan mengendalikan penternakan di situ, *in situ an outlet*. Jadi,

macam mana di Melaka? Adakah tempat di mana kita ada pertempuran baru-baru ini, tempat itu akan dibenarkan untuk menjalankan penternakan babi dan apakah usaha-usaha kementerian yang telah dikenal pasti untuk menolong para penternak babi di Melaka?

Datuk Mah Siew Keong: Okey, terima kasih. Saya nak bagi tahu bahawa sebab sekarang dengan keputusan yang baru ini, untuk menaikkanlah *modern pig farming* dan untuk dengan *close house* dan *zero discharge*. Bagi kita, ini adalah satu arah yang baik sebab penternakan babi satu isu yang sensitif. Sekarang kita ada satu *solution* yang mampan dan di mana dengan *zero discharge*, tak ada air akan keluar dan dia akan ditutup. Walau bagaimanapun dari segi kewangan, kita tahu penternak akan menghadapi masalah dan oleh itu kita telah membuat perbincangan dengan bank-bank komersial untuk memberi pinjaman *special* untuk mengawal...

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Penjelasan. Tidak pernah kami di sini pun mendengar siapa-siapa...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. Belum bagi, Yang Berhormat.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Yang kata penternakan babi ini sensitif. Mereka yang bantah pun kata...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, nak bagi jalan ke tidak ini?

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Masalah alam sekitar dan...

Datuk Mah Siew Keong: Duduk dululah, lepas ini saya bagi.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Bilakah penternakan babi ini menjadi satu isu sensitif Tuan Pengerusi? Ini makanan *essential food*, salah satu *essential food* bagi mereka yang bukan Muslim dan ini telah wujud dalam negara ini beberapa abad. Kali pertamalah kami diberitahu oleh...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tanyalah Yang Berhormat, janganlah berucap.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Pihak kerajaan di situ...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tanya sajalah.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Penternakan babi perkara sensitif. Apakah sebabnya?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat tak ada lagilah jawablah Yang Berhormat.

Datuk Mah Siew Keong: Tak apalah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kalau tidak pergi ke isi lainlah.

Datuk Mah Siew Keong: Yang pentingnya, saya tadi ada cakap bahawa ada sebahagian pihak yang menganggapnya sensitif. Yang pentingnya adalah kebajikan penternak. Jangan kita mainkan isu yang *went worst*, yang pentingnya sekarang ialah kita *self-sustained*.

Angka SPP iaitu babi yang ada di negara dalam tujuh tahun ini tidak diturunkan. Saya nak memberitahu dua minggu dahulu, saya telah ada mesyuarat dengan penternak. Minggu depan saya akan mesyuarat dengan penternak. Kita akan bekerjasama dengan mereka. So, saya harap jangan dibuatkan isu politik. Itulah yang benar. Jika kita ada kritikan yang berasas, kita akan menolong.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Tuan Pengerusi, nampaknya Yang Berhormat...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Nak bagi jalan? Nak bagi jalan ke?

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Nampaknya Yang Berhormat Timbalan Menteri ini telah melampau dan keterlaluan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Nak bagi jalan Yang Berhormat? Yang Berhormat, dia bagi jalan ke tidak?

Datuk Mah Siew Keong: Bagilah, bagi. Tuan Pengerusi bagilah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Tuan Pengerusi, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, tanya soalanlah Yang Berhormat. Jangan berucap.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Bukit Mertajam semalam mengenai penghapusan, apa yang dia menitikberatkan ialah hasrat kerajaan. Kemungkinan tujuan muktamad kerajaan adalah ke arah menghapuskan industri penternakan babi, *off* terus. Ini telah pun diperkatakan oleh...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, tanya soalan. Bukan berucaplah, tanyalah apa pandangan.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...Sekarang kementerian mengetepikan tugasnya kepada pihak-pihak kerajaan negeri. Di manakan PFA ini? Satu pun tidak dijadikan realiti, tidak dijadikan fakta.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tak payah berucaplah Yang Berhormat. Yang Berhormat, jelas ya. Kita minta kementerian jawablah.

Datuk Mah Siew Keong: So, saya hendak mengesahkan sekali lagi. Tidak menjadi hasrat kerajaan menghapuskan ternakan babi. Ini secara rasmi, okey?

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Minta penjelasan. Mengenai PFA, PFA. Tadi Yang Berhormat...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, nak bagi jalan?

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Penjelasan, penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, dia tak bagi jalan Yang Berhormat.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, yang lain sila duduk. Bandar Kuching, dia tak bagi jalan.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Serdang, Serdang, Serdang.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: ...PFA diadakan di Negeri Sembilan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Bandar Kuching, Serdang sila duduklah. Menteri nak jawablah, teruskanlah.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: ...Ada di Negeri Sembilan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang lain sila duduk ya.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: ...Sarawak dan Sabah...

■1240

Tetapi saya meneliti itu anggaran bajet kita hanya Sarawak yang ada diberi peruntukan. Di mana Negeri Sembilan dan Sabah? Adakah kerajaan ada memberikan peruntukan ataupun cakap-cakap sahaja dan Sarawak merupakan satu-satunya negeri yang tidak ada UMNO di Sarawak. Adakah ini tunjukkan UMNO adalah satu parti perkauman yang tidak dapat bertoleransi dengan penternakan babi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat tanya soalanlah janglah....

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Ya, ya, saya tanya dia.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Apa ini Bandar Kuching, apa ini?

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Adakah kerana Sarawak tidak UMNO oleh itu ada satu PFA dan negeri-negeri lain yang ada UMNO..

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ini bukan kerajaan UMNOlah, Kerajaan Barisan Nasionallah. *[Menyampuk]*

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: UMNO tidak dapat bertoleransi. Ini hakikat,...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah, yang lain sila diamlah. Ya, Bandar Kuching cukuplah.

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: ... Sarawak adalah merupakan satu-satu sahaja tidak ada UMNO.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Apa masalahnya? Apa masalah Sarawak? Apa masalahnya Bandar Kuching kalau Sarawak....

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Itu UMNO, itu parti perkauman. Parti perkauman yang tidak dapat bertoleransi. Adakah ini benarkah? Kenapa tidak ada peruntukan PFA di Negeri Sembilan dan Sabah?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Timbalan Menteri sila. Bandar Kuching sila duduk ya.

Dato Yap Pian Hon [Serdang]: Bolehkan saya sambungan sikit? Yang akhir, yang akhir.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, serdang, apa lagi banyak ini...

Dato Yap Pian Hon [Serdang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya bersetuju pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya kerajaan akan memberi bantuan kebajikan kepada penternak-penternak, itu penting dan juga kepada pengguna. Maka itu ada jawatankuasa, satu Jawatankuasa Pembangunan Industri Ternakan Babi telah ditubuhkan di peringkat kementerian yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri. Adakah jawatankuasa ini akan terus menjamin bahawa kebajikan penternak-penternak khinzir ini dapat bantuan kerajaan supaya masalah-masalah yang dihadapi oleh mereka pada ketika ini dapat diselesaikan.

Datuk Mah Siew Keong: Saya juga telah ada mesyuarat dengan Ahli Exco Pertanian supaya bekerjasama dengan penternak babi supaya ia menjadi satu industri yang mapan dan *sustainable*. Saya juga mengambil kesempatan ini hendak *explain* satu isu. Sekarang pengeluaran kita adalah mencukupi untuk penggunaan kita. So ini tidak berubah dan kepada saranan supaya kita eksport ke Singapore, saya pernah ada mesyuarat dengan pihak Singapore. Bukan kita tidak mahu eksport, Singapore tidak mahu import dari Malaysia, kerana kita masih ada masalah *beta-agonist* dan penyakit kuku dan mulut. Bukan tiap-tiap kali sebab banyak yang masih salah fikir bahawa kita tidak mahu. Sebab mereka tidak mahu, saya telah berjumpa dengan mereka, mereka tidak *except*, so kita mengeluarkan sebanyak yang diperlukan.

Sekali lagi saya hendak menegaskan bahawa antara 2000 ke sekarang bilangan babi yang ada tidak dikurangkan. Telah ditambahkan untuk permintaan yang hendak makan, so sekali lagi saya hendak menafikanlah tanggapan DAP bahawa kerajaan hendak menghapuskan penternakan babi di Malaysia.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hendak tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri,

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, hendak bagi jalan ke tidak?

Datuk Mah Siew Keong: Tidak.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Apakah sekarang juga ada satu tambahan dasar yang baru bahawa ...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, dia belum bagi jalan.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: ... dalam satu industri penternakan khinzir, maaf Yang Berhormat...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, kalau hendak bagi jalan, bagi jalanlah Yang Berhormat.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Duduklah, Menteri tak beri....

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Soalan akhir, soalan akhir. Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Batu Gajah cukuplah. Sila duduklah.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Sama-sama orang Perak bolehlah. Soalan akhir, soalan akhir. Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Menyampuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia tidak beri jalan Yang Berhormat. Yang lain sila duduk.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Dia tidak beri jalan duduklah.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Adakah sekarang sudah ada satu dasar baru oleh pihak kementerian bahawa dalam industri penternakan khinzir ada diletakkan satu had penternakannya dan pengeluarannya, apakah ini dasarnya. Saya ingin tahu daripada pihak kementerian ada berapa keluasan dalam negara ini adalah tanah terbiar. Saya hendak satu angka tanah terbiar. Kalau ada mengapa negeri-negeri tidak boleh memberi tanah untuk menjayakan PFA, dasar yang awal pihak kementerian ini. Saya pohon penjelasan dua perkara ini.

Dato' Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak payah jawablah, itu dah keluarlah, tak payah jawablah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukup. Teruskan Yang Berhormat Menteri, kalau sudah habis, Yang Berhormat Timbalan Menteri sila...

Datuk Mah Siew Keong: Soalan Yang Berhormat Ahli Parlimen Bagan telah membangkitkan isu tahap penggunaan *beta-argonist* dalam ternakan. Melalui pemantauan yang dilakukan oleh JBH pada tahun 2007 daripada sampel-sampel makmal JBH, babi adalah 199 sampel, ayam 86, lembu 49. Saya sukacita memberitahu kesemuanya adalah negatif.

Tuan Pengerusi, berkaitan dengan kenaikan harga makanan ayam yang di bangkitkan....

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan *beta-argonist* ...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, hendak bagi jalan? Sila.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat, saya rasa ada jawapan bercanggah kalau tadi Yang Berhormat kata Singapura tidak hendak.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Macam kita hendak paksa dia. Dia tidak hendak beli Yang Berhormat.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Tidak hendak khinzir, kerana ada *beta-argonis*. Tapi di sini Yang Berhormat kata keputusan adalah negatif. Jadi apa masalah yang timbul di sini? Sebenarnya bagi pihak saya, saya juga terima banyak aduan penggunaan *beta-argonist*, tapi banyak masa hendak sembelih di pusat sembelihan kalau bayar satu ringgit, ini saya dengarlah dia boleh lepas, walaupun ada kandungan *beta-argonist*. Mungkin pihak pegawai boleh turun untuk siasat. Jadi pohon penjelasan.

Datuk Mah Siew Keong: Ini dipanggil *selective hearing*. Tadi saya bagi tahu Singapore tidak mahu sebab *beta-argonist* dan penyakit kuku dan mulut. Penyakit kuku dan mulut masih ada, tetapi *beta-argonist* satu masalah yang serius di penternakan babi. Tahun dulu kita sampai ada 70% menggunakan *beta-argonist*, tetapi oleh kerana kawalan sampai hari ini saya berani nyatakan kurang dari 5% yang mengguna. Ini satu kejayaan oleh Jabatan Perkhidmatan Haiwan yang patut kita hargai apabila kita makan.

Isu kenaikan makanan ayam, peningkatan harga bahan-bahan mentah adalah mengikut harga pasaran komoditi dan oleh sebab kacang soya dan gandum telah meningkat itulah menjadi satu masalah. Walau bagaimanapun dalam mesyuarat kita dengan penternak-penternak ayam mereka telah memberi rayuan kepada kementerian kita dan oleh kerana *extra price* ayam ini adalah satu *control* item, dengan izin. So kita ambil satu pertimbangan antara pihak pengguna dan juga pihak penternak. Walau bagaimanapun sebahagian penternak ayam di Johor telah mula, akan mengusahakan tanaman jagung 400 hektar di Gurun Taloh, Sulawesi di Indonesia kerana iklim kita tidak begitu sesuai untuk tanaman jagung bagi makanan untuk ternakan dan kita harap ini akan dapat mengurangkan kos-kos kepada penternak ayam.

Tuan Pengerusi, saya hendak bangkitkan isu kekurangan baka lembu dan kambing. Program '*out cost feeding*' dilaksanakan bagi memastikan baka import dapat disesuaikan dengan cuaca dan keadaan tempatan. Pembiakan dibuat secara permanian atau *artificial insemination* dan program ini amat popular dan mendapat sambutan baik di kalangan penternak utama terutama di negeri Kelantan, Terengganu, Johor dan Selangor. Dengan adanya berapa skim seperti projek berimpak tinggi iaitu Pusat Feedlot Nasional dan Projek ... Kambing Nasional, landskap industri dijangka akan berubah dan kita berharap dengan adanya dua projek besar ini lebih ladang satelit akan berjaya, dan kita akan menghasilkan lebih banyak baka untuk dibekalkan kepada tiga ribu penternak kambing di negara kita.

Satu lagi perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Ipoh Barat adalah berkaitan dengan harga susu mentah, harga susu mentah. Susu mentah dulu adalah RM1.35 per liter dan baru-baru ini telah naik kepada RM1.55 per liter dan ditambah 5 sen seliter jika berkualiti tinggi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Ipoh Barat. Ipoh Barat ada ladang susu?

[Ipoh barat]: Ini....

■1250

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ipoh Barat tak ada puas minum susukah?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Ini Sri Gading dia tidak tahu apa program *milk collecting centre* tahu tak Sri Gading, apa itu? *[Ketawa]*. Itu pun...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya, tanya Menteri Yang Berhormat. Jangan tanya Sri Gading.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: *Milk collecting centre* yang sedia ada di merata tempat, saya harap mereka diberi lebih *discussion* dalam mengambil susu dari penternak-penternak, kerana saya difahamkan ada kerap kali, nombor satu, *strict control* mengenai kualiti itu baik, tetapi dia ada pilih kasih di sana. Nombor dua, adalah di mana bayaran tidak dibuat dengan segera selepas *milk collecting centre* mengambil susu-susu tersebut. Saya juga pohon agar sekarang harga *market* susu adalah lebih kurang RM2.30 dan RM1.60 ini rasanya tidak berpatutanlah. Bolehkah kerajaan meneliti balik kepada harga ini kerana RM1.35 yang dikenal pasti dahulu adalah lebih kurang 10 tahun dahulu, harga itu ditetapkan. Tetapi ini sudah jadi lebih, naikan harga ke RM1.60 ini tidak berapa berpatutanlah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Ipoh Barat pun pakai kupang jugakah? Ingatkan Kedah sahaja pakai kupang?

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih. Kita akan meneliti harga seperti yang disebut. Saya juga hendak menjawab sebab banyak Ahli Yang Berhormat telah banyak membuat kritikan dan juga teguran dan juga nasihat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Tuan Pengerusi, saya hendak bangkitkan mengenai kerbau.

Datuk Mah Siew Keong: Ha?

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kerbau, kerbau.

Datuk Mah Siew Keong: Kerbau?

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: [Ketawa]. Ternakan kerbau...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah Yang Berhormat, ya...

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Bukan. Itu mustahak kerana pada pandangan saya Tuan Pengerusi, dengan hormatnya ramai di antara penternak di negara ini ingat bahawa kalau kita menjadi penternak kambing, lembu. Yang ini bukan *profitable business*. Walaupun kementerian kata, *this is a very good of business. I back to defer*, kerana dia punya *humidity* dan dia punya risiko yang ada dengan membela kambing dan lembu sangat tinggi, tetapi kerbau adalah satu jenis yang baik.

Saya ada tanya soalan semalam, spesifik kerana pada pengetahuan saya, kerbau yang kita ada, kerbau itu kebanyakannya diimport dari Thailand, jenis-jenisnya sangat kecil. *Meat ratio* itu sangat kurang, jadi saya hendak tanya, apakah galakan yang dibuat? Apakah yang telah dikenal pasti oleh kerajaan dan masa itu dicelah oleh Yang Berhormat bagi Batu Gajah semalam mengatakan bahawa kerbau-kerbau dari kawasan saya, dari Ipoh Barat menuju ke Batu Gajah. Saya kata bukan sedemikian. Dari Batu Gajah dia menuju ke Ipoh Barat. Jadi ini satu masalah yang sedia ada di banyak-banyak tempat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah Yang Berhormat.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Jadi, apakah masalah yang sedang dibuat untuk mengatasi masalah ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Timbalan Menteri, sila..

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih. Okey, bagi ternakan kerbau, saya sukacita memberitahu bahawa untuk memberi satu suntikan baru projek, Taman Kerbau Langkawi telah dimulakan pada Januari 2007. Projek ini disasarkan untuk menjalankan aktiviti berasaskan ternakan kerbau dan ini akan menolong. Dua projek besar, tadi saya telah sebut, projek *feedlot* Gemas dan juga projek kambing boer. Ini juga akan menolong dari segi pembangunan industri.

Tadi juga ada sebut berkaitan dengan kerbau-kerbau dan juga haiwan. Saya hendak memberitahu bahawa kementerian juga telah menolong dan projek translokasi di mana yang menghadapi masalah dengan arah pembangunan tanah kerana di pinggir bandar di *reserve* jalan sungai. Saya hendak memberitahu bahawa baru-baru ini, 29 orang penternak India telah ditawarkan tapak projek di empat kawasan padang ragut di Pahang. Sekarang juga projek sedia 42 orang telah diberi menduduki *reserve* padang ragut jabatan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat bagi Sabak Bernam, Yang Berhormat. Hendak bagi jalan?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Timbalan Menteri. Ini iktibar yang penting. Saya hendak sambung daripada sahabat saya Ipoh Barat tadi. Saya minta supaya kementerian berhati-hati dalam memperkenalkan tanaman yang baru. Saya mengambil contoh kegagalan di Sabak Bernam. Projek itu namanya cantik, 'Projek Rusa Masuk Kampung'. Cantik bunyinya, tetapi kalau kita betul-betul faham, apa maksud 'rusa masuk kampung'? Rusa itu jadi bingung dia kalau masuk kampung. Oleh sebab itu, projek itu gagal. Jadi, saya berharap kerajaan berhati-hati bila hendak memperkenalkan... macam kerbau ini, memanglah cantik. Kalau kita naik kerbau pun, nampak hebat, tetapi sesuai pun tidak. Jadi oleh sebab itu, saya harap kementerian mengkaji betul-betul dahulu tentang lokasi dan iklim di kawasan itu supaya kita tidak rugi macam rusa masuk kampung itu. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, itu rusa sesat Yang Berhormat, masuk kampung.

Datuk Mah Siew Keong: Sebelum tapak itu dibuat seperti di Gemas dan juga di Selama, JPH telah membuat penyelidikan dan kita berterima kasih atas pandangan Yang Berhormat. Tuan Pengerusi...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Minta habiskanlah Timbalan Menteri...

Datuk Mah Siew Keong: Terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah bertanya pada sesi...

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Minta penjelasan Tuan Pengerusi. Saya ada banyak hujah-hujah dan persoalan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Nak bagi jalan Yang Berhormat?

Datuk Mah Siew Keong: Bagi peringkat jawatankuasa...

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ..mengenai mihun..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Beras...

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Beras hancur, Bernas dan sebagainya, macam mana?

Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong]: *[Bangun]*

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Mihun, mihun, beras hancur, ikan, ikan..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, ya. Cukuplah...

Datuk Mah Siew Keong: Beras hancur boleh diimport tetapi mesti melalui Bernas sebab tadi saya telah menegaskan semua pengimportan beras mesti melalui Bernas. Oleh itu aplikasi boleh dibuat melalui Bernas. Secara terus-menerus *deduct* dan masalah bahawa harga beras hancur terlalu tinggi, kita akan berbincang dengan Bernas.

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: Tetapi apa sebabnya tidak boleh diimport dengan memberikan kebenaran...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat cukuplah Timbalan Menteri sudah jawab Yang Berhormat...

Tuan Tan Kok Wai [Cheras]: ...kerana kalau harga pasaran, harga yang terkawal oleh Bernas ini lebih tinggi daripada yang diimport daripada negara-negara yang lain?

Datuk Mah Siew Keong: Tadi saya telah tegaskan monopoli telah diberi kepada Bernas merangkumi semua aspek sampai tahun 2011. okey? Kepada Ahli yang jawapan dia tidak sempat dijawab, saya akan pastikan akan diberikan perhatian yang serius...

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tak boleh! Ikan mana ikan?

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Tak boleh, tak boleh! Ada lagi, ada lagi. Ada lagi penjelasan. Mana boleh??

Tuan Chong Chieng Jen [Bandar Kuching]: Nelayan! Nelayan!!

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Yang Berhormat, cukup, cukup. Sudah habis Yang Berhormat, sila duduklah..

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Berucap susah, susah. Sini tak dapat jawapan, apa ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia kata bagi bertulis, tulis surat bukan?

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Ya ke, betul ke? Dia tak taulah..

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: *[Menyampuk]*

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tulis, tulis juga. Semua bagi tulisan sudahlah!!!

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Ha, ada soalan belum jawab..

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Apalah, lari dari tanggungjawab!!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam sila duduk.

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Keadaan penternak babi di Melaka belum dijawab!

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM2,172,363,000 untuk Maksud B.21 di bawah Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM2,172,363,000 untuk Maksud B.21 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM1,730,000,000 untuk Maksud P.21 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2008 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM1,730,000,000 untuk Maksud P.21 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2008.

**Maksud B.22 [Jadual] –
Maksud P.22 [Anggaran Pembangunan 2008] –**

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kepala Bekalan B.22 dan Kepala Pembangunan P.22 di bawah Kementerian Luar Bandar dan Wilayah terbuka untuk dibahas. Ya jerai.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tuan Pengerusi, boleh saya tulis secara bertulis kepada...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Boleh, boleh Yang Berhormat boleh tulis.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Bukan! Untuk tajuk ini tak payah cakap. Tulis sahaja kasi dia...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Terpulang kepada Yang Berhormat. Yang Berhormat bagi Jerai teruskan.

12.58 tgh.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tidak bercakap banyak. Semua peruntukan..

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Tulis semualah Yang Berhormat Jerai. Pakai tulisan sudah, tak payah cakap.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang lain jangan ganggulah..

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tuan Pengerusi, saya hendak mencadangkan supaya peruntuk untuk PPRT ini. Itu soalan saya yang penting dipertingkatkan

supaya hasrat kerajaan untuk menolong masyarakat di luar bandar dapat dipercepat dan dipertingkatkan. Banyak dalam kawasan-kawasan luar bandar, rakyat masih memerlukan bantuan rumah PPRT. Juga saya mencadangkan supaya bantuan memperbaiki rumah harus juga kita beri kerana ada rumah-rumah yang begitu daif yang perlu kita baiki.

Jadi ini adalah perkara yang menjadi jeritan rakyat di bawah di mana ibu-ibu tunggal, orang-orang miskin yang berada di luar bandar di mana mereka sendiri tidak berkemampuan untuk memperbaiki rumah. Ada Tuan Pengerusi, saya pergi rumah yang bila saya sendiri naik, rumah itu bergoyang. Pada bulan Ramadhan Tuan Pengerusi, betapa sedihnya apabila seorang ibu tunggal yang tua dan anaknya miskin, makan nasi buka puasa dengan kuah pindang, ikan temenung dua ekor. Saya sendiri buka periuk dan saya tengok susahnyanya mereka ini.

Jadi saya berharap, kalau boleh kerajaan potonglah peruntukan-peruntukan yang lain, tumpukan banyak kepada Kementerian Luar Bandar, kita cuba hendak menebus kemiskinan, hendak memberi orang kita, rakyat Malaysia ini bumbung Tuan Pengerusi untuk berteduh. Kerana 50 tahun sudah, kita lihat bahawa sepatutnya kita tidak patut lagi melihat rakyat Malaysia hidup dengan rumah yang tidak berbumbung ataupun tidak ada rumah ataupun rumah yang begitu daif dan tidak sepatutnya didiami oleh rakyat. Kadang-kadang anak-anak mereka Tuan Pengerusi, apabila hujan terpaksa lari ke penjuru itu, penjuru ini...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat Sri Gading hendak bangun buat apa? Sri Gading?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Balik..

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Untuk membantu mereka. Jadi... hendak balikkah ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Jerai, Yang Berhormat jangan dasarnya. Teruskan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya, saya hendak.. ini dalam peruntukan PPRT Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat sambung sebelah petanglah Yang Berhormat. Sambung petang Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ya, setakat itulah saya minta. Saya tidak payah sambung petanglah kerana saya hendak memberi peluang kepada kawan-kawan saya, inilah hasrat saya sebagai seorang wakil rakyat kampung. Tolonglah Tuan Pengerusi, tidak perlulah saya menangis untuk meminta pertolongan tetapi tolonglah kepada rakyat.

Cik Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Minta penjelasan, minta penjelasan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah, ya...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Yang Berhormat Bera. Yang Berhormat, berucap petanglah. Siapa hendak berucap? Ya, Sabak Bernam. Yang Berhormat Sabak Bernam sambung petanglah..

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dewan bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat Dewan ditangguhkan sehingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.01 petang.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan bersidang semula.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Tuan Pengerusi: Saya jemput Yang Berhormat dari Sabak Bernam untuk menyambung ucapan.

2.33 ptg.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Bismillahirrahmanirrahim. Assalamualaikum warahmatullah hiwabarakatuh, Tuan Pengerusi, Sabak Bernam ingin menyentuh khusus Butiran 011000 - Ekonomi Desa.

Pertamanya Sabak Bernam ingin merakamkan penghargaan dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri sendiri yang pada dua bulan yang lepas telah turun padang kerana Sabak Bernam, sebulan setengah yang lepas pada waktu raya. Apa yang penting sekali relevannya dengan 011000 ialah Tuan Pengerusi Yang Berhormat Menteri telah merasmikan satu projek ikan keli dalam kanvas yang memberikan pendapatan penduduk ataupun rakyat yang terlibat RM1,000 ke RM1,300 sebulan.

Jadi projek ini sebenarnya sangat relevan untuk menyelesaikan masalah kemiskinan di kalangan rakyat kerana kawasan yang terlibat hanyalah antara 30 hingga 60 kaki sahaja. Hanya

masalahnya di situ ialah kita mencadangkan supaya pihak kerajaan menambah peruntukan bagi ekonomi desa ini kerana bagi satu pakej ikan keli dalam kanvas itu, kalau di Sabak Bernam nilainya ialah RM25,000 untuk menternak 15 ribu ikan keli. Namun yang penting sekali ialah projek itu dalam tempoh dua hari boleh dipasang dan boleh dilaksanakan.

Dalam konteks ini kita sangat berharap supaya kementerian ini KPLB akan dapat memperkasakan dalam konteks peruntukan bagi orang miskin dan yang keduanya ialah yang saya rasa lebih penting, ini akan dapat membina usahawan tani dan usahawan belia di luar bandar iaitu SPED - Skim Pinjaman Ekonomi Desa. Jadi Skim Pinjaman Ekonomi Desa ini harus diberikan perhatian khas kerana saya lihat banyak sangat birokrasi, *red tape*. Pinjaman ini dalam tempoh tiga bulan baru dapat diluluskan.

Jadi kalau boleh saya memohon pihak kementerian supaya SPED yang sebenarnya sangat relevan dengan rakyat luar bandar, meningkatkan pendapatan luar bandar supaya dapat sebenarnya diberikan perhatian khusus. Itu yang pertama.

Perkara yang kedua, saya hendak kaitkan dengan abang saya Jerai tadi, di Sabak Bernam kita ada 1,500 ibu tunggal, 50% aktif, paling muda 24 tahun anak dua orang dan yang paling penting sekali ialah kumpulan ibu tunggal ini ramai sebenarnya yang sangat rendah pendapatannya. Oleh kerana itulah Sabak Bernam ingin mencadangkan, mungkin ini di Sabak Bernam saya ada tanya dan mungkin di tempat lain saya tidak ada tanya dan mungkin lebih ramai.

Oleh kerana itulah ekonomi desa ini yang boleh membantu sebenarnya ibu tunggal dan kumpulan miskin ini sebenarnya supaya mereka boleh jadi usahawan dan yang lebih penting sekali apabila berjaya mereka boleh sama-sama dalam arus pembangunan negara.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: *[Bangun]*

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Silakan sahabat saya.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Sabak Bernam. Saya cuma hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat bahawa kementerian yang berkenaan Kementerian Wanita dan Keluarga, saya minta selain daripada Kementerian Luar Bandar, Kementerian Keluarga ada buat satu program untuk ibu-ibu tunggal ataupun sekarang ini dipanggil IT.

Bagaimana Yang Berhormat setuju sekiranya kementerian ini mempunyai satu program jangka panjang. Tuan Pengerusi, kita hanya ada program *One-Off* dengan izin, maknanya bermusim. Bila bermusim macam-macam kita aturkan program-program untuk ibu-ibu tunggal ini seolah-olah itulah masanya kita memberi perhatian. Barangkali mungkin sudah tiba masanya kementerian ini memikirkan satu kaedah bagaimana selain daripada kita memberi peruntukan modal, geran kerana kita ada Amanah Ikhtiar untuk membantu mereka. Barangkali mereka ini dilihat sebagai yang begitu penting, masyarakat yang begitu penting yang sama-sama memainkan peranan dalam memajukan negara kita ini.

Jadi apakah Yang Berhormat bersetuju sekiranya kementerian ini mempunyai satu agensi khusus untuk menyusun program, memantau dan segala macam yang boleh dilakukan, bukan sahaja untuk ibu-ibu tunggal. Bahkan mereka ini mempunyai masa depan yang begitu jauh untuk anak-anak mereka yang mungkin memerlukan bukan sahaja bimbingan, perhatian kerana ada juga di antara mereka ini tidak dapat elak daripada keciciran masalah anak-anak mereka. Di sinilah kita harap supaya kementerian dapat memikirkan satu agensi yang boleh membantu, membimbing dan memberi jaminan pada masa depan ibu-ibu tunggal ini. Apa pandangan Yang Berhormat?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih di atas keprihatinan bersama daripada Yang Berhormat Larut. Sebenarnya kerjasama daripada KPLB sebenarnya bukan sahaja dengan Kementerian Pembangunan Wanita sahaja, tetapi saya ingat lebih penting - kementerian ini sebenarnya sudah banyak jawatankuasa. Contohnya di kebajikan itu sendiri kita ada MAYANG, kemudian Kementerian Pertanian dan Asas Tani kita sudah ada Majlis Tindakan Pertanian Daerah. Begitu juga dengan Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi kita sudah ada MPUD, Majlis Pembangunan Usahawan Daerah.

Saya sangat bersetuju dengan cadangan daripada Yang Berhormat Larut supaya kerjasama antara kementerian ini termasuklah Kementerian Belia...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Yang Berhormat, saya beri contoh Yang Berhormat untuk hujah Yang Berhormat. Contohnya, kementerian ataupun agensi di bawah kementerian ini memberi rumah, tapi tidak ada kemudahan-kemudahan yang lain. Sepatutnya kena beri alat perkakas rumah. Duduk dalam rumah kadang-kadang mereka kena masuk bekalan elektrik sendiri, air sendiri. Okey, tidak mengapa tapi tidak ada kemudahan-kemudahan lain. Kalau setakat menyediakan rumah tetapi tidak ada tanah untuk mengusahakan pertanian umpamanya, atau mereka dapat melakukan sesuatu yang dijadikan modal permulaan, itu yang saya maksudkan tadi.

Barangkali inilah pentingnya satu lagi agensi di bawah kementerian ini untuk memikirkan bilangan, kerana bilangan ibu tunggal ini begitu ramai. Jadi kita tidak boleh hanya melihat...

Dato' Haji Ab. Halim bin AB. Rahman [Pengkalan Chepa]: *[Bangun]*

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Sekejap, saya tahu Yang Berhormat Pengkalan Chepa pun berminat tentang ibu tunggal ini.

Jadi bagaimana Yang Berhormat melihat perkara ini satu langkah yang lebih proaktif, lebih terjamin bagi masa depan ibu-ibu tunggal ini yang kita tidak dapat nafikan terutama di Kelantan. Saya rasa begitu ramai, saya tidak mengatakan di bawah pemerintahan PAS menyebabkan berlaku perkara ini dan saya tidak bermaksud begitu. Barangkali di mana-mana juga Yang Berhormat. Jadi apa pandangan Yang Berhormat?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Pengerusi...

Dato' Haji Ab. Halim bin AB. Rahman [Pengkalan Chepa]: Boleh saya sambung terus?

■1440

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Sekejap, sekejap lagi. Saya takut idea itu hilang nanti. Sebenarnya kita *on the ground* ini, dengan izin, sebenarnya kita nampak apa yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Larut ini, Tuan Pengerusi, di mana asasnya kita kena bantu ibu tunggal yang miskin sebab ada ibu tunggal ini yang tidak miskin. Tetapi begitu juga selain daripada ibu tunggal, belia kita selepas SPM sebenarnya empat, lima tahun mereka tidak ada pekerjaan daripada keluarga miskin ini harus dibantu. Yang penting, asasnya kita kena beri macam rumah tadi itu tetapi yang lebih penting, saya sangat bersetuju supaya mereka ini ada pekerjaan. Jadi ada pekerjaan, dengan ada pendapatan yang khusus.

Kalau di Sabak Bernamlah, Yang Berhormat Tuan Pengerusi, kita sudah ada modul untuk memberikan pendapatan RM1,000 ke RM1,300 sebulan. Macam saya sebut tentang pakej ikan keli dalam kanvas itu. Sebenarnya itu 30 kali 60 sahaja kawasannya, tidak besar.

Tuan Pengerusi: Baik.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Jadi, oleh kerana itu saya sangat bersetuju sebenarnya dengan Yang Berhormat bagi Larut tadi bahawa selain daripada rumah itu, maka pekerjaan pendapatan ini pun kita harus bantu. Silakan Pengkalan Chepa.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak tanya pandangan Yang Berhormat bagi Sabak Bernam. Banyak perancangan untuk membantu ibu tunggal dan simpati pun sangat tinggi tetapi saya tidak pernah dengar daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan Wilayah ataupun Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat mengenai bagaimana hendak membantu bapa tunggal [Ketawa] terutama sekali yang miskin dan uzur. Jadi apa cadangan Yang Berhormat, adakah perlu ada satu skim, satu perancangan untuk membantu bapa-bapa tunggal terutama yang uzur yang mempunyai anak yang ramai. Bagaimana pandangan?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Saya kena menyokong kementerian membuat kajian keperluan kerana macam ibu tunggal, bapa tunggal ini pun ada di antaranya yang tidak perlu bantuan, tetapi yang perlu, saya sangat bersetuju supaya diberikan bantuan, bukan sahaja oleh KPLB tetapi oleh kementerian-kementerian yang lain yang sebenarnya bertujuan untuk memastikan tentang kesejahteraan rakyat.

Butiran yang kedua yang Sabak Bernam ingin kemukakan ialah 010500. Ini pengalaman Sabak Bernam yang penting, Tuan Pengerusi, iaitu Medan Info Desa. Jadi di Sabak Bernam kita dapati Medan Info Desa ini sangat berkesan untuk memberikan ilmu IT kepada penduduk luar bandar, khususnya daripada kalangan JKKK, para belia dan termasuk tadi pasukan ibu tunggal di Sabak Bernam. Hanya saya ingin mencadangkan kepada kementerian ini kerana bajet yang ada di situ hanyalah RM3.7 juta. Ini wajar ditambah kerana sekarang ini Medan Info Desa ini menjadi

satu tumpuan kepada seluruh rakyat di Sabak Bernam dan pada tahun lepas ada 14 siri dan Sabak Bernam ingin mencadangkan supaya ditambah sehingga 50 siri supaya tiap-tiap bulan ada empat pakej kursus ini untuk kepentingan rakyat.

Yang akhir sekali, Sabak Bernam ingin menyebut tentang 020000 – KEMAS. Sabak Bernam ingin merayu supaya agenda pembangunan masyarakat yang dilaksanakan oleh pihak KEMAS ini yang sangat berkesan dalam konteks bina insan supaya kepegawaian pegawai-pegawai KEMAS ini yang sebenarnya tidak mencukupi, malah sampai 20 orang di Sabak Bernam tidak cukup Pegawai Bina Insan dan juga Pegawai Kemajuan Masyarakat supaya dapat ditambah.

Yang paling akhir sekali ialah supaya pihak KEMAS dapat menyediakan peruntukan tempat tabika dapat diperkemas dan diperbaiki demi kepentingan masa depan anak-anak kita. Dengan itu Sabak Bernam menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Baik. Ya, Rantau Panjang.

2.44 ptg.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin bercakap di bawah 01707, 02000, 01000, 03100. Pertamanya ialah Pemasangan/Penyelenggaraan Lampu Jalan Kampung yang diperuntukkan sebanyak RM20 juta. Tuan Pengerusi, masalah penyelenggaraan lampu kampung ini tidak ada siapa pun yang menolak. Semua rakyat menerima dalam keadaan yang baik tetapi dari segi pelaksanaannya.

Barangkali negeri-negeri lain tidak sama dengan Kelantan. Penyelenggaraan lampu-lampu kampung di Kelantan ini dikelolakan di bawah Jabatan Pembangunan Persekutuan di Kelantan, salah satu jabatan yang menjadi rungutan di kalangan rakyat dari segi penyelenggaraannya kerana sebagaimana saya sebut biasanya selalu campur tangan orang politik terhadap jabatan ini. Kalau kita lihat lampu kampung, peringkat awalnya memang baik terutama sekali apabila Menteri Pembangunan Luar Bandar yang baru ini yang belum ada skandal pelik-pelik lagi yang mengambil alih daripada menteri yang dahulunya mempunyai banyak skandal telah memberi satu gambaran yang baik kepada penduduk kampung.

Dia arah supaya lampu-lampu di cabang-cabang tiga di kampung-kampung dipasang di hadapan madrasah-madrasah, di hadapan masjid-masjid dipasang. Di tempat-tempat yang menjadi himpunan anak-anak yang liar ini juga di pasang tetapi apabila masuk sahaja tahun yang ketiga, sudah ada campur tangan politik sewaktu pelaksanaan lampu-lampu kampung ini.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Politik PASlah itu.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Sebahagian besarnya lampu ini dipasang di rumah orang-orang kuat UMNO, khususnya ketua-ketua cawangan, kroni-kroni UMNO, PPM – di situlah dimasukkannya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Pasal orang UMNO itu ramai. Jadi itulah kena UMNO semua.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Di Kelantan tidak ramai sebab itu dia kalah. Inilah perangai UMNO yang turun-temurun yang tidak disenangi oleh rakyat. Jadi saya harap Menteri Pembangunan Luar Bandar yang baru ini supaya mengikis cara berfikir UMNO-UMNO kampung ini, bukan UMNO-UMNO dalam Parlimen ini.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Istighfarlah ustaz, istighfar.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: UMNO dalam Parlimen ini baik-baik semua. Maksud saya UMNO di kampung yang tidak boleh dikawal oleh UMNO Parlimen ini.

Yang kedua ialah berkenaan dengan Bekalan Air Luar Bandar. Ini pun satu juga. Sebanyak RM96 juta diluluskannya. Yang kita dengar dalam surat khabarnya, yang kalutnya ialah pemimpin UMNO sendiri. Ahli Parlimen UMNO dok kalut mengatakan air di tempat dia, di kawasan dia, tidak cukup, dia hendak Syarikat Air Kelantan, kononnya Syarikat Air Kelantan tidak bertanggungjawab walaupun telah menerima pinjaman daripada Kerajaan Persekutuan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Betullah itu.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Tetapi apa peranan bekalan air luar bandar ini? Kerana air luar bandar inilah sepatutnya digunakan di tempat-tempat yang berjauhan, sekolah-sekolah di pedalaman seperti di Tanah Merah, di Kuala Krai, di Gua Musang. Manfaatkanlah peruntukan yang ada ini. Tetapi barangkali oleh kerana Ahli-ahli Parlimen dia, otak dia sudah ada *mind set*, sudah fikir hendak hentam PAS sahaja, menghentam pentadbiran Kerajaan Negeri Kelantan sahaja.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: PAS tidak ada hentam UMNO?

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Ini satu perkara yang saya minta Menteri sendiri tolong beri pandangan-pandangan yang baik kepada mereka ini supaya mereka ini bercakap di Parlimen ini, jangan lupa kepada peruntukan yang ada pada tangan mereka itu sendiri.

Yang ketiga masalah 01000 – JHEOA ini. Ini beberapa kali saya sebut di sini. Banyak kita beri bantuan melalui JHEOA ini kepada Orang Asli ini, tetapi kita jangan lupa dari segi pemikiran, dari segi pendidikan Orang Asli ini jauh berbanding dengan kita. Kita jangan menganggap mereka ini sama dengan kita dari segi pemikiran kerana pendidikan mereka ini kurang. Walaupun Tuhan bagi manusia ini serupa sahaja, otaknya serupa tetapi oleh kerana pendidikan kurang.

Yang saya sedihnya ialah Menteri Penerangan baru-baru ini di bawa Orang Asli ke pertandingan kugiran. Kita tengok dalam TV terenjut-enjut Orang Asli dengan orang-orang yang main kugiran, yang menyanyi itu. *[Disampuk]* Apalah ini. *[Ketawa]* Tidak ada kerja lain. Ada duit, itu yang dia nampak. Tidak nampak perkara yang lebih bermanfaat lagi kepada Orang-

orang Asli ini. Ini pun satu juga. Sepatutnya biarkan, tinggalkan dahulu perkara itu. Bagi pendidikan yang baik kepada Orang Asli ini. Jangan cepat sangat.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: *[Bangun]*

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Ya, Pengkalan Chepa.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Ya, saya hendak minta jalan.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Sila, sila.

Tuan Pengerusi: Ya.

Dato' Haji Ab. Halim bin Ab. Rahman [Pengkalan Chepa]: Tuan Pengerusi, kerajaan negeri mulai daripada zaman Barisan Nasional lagi semasa Datuk Muhammad Yaakob lagi telah memperuntukkan kawasan balak sebanyak 40 ribu ekar kepada Orang Asli di Kelantan dan diurus pada masa itu oleh Syarikat Kijang Emas Malaysia. Sekarang ini diurus oleh Syarikat Kijang Emas Kelantan di bawah JHEOA. Jadi saya hendak tanya, pembangunan Orang-orang Asli ini yang ditaja dan di bawah JHEOA ini, sampai sekarang pun tidak berubah. Kenapa JHEOA tidak berunding dengan kerajaan negeri supaya tanah-tanah ini dirizabkan untuk Orang Asli dan dibangunkan. Tidaklah mereka menjadi nomad. Apa pandangan Yang Berhormat Rantau Panjang?

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Terima kasih. Oleh kerana Jabatan Hal Ehwal Orang Asli ini di bawah Kerajaan Persekutuan. Sebab itu walaupun pegawainya ingin ataupun berhasrat untuk berunding dengan kerajaan negeri bagi mendapatkan sesuatu bagi projek untuk Orang Asli ini tetapi tekanan daripada orang-orang politik yang bimbang atau takut kerajaan negeri mempengaruhi Orang-orang Asli ini. Inilah menjadi sedemikian.

■ 1450

Masalah syarikat "Kijang Mas" Malaysia ini, memang satu syarikat yang besar tetapi akhir-akhirnya orang-orang dalaman yang tidak Orang Aslinya memegang, teraju, mentadbirkan syarikat ini, hentam duit habis. Orang Asli dapat habuk sahaja, orang-orang yang berkuasa orang-orang yang tidak asli inilah yang menguasai syarikat "Kijang Mas" ini telah mengambil untung. Akhir sekali Kerajaan Kelantan memberi konsesi balak ini kepada syarikat "Kijang Mas" Kelantan pula. Tak bagi kepada syarikat "Kijang Mas" Malaysia kerana peristiwa yang lalu tidak akan berulang lagi apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat Pengkalan Chepa tadi.

Memang Kerajaan Kelantan bersedia dan telah berjanji satu masa dahulu sewaktu lawatan pemimpin Kerajaan Kelantan ke Ulu Kelantan khususnya di Lojing, di Pos Berok, Pos Belau dan *Hand Rock*, memberi jaminan kepada Orang Asli akan memberi, akan *reserve* tanah kepada Orang Asli tapi tidak bagi kepada individu. Oleh kerana kertas kerja yang kita cadangkan itu supaya pegawai JHEOA memberi pandangan balas kepada kerajaan supaya kita wartakan

kawasan itu kawasan Orang Asli tapi hingga sekarang ini kerajaan negeri tunggu-tunggu tidak ada jawapan, tidak ada apa-apa perundingan lagi.

03100 – Lembaga Pemulihan dan Penyatuan Tanah Persekutuan (FELCRA) yang diperuntukkan RM45 juta. Saya ingin bertanya kepada pihak kerajaan. Kenapakah perundingan di antara kerajaan negeri dengan FELCRA ini, khususnya negeri Kelantan masih lagi tidak muktamad? Berlarutan, di tangguh-tangguh. Tangguh-tangguh sehingga ke Pengerusi FELCRA sendiri pun telah bertukar tangan sekarang ini tetapi perkara ini masih lagi tidak selesai. Saya dimaklumkan, FELCRA di Kelantan ini mempunyai tiga kategori. Satu, kawasan tanah yang diusahakan oleh FELCRA di atas kerajaan. Yang keduanya, FELCRA mengusahakan tanah rakyat yang tidak diusahakan sebelum ini dipulihkan oleh FELCRA dan dimasukkan peneroka terdiri daripada tuan-tuan tanah asalnya. Yang ketiga, FELCRA mengusahakan tanah kerajaan dan jadi sebahagian tanah rakyat tapi tidak masukkan peneroka. Maknanya FELCRA mendapat wang begitu banyak sehingga sekarang ini tetapi tidak diagihkan kepada sesiapa pun. Yang ruginya ialah kerajaan negeri. Tanah masih lagi *title* kerajaan negeri. Diusahakan oleh FELCRA. Hasilnya dapat kepada FELCRA. Perundingan tidak diselesaikan, apa yang akan terjadi nanti. Saya minta kepada Menteri yang berkaitan ini, panggil pegawai FELCRA atau Menteri sendiri berunding dengan kerajaan negeri bagaimana hendak menyelesaikan masalah ini.

Kerana perkara ini yang ruginya kerajaan negeri. Kerajaan negeri tidak dapat apa-apa hasil. Yang keduanya, rakyat yang sepatutnya boleh memiliki tanah-tanah tersebut yang dipulihkan oleh FELCRA lebih daripada 20 tahun pun ada. Kelapa sawit itu sudah tinggi, nak tanam semula dah. Tak boleh hendak usaha dah. Habis dah keupayaan pokok berbuah tetapi masih lagi dikuasai oleh FELCRA dan baru-baru ini satu jalan penyelesaian, FELCRA di kawasan Parlimen saya. Saya minta nama kepada peneroka asal. Kepada FELCRA melalui jawatankuasa tanah jajahan. Kita dapati nama-nama yang dikemukakan itu ialah nama orang yang tidak bersangkut paut dengan tanah tersebut. Orang jajahan Kuala Krai, pegawai kerajaan, nama yang diberi. Sehingga kita terkejut. Kita panggil temu duga mereka ini satu persatu. Tunjukkan di mana tempat tanah asalnya yang kamu mengatakan petani ini kamu usahakan tapi tidak berjaya. Terpaksa serah kepada FELCRA untuk dimajukannya. Sebahagian besarnya tidak dapat menjawab kerana mereka ini menerima, memberi nama kepada satu sindiket dalam FELCRA itu sendiri untuk menamakan orang-orang yang tak berhak untuk menjadi tuan tanah atau memiliki tanah yang diusahakan oleh FELCRA pada waktu itu. Ini satu penyelewengan yang berlaku.

Sekejap ada satu lagi. Penghabisan walaupun ada banyak lagi. Oleh kerana saya menghormati Tuan Pengerusi, akhirnya ialah masalah KESEDAR. KESEDAR diperuntukkan sedikit, tidak mana seperti yang lepas. Yang lepas RM44 juta, tahun ini hanya RM23 juta. Apa nasib KESEDAR? Lain-lain jabatan diberi peruntukan yang lebih. Ditambah peruntukan tetapi nasib KESEDAR, peruntukannya dikurangkan. KESEDAR ini separuh daripada Kerajaan

Kelantan, separuh daripada negeri Kelantan. Kerajaan Kelantan dahulu telah menyerahkan separuh daripada negeri Kelantan ini kepada KESEDAR untuk membangunkan KESEDAR ini, tetapi oleh kerana kelalaian, oleh kerana mainan politik yang amat sangat di waktu itu sehingga pembangunannya yang sepatutnya telah lebih di KESEDAR itu tidak pergi ke mana-mana. Tak ke mana-mana. Tukar pengerusi pun, itulah jadinya. Kerana semua pengerusinya dilantik, dipilih di kalangan orang-orang politik. Ini sedih, sepatutnya Pengerusi KESEDAR ini ditukar, dilantik di kalangan mereka-mereka yang betul-betul ada tanggungjawab untuk membangunkan rakyat khususnya peneroka-peneroka yang berada di KESEDAR itu.

Tuan Pengerusi: Baik, cukup, cukup.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Sekian, terima kasih banyak kepada Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Sri Gading.

2.55 ptg.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya juga ingin ambil bahagian di peringkat jawatankuasa Kementerian Kemajuan Luar Bandar. Kementerian Kemajuan Luar Bandar memang sengaja diwujudkan sebaik-baik sahaja negara mencapai kemerdekaan. Antara kementerian yang tertua. Kementerian ini dari sejak Allahyarham Tun Abdul Razak disambung oleh Allahyarham Tun Ghaffar Baba dan seterusnya. Tidak berhenti-henti memenuhi objektif penubuhan kementerian ini. Kementerian ini di peringkat awal untuk memberikan kemudahan kepada penduduk luar bandar yang rata-rata ketinggalan, tersisih, yang tidak mempunyai kemudahan berbanding orang di dalam bandar.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, bawah kepala yang mana itu?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya akan bercakap dua butiran Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Sebab ini sebahagian mukadimah. *[Ketawa]*. Saya harap Tuan Pengerusi maafkan saya.

Tuan Pengerusi: Cepatkan butir-butir itu.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ya. Jadi dia hendak sampai ke situ Tuan Pengerusi. *[Ketawa]*. Hendak sampai ke situ. Saya hendak menceritakan latar belakang Tuan Pengerusi, kerana Allahyarham Tun Razak bercerita tentang kemiskinan, kelemahan, kurang keupayaan, orang di luar bandar, orang-orang Melayu khususnya. Tun Razak kata kalau hendak menolong mereka ini kita kena tolong macam mana anak kambing masuk dalam perigi. Kita tidak boleh hulurkan tali kerana kambing ini tidak boleh bergayut di atas tali itu melainkan kita masuk ke dalam perigi ini dan julang keluar anak kambing ini barulah kita boleh selamatkan. Jadi Tuan Pengerusi, saya ada dua butiran ini Tuan Pengerusi. *[Ketawa]*. Butir. Dua butiran.

Saya tak nak macam Rantau Panjang. Rantau Panjang ini kalau bangun Tuan Pengerusi, lain tak ada. UMNO sahaja. Itu UMNO, ini UMNO. Dia tak sedar, UMNO lah yang sebenarnya berjasa kepada rakyat dan negara. Dia tak sedar tapi apa hendak buat. Rantau Panjang dia memang dia punya cop memang begitu. Kita terima sahajalah. *[Ketawa]*. Dia tak berterima kasih. Jika kamu tidak boleh berterima kasih sesama manusia, kamu juga tidak bersyukur kepada Allah. Dia PAS, dia fahamlah. Ayat ini ada dalam.... Baik Tuan Pengerusi. Saya pergi butir. *[Ketawa]*. Butiran, butir ini sedap disebut, butir. Ya Tuan Pengerusi. Butir, astaghfirullah hal-'azim. Minta mengucaplah.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat sudah lima minit. Sudah lima minit dah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Okey, Tuan Pengerusi. Butiran Pembasmian Kemiskinan, Tuan Pengerusi. 010900, ya, betul ya? Bernilai RM1,500,220. Berbanding dengan peruntukan pengurusan dan juga pembangunan RM3.4 bilion. Jadi membasmi kemiskinan RM1.5 juta sahaja Tuan Pengerusi.

■1500

Saya tidak tahu bagaimana dia membuat keutamaan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sri Gading, Tuan Pengerusi. Yang Berhormat saya pun terpandang butiran sebegini dan saya ingin mengambil kesempatan ini untuk minta pandangan dan bertanya kepada Yang Berhormat. Apakah agaknya pegawai yang melaksanakan kerja ini tersilap pandang ataupun standard pemikirannya memang sampai di situ sahaja untuk memikirkan bagaimana kemiskinan itu boleh dibangunkan dengan wang yang sedikit sebegini? Jadi apakah Yang Berhormat ingin menyarankan kepada kerajaan supaya berhati-hati jangan kita seolah-olah melepaskan batuk di tangga.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Kinabatangan. Saya ada dua pilihan sama ada saya hendak jawab atau yang paling mudah Tuan Pengerusi ucapan dia sebahagian daripada ucapan saya.

Tuan Pengerusi: Itu yang baik.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Itu yang baik Tuan Pengerusi, okey. *[Ketawa]* Kerana apa yang ditanya oleh Yang Berhormat bagi Kinabatangan itu memang wajar, memang munasabah. Kalau kita hendak menolong orang yang lemah, orang yang daif, orang yang miskin, orang yang fakir, orang yang yatim, orang yang janda, orang yang terlantar, orang yang tidak ada upaya, orang yang kurang upaya, orang yang tidak ada tenaga. Tak akanlah. Saya tidak tahulah kalau jumlah orang miskin dalam negara ini agaknya dalam perhitungannya sudah boleh dikira dengan jari. Apa hal dengan pedalaman di Sabah dan Sarawak, apa hal pedalaman di Pahang, apa hal pedalaman di Kelantan sudah barang tentu Tuan Pengerusi, di Terengganu dan sebagainya.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Apa Yang Berhormat bagi Rantau Panjang? Ente cakap, ana tidak hendak kacau, ente kacau ana. Fadal.

Tuan Haji Abdul Fatah bin Haji Haron [Rantau Panjang]: Terima kasih Yang Berhormat Sri Gading. Barangkali jumlah yang dimaksudkan ini untuk orang-orang miskin di Kelantan sahaja barangkali. Kalau sebelum pada ini semua menteri menuduh Kelantan sahaja miskin dan sebagainya. Jadi peruntukan sebanyak ini barangkali khusus untuk negeri Kelantan. Lain-lain negeri tidak payah bagilah, mereka semua kaya sudah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya Tuan Pengerusi, UMNO Barisan Nasional dalam memperkatakan dan memperjuangkan kemiskinan kita tidak hendak main politik Tuan Pengerusi. Kita tidak akan main politik. Yang penting pembelaan kepada rakyat sama ada rakyat itu di Kelantan walaupun dalam pemerintahan Kerajaan Negeri PAS. Kita tidak kira kerana yang penting ialah rakyat. Orang Kelantan yang miskin-miskin pun tidak dibela oleh Kerajaan PAS Kelantan. Oleh sebab itu siapa hendak membela kalau tidak Kerajaan Persekutuan, kerajaan federal, Tuan Pengerusi. Kasihan Tuan Pengerusi. Kita bukan hendak main politik. Membela kemiskinan rakyat bukan permainan politik.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Penjelasan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang Berhormat bagi Bagan.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Saya sangat kagum atas ucapan Yang Berhormat dari Sri Gading tetapi tahukah Yang Berhormat bagi Sri Gading bahawa Jabatan Kebajikan Masyarakat ada memperuntukkan satu bantuan kecemasan.

Di mana-mana siapa-siapa rumah yang terbakar, di mana-mana seorang yang berpenyakit kronik, maka Ahli Parlimen boleh memperuntukkan RM200 hingga RM500 bagi mereka dengan duit sendiri selepas itu *claim* balik. Yang Berhormat pun menikmati faedah ini, tetapi bagi kami buat mula-mula sahaja dapat surat pekeliling dan dibuat begitu selepas itu ditarik balik. Sekarang tidak ada peruntukan ini. Adakah ini satu permainan politik?

Tuan Pengerusi: Baik Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Ini Yang Berhormat bagi Bagan nasib tidak baiklah Bagan. *[Dewan gamat seketika]*

Tuan Pengerusi, kita akan jumpa Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat. Itu jam Menteri cantik molek datang, Yang Berhormat bagi Bagan boleh soal sama dia, tapi sekarang nasib tidak baiklah. Itu macam sahajalah.

Okey Tuan Pengerusi, saya masuk tajuk saya tadi. Jadi Tuan Pengerusi saya berharaplah sudah 50 tahun merdeka Tuan Pengerusi, kadar jurang pemisahan antara orang berada, orang miskin, orang papa, orang susah ini dengan yang berada Tuan Pengerusi, begitu jauh. Apa salahnya kita sediakan peruntukan yang lebih besar membantu rakyat kita yang memang memerlukan bantuan Tuan Pengerusi.

Saya haraplah dengan suara yang kita lahirkan di Parlimen yang mulia, yang berkesan ini Tuan Pengerusi, berilah bantuan peruntukan yang lebih besar kepada golongan yang tidak ada daya upaya Tuan Pengerusi. Kadangkala terpaksa memberhentikan anaknya sekolah, kadangkala hendak mengubati sakitnya pun payah, kadangkala rumah yang bocor, rumah yang reput, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Baik cukuplah Yang Berhormat. Habis. Cukup sudah masa.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Pengerusi, saya ingat saya juga membela orang-orang di kawasan Tuan Pengerusi. Ucapan ini menyeluruh kepada seluruh rakyat di dalam negara ini, tetapi terima kasihlah saya hormati Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi memang begitu sukar agaknya hendak membagi masa. Masa agaknya memang mencemburui Tuan Pengerusi. Saya faham Tuan Pengerusi punya rasa cemburu.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat tahu pun.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Yang kedua Tuan Pengerusi...*[Dewan gamat seketika]*

Saya belum habis, fasal saya ada dua butir. Saya ada dua butir Tuan Pengerusi. Jangan marah saya, saya ada dua butir. Jadi saya baru satu butir Tuan Pengerusi. Satu butir lagi.

Tuan Pengerusi: Baik cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya hendak masuk yang kedua, tetapi tidak apalah Tuan Pengerusi. Saya hormat Tuan Pengerusi. Assalamualaikum Warahmatullahi Wabarakatuh Tuan Pengerusi, saya menyokong.

3.06 ptg.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Tuan Pengerusi terima kasih. Tuan Pengerusi saya hendak menyentuh butiran 031100 - Jabatan Hal Ehwal Orang Asli Johor.

Tuan Pengerusi, seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Sri Gading tadi negara kita sudah mencapai kemerdekaan 50 tahun, tetapi sehingga hari ini masih terdapat kampung Orang Asli yang tiada bekalan air dan elektrik. Di kawasan Tebrau terdapat empat buah kampung Orang Asli. Ketiga-tiga buah yang lain iaitu Kampung Pasir Puteh, Kampung Kuala Tiram dan Teluk Gabung sudah ada bekalan air dan elektrik, tetapi Kampung Pasir Salam sudah lama. Sungguhpun mereka sudah menyuarakan keperluan itu melalui wakil rakyat semenjak tiga tahun dahulu, tetapi sehingga kini masih belum melihat apa-apa tindakan pun untuk memberi bekalan air dan elektrik kepada seramai 19 buah keluarga dan 120 penduduk Orang Asli di Kampung Pasir Salam.

Jadi Orang Asli ini sudah berulang kali bertanya kepada saya mengapa keperluan asas mereka telah diabaikan sungguhpun kemerdekaan sudah 50 tahun tercapai. Jadi saya minta

Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah mengambil berat tentang rayuan penduduk Orang Asli di Kampung Pasir Salam bagi tiga tahun dahulu. Mereka masih menunggu dan masih tidak berputus asa kepada Kerajaan Barisan Nasional.

Dato' Haji Hasan bin Malek [Kuala Pilah]: *[Bangun]*

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Tuan Pengerusi, tentang bekalan elektrik di Kampung Pasir Salam, sebenarnya saya telah dimaklumkan oleh TNB bahawa TNB telah mengira....

Dato' Haji Hasan bin Malek [Kuala Pilah]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan sahabat daripada Tebrau. Saya memang bersetujulah hal ini saya melihat dan bersimpati dengan rintihan hati masyarakat Orang Asli di kawasan Tebrau. Saya ada sebut baru-baru ini tentang perlunya mengenai organisasi JKK itu di naik taraf dan diberikan segala kemudahan seperti juga di JKK di kampung-kampung tradisi.

Misalnya di kampung, tradisi JKK di bawah pejabat daerah ketua kampungnya dibayar RM400. Sekali mesyuarat jawatankuasa dapat saya ingat lebih kurang RM20. Jabatan Orang Asli ada juga mempunyai JKK, tetapi layanan dan juga kemudahan yang diberikan kepada mereka sama jugalah seperti kekurangan-kekurangan dan rintihan hati rakyat di kawasan Tebrau tadi.

■ 1510

Oleh kerana itu bersetuju tidak Yang Berhormat Tebrau, supaya untuk hendak mengatasi soal mengadu selalu sangat kepada wakil rakyat ini diperhalusi dan dinaiktarafkan organisasi JKKK di kawasan-kawasan kampung Orang Asli. JADI bersetuju tidak Yang Berhormat Tebrau?

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Ya, terima kasih Yang Berhormat Kuala Pilah. Saya memang bersetuju dengan cadangan Yang Berhormat Kuala Pilah itu, dan sebenarnya Kampung Pasir Salam ini sebuah kampung yang terpencil tidak dihubungi dengan jalan yang boleh dilalui oleh kenderaan biasa. Kalau hendak sampai ke sana kena menggunakan *four wheel*. Jadi cuba renung dan fikirkan kesukaran mereka untuk mendapatkan air dan bekalan elektrik. Saya dimaklumkan oleh TNB Johor pada bulan Jun 2007...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, ya Hulu Langat.

Dato' Markiman bin Kobiran [Hulu Langat]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Tebrau. Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Tebrau berkenaan dengan masalah bekalan utiliti di perkampungan Orang Asli.

Masalah bekalan elektrik tidak ada di beberapa kawasan Orang Asli di Tebrau, tetapi baru-baru ini Yang Berhormat pihak kementerian sudah mengatakan bahawa mereka mempunyai pelbagai kaedah untuk membekalkan elektrik kepada kampung-kampung Orang Asli yang terpencil, yang jauh di pedalaman dengan kaedah-kaedah generator, dengan kaedah tenaga elektrik melalui solar, cahaya matahari. Saya minta hibrid, saya minya Yang Berhormat

bangkitkan isu ini dan setakat manakah usaha membekalkan bekalan elektrik pada kampung-kampung Orang Asli yang jauh di pedalaman dengan menggunakan kaedah-kaedah ini?

Bukan sahaja di Tebrau Yang Berhormat, di kawasan Parlimen Hulu Langat walaupun jaraknya lebih kurang setengah jam dari ibu negara Kuala Lumpur, masih terdapat tiga atau empat perkampungan Orang Asli yang masih belum mendapat bekalan elektrik ini. Saya minta Yang Berhormat bawa. Terima kasih.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Saya bersetuju dengan apa yang dicakapkan oleh Yang Berhormat Hulu Langat. Sebenarnya cara membekalkan elektrik dengan cara solar hibrid dan juga generator, semua itu telah dibincangkan dengan TNB. Semua cara boleh dikatakan telah diterokai tetapi masih belum selesai masalah tersebut. Sebab itu saya kata pada bukan Jun tahun ini TNB maklumkan kepada saya, bahawa satu peruntukan sebanyak RM525 ribu telah diluluskan oleh TNB. Walau bagaimanapun, peruntukan itu tidak mencukupi. Dia memerlukan untuk membekalkan bekalan elektrik ke Kampung Pasir Salam, dia memerlukan sebanyak RM1.2 juta peruntukan. Permohonan untuk peruntukan tambahan itu telah pun dikemukakan kepada Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, tetapi sehingga hari ini masih belum nampak sebarang keputusan ataupun satu berita baik yang sedang ditunggu-tunggu.

Selain daripada itu Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 020000 - KEMAS. Sepatutnya Tuan Pengerusi, seelok-eloknya satu KEMAS disediakan di setiap kawasan kediaman di taman ataupun di kampung. Di kawasan Parlimen Tebrau, terdapat 43 buah taman, 42 buah kampung dan empat buah pekan tidak termasuk 31 buah ladang. Walaupun Tebrau dikategorikan sebagai kawasan bandar, tetapi hanya terdapat sebanyak 37 kelas KEMAS dan 27 bangunan KEMAS sahaja. Itu bermakna ada 10 kelas KEMAS diguna untuk menampung keperluan sesi pagi dan sesi petang. Dua sesi. Setiap KEMAS hanya terdapat seorang guru sahaja. Sepatutnya setiap kelas KEMAS mempunyai tiga hingga empat orang termasuk guru yang mengajar dan pembantu yang menyediakan makanan. Jadi kekurangan bangunan KEMAS dan kekurangan guru tidak dinyatakan termasuk kekurangan aspek-aspek atau keperluan-keperluan yang lain.

Tuan Pengerusi: Baik Yang Berhormat, cukuplah.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Kekurangan bangunan KEMAS dan kekurangan guru adalah amat ketara di kawasan Parlimen Tebrau. Jadi saya memohon kementerian ini, menimbangkan dengan secara serius dan perasaan penuh prihatin tentang keperluan untuk menambah dan meluluskan peruntukan yang diperlukan supaya bilangan KEMAS boleh ditambah sebagai tempat pembelajaran. Juga yang tadi saya timbulkan tentang keperluan bekalan air dan elektrik di Kampung Pasir Salam. Minta jasa baik kementerian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, saya jemput Bukit Mas.

3.16 ptg.

Tuan Henry Sum Agong [Bukit Mas]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya juga selaku wakil dari kawasan luar bandar, ingin menyentuh perkara berkenaan dengan keperluan-keperluan di kawasan luar bandar. Pertama Tuan Pengerusi, Butiran 01702 - Bekalan Elektrik Luar Bandar Sarawak.

Di kawasan saya Bukit Mas, pelaksanaan bekalan elektrik sedang berjalan dan tertumpu hanya di kawasan-kawasan yang berdekatan iaitu di bawah RES *electricity supply*. Pelaksanaan ini tidak termasuk di kawasan yang jauh di pergunungan dan lain-lain seperti di kawasan Bario, Ba'kelalan, Los Mador, Los Sukang dan Naga Bedamit di Limbang. Jadi berikutan kejayaan pelaksanaan mikro hidro oleh orang-orang perseorangan dan juga kelompok-kelompok tertentu di kawasan-kawasan ini, maka penduduk-penduduk di kawasan ini yang tidak ada kemampuan untuk melaksanakan secara peribadi dan kelompok, menyeru kepada pihak kerajaan supaya dapat mencontohi kejayaan pelaksanaan bekalan elektrik ini di bawah mikro hidro.

Keadaan perbelanjaan tidak tinggi sangat, maka sebab itu kelompok dan individu itu dapat melaksanakan. Kalau mengikut maklumat, hanya mungkin memerlukan peruntukan sebanyak RM100 ribu lebih ke RM200 ribu. Jadi oleh itu saya menyeru dan menyampaikan hasrat penduduk-penduduk di kawasan ini Tuan Pengerusi. Banyak kawasan-kawasan yang memerlukan bekalan elektrik dan supaya dapat dibekalkan dengan secepat yang boleh.

Kedua Butiran 01707 - Pemasangan Lampu Jalan Kampung. Di kawasan saya pelaksanaan lampu jalan kampung ini hanya dilaksanakan waktu *round* pertama dan berikutnya tidak ada, iaitu pada beberapa tahun dahulu. Jadi kampung-kampung yang belum dilaksanakan dengan lampu jalan ini, mereka memohon agar pelaksanaannya dilakukan secepat yang boleh. Banyak kampung di kawasan saya iaitu di daerah Lawas dan juga di daerah Limbang belum dilaksanakan program ini.

■1520

Seterusnya Tuan Pengerusi, butiran yang ketiga, 00800 - Teknologi Maklumat dan Infodesa. Satu pengumuman oleh menteri dulu, kalau saya tidak salah tahun 2004 semasa *election* kawasan ADUN di Sarawak, mengumumkan kelulusan satu medan infodesa ini, iaitu di Kampung Long Tuan dan tapak tanah pun sudah tersedia diluluskan oleh pihak yang berkenaan, iaitu pihak tanah dan *surveyor* di Sarawak. Sehingga masa kini saya telah bertanya mengenai perkara ini, ia masih dalam kelulusan, tetapi tidak terlaksana sehingga hari ini. Jadi begitu lama dan projek ini pun tidak terlalu besar dan kalau mengikut pengumuman dulu hanya memakan belanja RM200,000.

Saya beberapa kali sudah bertanya dan sebab itu saya bawa ke Dewan yang mulia ini supaya diperhatikan perkara seperti ini, kerana kampung yang berkenaan sudah pun mengetahui dan tertanya-tanya, selalu bertanya dengan kita selaku wakil rakyat.

Seterusnya iaitu Butiran 02401 - Ameniti Sosial. Di kawasan saya Tuan Pengerusi, waktu *pre-emptive* dulu banyak dibina atau didirikan dewan-dewan ini di kampung-kampung. Dewan itu tidak dapat disiapkan waktu itu, ada yang sehingga tiang, atap dan simen tetapi tidak ada dinding sampai sekarang. Peruntukan yang ada, yang kita dapat untuk menyiapkan projek seperti ini tidak begitu banyak, tidak banyak yang dapat disiapkan. Jadi masih ada yang tertinggal dan penduduk-penduduk bertanya bilakah projek ini dapat disiapkan.

Saya mohon supaya peruntukan tahun depan dapat diagih untuk menyiapkan, kalau dapat kesemua projek yang tergendala ini yang tidak dapat disiapkan, khususnya di daerah Limbang dan Lawas supaya rakyat kita dapat menggunakan kemudahan yang dihasratkan bagi mereka. Jadi itu sahaja, sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Beluran.

3.23 ptg.

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh beberapa perkara yang pertama FELCRA. Saya ingin tahu status usaha sama FELCRA dengan pekebun kecil di Kampung Kimansi di Beluran. Saya yakin bahawa pegawai-pegawai FELCRA yang ada di sini mengetahui FELCRA telah mengundur diri daripada usaha sama dengan pekebun kecil di Kampung Kimansi ini. FELCRA belum lagi mendapat pembayaran balik daripada individu yang membawa masyarakat kampung keluar daripada usaha sama ini.

Saya kesal dengan tindakan FELCRA untuk lepas tangan terhadap usaha sama ini, kerana akhirnya individu yang membawa pekebun kecil keluar daripada FELCRA memanipulasikan pekebun kecil, dan pekebun kecil ini telah secara tidak sedar tanah-tanah mereka telah diubah *title* itu kepada anak orang yang bertanggungjawab membawa usaha sama ini keluar daripada FELCRA. Saya yakin sekiranya pegawai FELCRA di Sabah tidak mengizinkan usaha sama ini diberhentikan tentulah masyarakat kampung di Kimansi dalam Parlimen Beluran tidak diperdaya oleh seseorang untuk mendapatkan, melucutkan hak milik tanah daripada mereka.

Saya rasa FELCRA di masa akan datang haruslah lebih berhati-hati untuk mengadakan usaha sama dengan pemilik-pemilik tanah kecil di luar bandar termasuklah khususnya di Parlimen Beluran. Perkara kedua adalah bekalan air luar bandar. Kita melihat bahawa terdapat peruntukan RM80 juta untuk bekalan air luar bandar untuk tahun depan. Nampak besar peruntukannya, tetapi jika kita agihkan kepada 25 kawasan Parlimen, satu kawasan Parlimen cuma boleh mendapat lebih kurang RM3 juta untuk satu kawasan. Itu pada kadar purata, tetapi terdapat projek-projek besar yang dilakukan oleh jabatan, dilakukan oleh kementerian ini termasuklah loji di Pitas, loji di Kota Marudu dan Kudat dan sebagainya yang menelan lebih separuh daripada peruntukan kewangan tahun depan.

Maknanya lain kawasan cuma boleh diperuntukkan *less than*, kurang daripada RM40 juta daripada peruntukan yang ada. Ini tentulah tidak mencukupi untuk mengadakan, mewujudkan lebih banyak loji di kawasan luar bandar di Sabah. Di Parlimen saya umpamanya, bekalan air hanya dibekalkan untuk kawasan pekan Beluran dengan pekan Telupit sedangkan daerah kecil Pahitan tidak ada bekalan air luar bandar yang boleh diwujudkan. Apatah lagi jika kita melihat sepanjang tahun depan kelak peruntukan RM80 juta yang diagih ke kawasan-kawasan ini, tidak akan dapat merealisasikan kehendak masyarakat luar bandar di Parlimen Beluran untuk mendapatkan bekalan air bersih.

Kita lihat begitu juga untuk bekalan elektrik luar bandar. Peruntukan yang banyak ini tentulah tidak dapat memberi kemudahan ini kepada masyarakat luar bandar. Seperkara lagi yang diambil oleh kementerian, jika di Semenanjung ini bekalan elektrik luar bandar diberikan tanggungjawab untuk mengadakan bekalan ini kepada TNB kerana TNB merupakan badan yang bertanggungjawab untuk bekalan elektrik, tetapi di Sabah bekalan elektrik luar bandar tidak diserahkan, tidak diberikan kepada SESB, anak syarikat TNB.

Akhirnya kita melihat Tuan Pengerusi, banyak projek bekalan elektrik penyambungan wayar yang dibuat oleh kontraktor yang dilantik oleh KPLB tidak dapat memberi bekalan elektrik kepada kampung-kampung. Ini kerana kawasan-kawasan yang dibina talian ini tidak ada bekalan elektrik yang mampu diberi oleh SESB. Maknanya kontraktor buat wayar, buat *connection* talian tetapi tidak ada bekalan elektrik. Masih banyak kampung yang tidak ada bekalan elektrik tetapi ada wayar. Ini kerana perancangan daripada kementerian yang tidak menyalurkan tanggungjawab kepada SESB. SESB lebih nampak, lebih mengetahui di mana keupayaan kuasa mereka, *power* mereka, *generation* mereka.

Maka itu kalau SESB bertanggungjawab kita menerima jawapan, tentulah SESB boleh melihat kawasan yang perlu diwujudkan talian dahulu kerana ada *generation of power*. Kemudian kita buat *transmission*, tetapi kaedah yang dibuat oleh kementerian untuk Sabah sekarang ini melantik kontraktor seolah-olah sekarang ini kementerian lebih peka terhadap kebajikan kontraktor daripada mewujudkan bekalan elektrik luar bandar di kawasan saya.

Tuan Pengerusi: Baik Yang Berhormat.

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Okey, seperkara lagi Tuan Pengerusi, jalan kampung. Saya tidak nampak ada secara khusus peruntukan untuk Sabah dan peruntukan untuk Sarawak. Untuk bajet tahun depan kita melihat jalan kampung dan penyelenggaraan disenaraikan dalam satu vot, termasuklah jalan di Semenanjung Malaysia. Saya melihat ini tidak akan memberi penyelesaian terhadap masalah jalan kampung di Sabah. Kalau ada spesifik vot untuk jalan kampung Sabah, jalan kampung Sarawak, tentu ada penumpuan yang lebih khusus kepada masalah ini di Sabah. Saya ingin penjelasan daripada pihak kementerian. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Kelana Jaya.

3.29 ptg.

Tuan Loh Seng Kok [Kelana Jaya]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak masuk ke Maksud Bekalan 22 berkaitan dengan Pembasmian Kemiskinan - Butiran 010900.

Tuan Pengerusi, kita tahu bahawa kementerian memang berusaha untuk memastikan program dan mekanisme pembasmian kemiskinan dilaksanakan dengan berkesan untuk membasmi kemiskinan khususnya kemiskinan tegar di kawasan luar bandar.

Tuan Pengerusi, satu masalah ialah tentang kemiskinan ini dia berhijrah, saya kawasan Parlimen di kawasan bandar, tetapi sekiranya usaha-usaha membasmi kemiskinan di luar bandar tidak dapat dilaksanakan dengan baik maka ia akan melimpah ke kawasan-kawasan bandar dan membawa masalah-masalah sosial yang tidak diingini.

■ 1530

Oleh itu, Tuan Pengerusi, dalam usaha pembasmian kemiskinan ada satu skim yang dipanggil Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat di mana pihak kementerian seharusnya melaksanakan skim dengan baik. Saya dimaklumkan bahawa apabila pihak kementerian hendak melancarkan skim tersebut, maka mereka membuat majlis-majlis tertentu untuk merasmikannya ataupun membuat majlis pelancaran. Sekiranya wang yang diperuntukkan untuk pembasmian kemiskinan hanya digunakan untuk pelancaran majlis-majlis tertentu, saya rasa ini satu pembaziran. Lebih baik wang yang diperuntukkan itu dapat digunakan dengan sebaik-baik mungkin untuk membasmi kemiskinan dengan betul.

Dalam hal Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat (SPKR) ini, saya hendak bertanya bagaimanakah maklumat-maklumat SPKR di kumpul dan di analisa? Ini kerana saya dapati bahawa di kawasan saya pun ada penduduk-penduduk yang telah berhijrah dari kawasan luar bandar ke kawasan bandar dan meminta kita memberi sokongan untuk mendapatkan rumah kos rendah, rumah rakyat dan sebagainya. Pada hal apabila kita semak, dia datang dari luar bandar. Kita tidak ada satu *search* mekanisme untuk menyemak apakah dia telah memperoleh rumah di kawasan luar bandar dan datang ke bandar dia masih memohon rumah lagi, masih dalam keadaan yang miskin.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Dalam SPKR ini bagaimanakah sistem pengesanan dapat dilakukan dan diselaraskan dengan agensi-agensi yang lain di kawasan bandar supaya tidak ada penipuan dan pertindihan yang berlaku, yang cuba dilakukan oleh kementerian-kementerian tertentu untuk membasmi kemiskinan. Oleh itu saya mintalah supaya pihak kementerian dapat mengemaskinikan data-data itu dan berkongsi data-data tersebut dengan jabatan-jabatan lain. Sekiranya kementerian

itu tidak dapat menyelaraskan perkongsian data ini mungkin ia perlu diselaraskan dengan Jabatan Perdana Menteri supaya data-data ini dapat dilihat dan disemak oleh semua kementerian yang cuba berusaha untuk membantu membasmi kemiskinan.

Satu perkara lagi ialah bagi Maksud Bekalan 22 Butiran 02000 tentang Jabatan Kemajuan Masyarakat (KEMAS) dan saya ingin kaitkan dengan Maksud Pembangunan 22 Butiran 00400 yang berkaitan dengan pendidikan prasekolah.

Tuan Pengerusi, kita semua sedia maklum bahawa kita memang memberi penekanan supaya generasi muda diberi pendidikan yang secukupnya dan peruntukan telah pun disampaikan supaya jabatan itu dapat melaksanakan tugas dengan baik. Dalam hal ini, pendidikan prasekolah, KEMAS ada menubuhkan tabika-tabika ataupun Taska KEMAS untuk membantu golongan yang kurang mampu khususnya di kawasan luar bandar. Kita semua sedia maklum bahawa fokus KEMAS adalah di kawasan luar bandar, tetapi kebelakangan ini saya perhatikan jabatan ini pun masuk ke kawasan bandar. Sekiranya terdapat unit-unit kosong di dalam sesuatu pemajuan perumahan KEMAS pun hendak meminta supaya diberikan tempat untuk menubuhkan taska ataupun tabika KEMAS.

Saya tidak ada halangan sekiranya ada ruangan yang cukup, tetapi saya juga diminta oleh Jabatan Perpaduan Negara dan Integrasi Nasional (JPNIN) untuk mewujudkan tadika perpaduan. Maka saya lihat sekiranya ada permohonan dari kedua-dua jabatan, saya rasa Jabatan KEMAS perlu memberi laluan kepada JPNIN kerana tumpuan KEMAS adalah di kawasan luar bandar seperti mana yang kita sedia maklum. Tumpuan perlu diberikan di kawasan luar bandar bukannya di kawasan bandar. Oleh kerana masalah sosial yang rumit di kawasan bandar kita perlu menyatupadukan rakyat di kawasan bandar, maka seharusnya Jabatan KEMAS perlulah memberi pertimbangan yang lebih supaya tidak terlalu keras kepala untuk hendak mendapatkan semua ruang yang ada dan tidak mahu memberi laluan kepada JPNIN untuk menubuhkan tabika perpaduan yang boleh membantu negara.

Dengan itu Tuan Pengerusi, hanya dua perkara sahaja yang saya bangkitkan ini dan saya mintalah pihak kementerian dapat memberi keprihatinan yang secukupnya. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bera. Lima minit, Yang Berhormat.

3.35 ptg.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya hendak merujuk kepada perkara 03000 dan juga 090300 di bawah Dasar Baru dan juga Jabatan Hal Ehwal Orang Asli. Semuanya mengenai Orang Asli. Sebelum itu saya hendak mengucapkan terima kasih kepada pihak Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah kerana telah pun siap membina dan melengkapkan Pusat Info Desa di Bera.

Masalah bagi Orang Asli yang paling besar yang masih belum selesai hingga ke hari ini ialah masalah tanah simpanan Orang Asli. Sehingga hari ini di Bera terdapat hampir 5,000 Orang Asli dan lebih daripada 10 buah kampung Orang Asli kecil dan besar terdapat di Bera, tetapi sehingga ke hari ini tidak ada satu pun tanah simpanan Orang Asli digazet oleh pihak kerajaan. Ini menimbulkan masalah seperti pencerobohan dan sebagainya. Orang Asli menganggap itu tanah mereka dan apabila tanah mereka di ceroboh pihak kerajaan mengatakan itu bukan tanah mereka kerana belum digazetkan. Sedangkan Orang Asli kata, mengikut akta mereka, apabila tanah itu boleh dibuktikan bahawa ia tempat kawasan rayau dan nenek moyang mereka pernah berada di situ mereka mengatakan itu tanah mereka. Akhirnya timbul pertentangan dan sehingga ke hari ini sudah ada satu kes telah pun dihadapkan ke mahkamah.

Kita membangkitkan isu ini kepada pihak kementerian tetapi pihak kementerian menuding jari kepada pihak kerajaan negeri kerana alasannya memang benar, tanah adalah di bawah bidang kuasa pihak kerajaan negeri. Namun pihak kerajaan negeri mengatakan soal polisi dasar Orang Asli adalah di bawah pihak Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah (KKLW). Akhirnya tolak menolak ini menyebabkan masalah tanah simpanan Orang Asli masih tidak dapat diselesaikan sehingga ke hari ini.

Jadi, saya amat berharap supaya pihak kementerian pada hari ini boleh menjawab bagaimanakah cara penyelesaian boleh dilakukan supaya tanah-tanah simpanan Orang Asli boleh digazetkan dengan segera ataupun lebih baik kalau boleh diberikan hak milik secara individu kepada Orang Asli ini kerana Orang Asli juga menjadi semakin moden. Mungkin tanah-tanah mereka boleh dijadikan sebagai sandaran untuk projek komersial dan sebagainya.

Isu yang satu lagi yang saya hendak tanya ialah dari segi dasar juga. Bagaimanakah...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dasar tidak boleh, Yang Berhormat.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Tidak, ini dasar baru di bawah kepala Dasar Baru bukan dasarnya. Ia di bawah Dasar Baru Jabatan Orang Asli ini. Saya hendak bertanya bagaimana perkampungan-perkampungan Orang Asli yang kecil dan berselerak ini dapat dimajukan. Pada hari ini mereka tidak ada bekalan elektrik, tidak ada bekalan air bersih, tidak ada jalan raya, jalan yang baik dan sebagainya. Akhirnya menyebabkan mereka terus ketinggalan. Anak-anak mereka tidak dihantar ke sekolah. Saya percaya pihak Kementerian Pelajaran tentu sahaja tidak akan membina sekolah-sekolah di perkampungan Orang Asli yang kecil-kecil ini kerana muridnya tidak cukup cuma 20 orang, 30 orang dan sebagainya. Begitu juga dengan pembinaan asrama, tidak mungkin anak Orang Asli yang bersekolah darjah satu hingga darjah enam ingin tinggal di asrama.

Jadi, saya hendak bertanya apakah penyelesaiannya, sama ada dari segi infrastruktur ataupun masalah persekolahan anak-anak Orang Asli di kampung-kampung yang kecil, bertebaran dan berselerak yang mempunyai jumlah penduduk yang kecil ini. Kalau kita lihat dari segi ekonomi atau tidak tentulah pihak kementerian mengatakan tidak ekonomi untuk memberi

prasarana yang lengkap dan sebagainya. Jadi, saya memohon apakah cadangan pihak kementerian.

Satu perkara lagi ialah dari segi bantuan kebajikan masyarakat. Masyarakat Orang Asli memaklumkan kepada saya, apabila mereka pergi memohon untuk meminta bantuan di Pejabat Kebajikan Masyarakat, pihak kebajikan masyarakat menolak mereka dengan alasan bahawa Orang Asli adalah di bawah tanggungjawab Jabatan Hal Ehwal Orang Asli (JHEOA) termasuk untuk bantuan kebajikan.

■1540

Sedangkan bila dimaklumkan kepada JHEOA, mereka kata soal kebajikan masyarakat diserahkan kepada Jabatan Kebajikan Masyarakat. Sekali lagi Orang Asli ditolak ke sana dan ke mari dan akhirnya tidak ada bantuan untuk Orang Asli. Saya mohon jawapan daripada pihak kementerian mengenai masalah kebajikan ini.

Akhir sekali ialah masalah pembasmian kemiskinan. Kita amat gembira apabila soal isu kemiskinan diberikan perhatian yang utama oleh pihak kementerian, oleh koridor-koridor Pantai Timur, koridor mana-mana pun bercakap soal basmi kemiskinan. Saya hendak beritahu masalah yang besar bagi kemiskinan ini adalah bagaimana menangani masalah kemiskinan tegar.

Masalah yang paling besar sekali ialah selain daripada pendapatan ialah masalah perubahan mereka. PPRT – saya hendak beri perhatian kepada Yang Berhormat. Saya baru bercakap dengan pegawai daerah saya, tahun lepas untuk tahun ini iaitu tahun 2007, kita luluskan 30 permohonan untuk rumah PPRT sama ada yang baru ataupun untuk baik pulih rumah-rumah tersebut. Namun sehingga ke hari ini 15 November, satu sen pun pejabat daerah tidak menerima peruntukan untuk membina rumah-rumah PPRT di Bera.

Ini bermakna kalau terima pun sudah tidak sempat untuk membina rumah-rumah PPRT, jadi timbul masalah lagi. Kita hendak menyelesaikan masalah. Kita luluskan sebanyak 30 buah Yang Berhormat, tetapi yang terima banyak. 30 buah ini yang memang terlalu daif tetapi tidak ada peruntukan diterima. Sedangkan kita bercakap soal hendak membasmi kemiskinan, hendak menghapuskan kemiskinan tegar dan sebagainya.

Saya baru dimaklumkan bahawa kita baru menerima peruntukan sebanyak RM230,000 untuk membasmi kemiskinan dan saya cuma diminta memberi tarikh untuk bermesyuarat dan mesyuarat pertama untuk menggunakan duit RM230,000 ini adalah dua minggu daripada sekarang iaitu akhir November. Duit tersebut mesti dihabiskan sebelum akhir Disember. Jadi bagaimana kita hendak menghapuskan kemiskinan dan sebagainya.

Soal kewangan seperti ini tidak dapat diselesaikan. Saya difahamkan sangkut di UPEN, di macam-macam sangkutnya duit ini. Bagaimana kita hendak selesaikan kalau soal *red tape*, soal birokrasi dan sebagainya masih tidak dapat diselesaikan. Ingat, orang kaya perlu duit tambahan untuk membesarkan rumah; tetapi orang miskin perlu rumah PPRT kerana mereka

tinggal di rumah yang langsung tidak ada kemudahan asas, atap bocor, tidak ada api, air dan sebagainya.

Kalau ini kita tidak dapat selesaikan; masalah kemiskinan, masalah membela masyarakat miskin tentu sahaja tidak akan berjaya. Terima kasih, saya mohon jawapan dan saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Lipis, ya ringkas Yang Berhormat ya?

3.43 ptg.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya terus kepada kemajuan masyarakat Butiran 00100 – Pendidikan Masyarakat yang saya kaitkan juga dengan 00400 - Pendidikan Pra-Sekolah.

Tuan Pengerusi, kalau kita lihat suatu masa dahulu KEMAS atau Jabatan Kemajuan Masyarakat ini memainkan peranan penting dalam memberi literasi dari segi buta huruf kepada warga atau masyarakat terutamanya masyarakat di luar bandar. Selepas itu beralih program-program yang boleh meningkatkan atau memajukan masyarakat mungkin dari segi jahit menjahit, kelas masak memasak dan sebagainya. Pada saya memandangkan sekarang ini musim ataupun era komputer pada pandangan saya KEMAS harus menjurus kepada memajukan masyarakat dari segi mencelikkan literasi komputer dan teknologi maklumat kepada penduduk-penduduk di luar bandar.

Saya memohonlah supaya KEMAS memikirkan bagaimana hendak melantik pemaju-pemaju masyarakat, mereka yang khusus dalam bidang ini dan ini boleh juga dikaitkan dengan pusat sumber masyarakat yang juga didirikan kalau boleh, kalau tidak dapat di setiap kampung mungkin di setiap mungkin atau pusat-pusat pertemuan desa.

Begitu juga dengan Butiran 08000 – Teknologi Maklumat dan Infodesa agak malang bagi Parlimen Lipis di mana tidak ada satu pun pusat Infodesa yang didirikan dalam kawasan Parlimen Lipis. Apabila saya mendengar daripada rakan-rakan lain mengatakan di pusat-pusat Infodesa mereka terdapat program-program ataupun latihan-latihan yang dapat dimanfaatkan kepada Jawatankuasa Kemajuan dan Keselamatan Kampung ini bermakna penduduk-penduduk ataupun masyarakat di Lipis ini ketinggalanlah dari segi ini.

Saya memohon untuk tahun hadapan, kepada Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah supaya dapat mendirikan sekurang-kurangnya kalau tidak di semua mukim, di setiap DUN pun tidak mengapa dari segi pusat Infodesa kerana saya pasti banyak memberi manfaat kepada masyarakat.

Dari segi pendidikan pra-sekolah ini, kalau kita lihat sekarang ini di sekolah-sekolah rendah, yuran sekolahnya telah ditiadakan atau pun dihapuskan jadi bagaimana pula dengan yuran di kelas-kelas tadika ini. Adakah masih hendak dikekalkan atau dihapuskan mulai tahun

hadapan. Kalau ini juga kalau dihapuskan dapat memberi manfaat kepada penduduk-penduduk luar bandar yang rasa saya yang rata-ratanya banyak yang miskin dan miskin tegar.

Berikutnya saya hendak menyentuh kepada Bekalan Air Luar Bandar - 02000. Saya berterima kasih kepada pihak kerajaan kerana menyediakan program bekalan air luar bandar dalam kawasan Parlimen saya. Pada tahun lepas rasa dan tahun ini telah siap satu projek dan akan ada lagi projek pada tahun hadapan iaitu bekalan air luar bandar di 'Kampung Gemenceh'.

Walau pun projek ini telah siap dari segi infrastruktur tetapi air tidak dapat dibekalkan lagi. Saya difahamkan ada masalah di antara konsultan ataupun kontraktor yang membuat projek ini dengan jabatan bekalan air. Apa yang membimbangkan saya setelah dekat lima enam bulan rasa saya projek ini masih lagi tidak dapat ataupun air masih tidak diterima oleh penduduk dan bimbang paip-paip itu nanti akan reput kerana air tidak masuk dalam saluran atau pun sebagainya.

Saya minta supaya pihak kementerian memberi perhatian mengenai perkara ini pastikanlah jika projek-projek yang sebegini telah siap, air terus disalurkan untuk dinikmati oleh rakyat.

Berikutnya ia 02500 – Jalan Kampung dan Penyelenggaraan. Untuk perhatian Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, Parlimen Lipis ini saiz dia luas kawasannya sebesar Negeri Sembilan. Kita minta peruntukan tambahan yang banyak sedikit untuk tahun hadapan ini untuk menyiapkan jalan-jalan kampung yang ada dalam kawasan Parlimen Lipis ini yang masih lagi terbengkalai

Kalau setakat RM1.4 juta itu mungkin tidak ke manalah perginya, tenggelam begitu sahaja, jadi kita minta dan kita harap tahun ini dapat ditambah dan kalau di lihat pastikan bahawa peruntukan itu berdasarkan kepada *ratio* besarnya atau luas kawasan Parlimen, tidak purata bagi semua Ahli Parlimen. Setakat itu dahulu, saya menyokong. Terima kasih.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: *[Bangun]*

Dato' Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh [Kuala Langat]: *[Bangun]*

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ada tiga yang ingin berucap. Tiga minit Yang Berhormat ya. Ayer Hitam.

3.49 ptg

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Tuan Pengerusi, saya terus kepada Butiran 01700 – Bekalan Elektrik Luar Bandar. Saya ingin meminta Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya prihatin tentang satu perkara iaitu bekalan elektrik luar bandar. Kerajaan sebenarnya kita hendak mensasarkan bahawa menjelang 2010 ini sebenarnya tidak ada lagi yang tidak dapat bekalan elektrik di Semenanjung Malaysia sekurang-kurangnya tetapi apa yang berlaku di

kawasan saya iaitu Kampung Sawah Sagil di mana ia terletak tiga kilometer daripada pekan Ayer Hitam, tetapi sampai sekarang masih ada enam buah rumah yang belum dapat.

Saya tidak tahu kenapa, tetapi jangkaan saya ialah oleh kerana kawasan ini di bawah pentadbiran TNB Kluang maka maklumat selalu tidak boleh sampai kepada TNB Kluang. Ini kerana kita mengadakan Mesyuarat Pembangunan Daerah dekat Batu Pahat. Bermakna wakil daripada TNB Batu Pahat hadir. TNB Kluang tidak hadir tetapi janganlah kita disebabkan masalah *jurisdiction* di antara TNB ini daerah-daerahnya maka mereka ini tercicir atau terencil, tidak dapat bekalan elektrik.

■1550

Saya memohon supaya kementerian ini sebab mereka pernah pergi ke TNB Kluang ini dia kata kementerian tidak ada duit lagi. Saya tidak tahu betul atau tidak ada duit sebab RM8 juta ini kalau diluluskan saya anggarakan tak sampai RM30,000 untuk enam buah rumah itu.

Saya minta RM8juta yang diluluskan ini dengan syarat minta tolong di utamakanlah kawasan Kampung Sawah Sagil yang selama ini mereka menggunakan lilin untuk belajar.

Yang kedua yang akhir sekali mengenai jalan-jalan luar bandar, jalan kampung saya minta Yang Berhormat supaya mempertimbangkan kawasan Parlimen Ayer Hitam ini sebenarnya berbanding dengan jiran-jiran saya dalam daerah Batu Pahat, Sri Gading dan Parit Sulong. Mereka mendapat peruntukan projek jalan kampung satu kali ganda iaitu 100% lebih daripada saya.

Saya tidak tahu kenapa tapi saya mintalah supaya kita berlaku adil kepada semua kawasan saya kalau tidak susah saya nak jawab dengan pengundi saya.

Saya minta supaya peruntukan jalan kampung yang lebih adil sekurang-kurangnya sama kalau bandingkan saiz-saiz saya tidak kurang daripada sempadan jiran-jiran saya. Jika dibandingkan tahap urbanisasi, saya rasa Batu Pahat lebih maju daripada saya, saya tidak tahu kenapa. Kalau luar bandar betul-betul jaga luar bandar biarlah bagi sama rata. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Ledang selepas itu Kuala Langat.

3.51 ptg.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Pengerusi, Butiran saya 010400, Butiran 030000 dan lain-lain yang berkaitan sekali gus.

Pertama sekali Tuan Pengerusi, saya nak ucapkan terima kasih kepada KKW kerana banyak membantu kawasan saya. Banjir baru ni KKW telah pun memberi jumlah peruntukan sebanyak RM12juta untuk membaiki pulih jalan-jalan kampung. Alhamdulillah.

Cuma ada satu perkara Tuan Pengerusi, selain daripada banyak daripada yang dibangkitkan saya memang mengucapkan terima kasihlah kepada KKW banyak membantu kami.

Kampung Orang Asli Tuan Pengerusi, tempat saya ada dua lagi ni. Nama dia Kampung Orang Asli Tanah Gembur dan Kampung Orang Asli Air Tawar samalah yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Bera tadi iaitu tentang bekalan elektrik.

Surat dihantar sudah, rayuan sudah, jumpa pegawai sudah, jumpa Menteri sudah dan jumpa Timbalan Menteri sudah cuma jawapan tentang bekalan elektrik katanya tidak ekonomik untuk kampung Orang Asli dua tempat ni Kampung Orang Asli Tanah Gembur dan Kampung Orang Asli Air Tawar di Ledang.

Bagi saya Tuan Pengerusi, kalaulah hujahnya atau alasannya tidak ekonomik zaman itu telah berlalu Tuan Pengerusi sudah berlalu dah lebih-lebih lagi Kampung Orang Asli.

Tuan Pengerusi, Ketua Kampung Orang Asli bila Mesyuarat Agung UMNO datang jumpa saya dan sebagainya dia kata "Kami pun nak tengok Astro" kata dia. "Kami tidak mampu nak bayar minyak generator yang dibeli sendiri dah rosak pun."

Jadi Tuan Pengerusi, pada saya sewajarnya di dalam membekalkan bekalan elektrik dalam situasi sekarang selepas 50 tahun merdeka ini kita tidak perlu lagi berasaskan ekonomik semata-mata. Sama ada menguntungkan tidak menguntungkan itu soal nombor dua yang penting Kampung Orang Asli ini mesti dibela.

Maknanya kepada saya selagi ada Kampung Orang Asli dengan jumlah rumahnya 20 atau 30 buah rumah satu-satu kampung itu mesti dibela bekalan elektriknya supaya mereka juga mendapat nikmat elektrik sebagaimana kampung-kampung di sebelahnya, kampung-kampung bukan Orang Asli. Di Ledang ini banyak kampung, ada tiga Kampung Orang Asli, yang dua ini tidak dapat lagi bekalan elektrik.

Jadi Tuan Pengerusi, saya menggunakan kesempatan pada hari inilah, saya tidak sentuh bab-bab lain kerana ini sahaja janji saya kepada Kampung Orang Asli tersebut, janji saya kepada mereka bahawa saya mesti sebut berulang-ulang kali di dalam Dewan yang mulia ini. Jumpa Menteri saya sebut, jumpa pegawai kerajaan saya sebut dan jumpa Timbalan Menteri pun saya sebut.

Jadi Tuan Pengerusi saya amat-amat merayu supaya kedua-dua ini di utamakan. Sekian, terima kasih. Saya menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Kuala Langat, ya.

3.55 ptg.

Datuk Seri Dr. Haji Shafie bin Haji Mohd. Salleh [Kuala Langat]: Terima kasih Tuan Pengerusi.

Pertamanya saya nak bertanya mengenai 010800 - INFRA. Apakah modul-modul terbaru yang telah pun dibuat untuk memberikan kesedaran dan juga perasaan tinggi diri ataupun sendiri di kalangan orang kampung di kawasan-kawasan pedalaman.

Keduanya mengenai 030400 - Pembangunan Sosioekonomi. Di tempat saya itu ada nama satu tempat Kampung Busut Baru mereka ini dah tiga kali pindah, buat perkampungan pindah apabila UKM dibuat. Selepas itu satu perkampungan Busut Lama pindah apabila KLIA buat. Sekarang ini mereka pindah di tempat saya dan mereka telah dijanjikan bukan sahaja pindah, buat rumah tetapi juga dengan sosial ekonomi iaitu akan dibantu mengenai tanaman dan perladangan tetapi sampai kini perladangan dan tanaman itu tidak seberapa.

Satu lagi ialah mengenai rumah-rumah mereka ini tempat angin lalu jadi tiap-tiap kali ribut maka tercampaklah atap mereka dan ke mana mereka pergi jumpa dengan saya. Jadi saya terpaksa jugalah memberi mereka atap dan sebagainya.

Saya minta kalau boleh tentang Pembasmian Kemiskinan - 010900 di Pulau Carey itu ada banyak kawasan dan perkampungan Orang Asli dan suku kaum dia nama Mahmeri. Mereka ini telah pergi sampai ke UNESCO untuk memberikan dan mendemonstrasikan kerja-kerja tangan mereka sehingga mendapat pentakrifan daripada seluruh dunia tapi malangnya mereka tinggal compang-camping.

Apabila saya memberitahu kepada pegawai-pegawai kita di Jabatan Orang Asli supaya kalau buat rumah PPRT itu buatlah dan berilah projek itu kepada masyarakat-masyarakat ataupun kontraktor di sekeliling kampung itu, supaya apabila angin memukul rumah dan mereka atap tercampak kita boleh sahaja panggil orang-orang kontraktor yang telah membaiki rumah itu membetulkan kembali.

Jika dipilih kontraktor daripada luar daripada negeri Selangor atau luar daripada daerah Kuala Langat maka tak lain akan ditujunya jugalah kepada Yang Berhormat untuk membaiki rumah-rumah mereka. Jadi itulah sahaja. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat kalau boleh saya bagi dua minitlah. Ya Rembau.

3.57 ptg.

Dato' Firdaus bin Harun [Rembau]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya ada dua perkara sahaja soal bekalan elektrik luar bandar, bekalan air dan juga Program Kesejahteraan Rakyat.

Tentang bekalan air dan elektrik ini saya minta kementerian menimbangkan untuk memasukkan bekalan api dan air ke kawasan saya di Kampung Agam Raja.

Di mana permohonan untuk membina 16 unit rumah di bawah Rumah Mesra Rakyat telah pun diluluskan oleh SPNB tetapi program ini tidak dapat dijalankan kerana tidak ada kemudahan api dan air, jalan telah dibuat oleh Kementerian Luar bandar terima kasihlah.

Cuma saya harap ditimbang supaya dapat kiranya api dan air dimasukkan dengan segeralah saya ingat belanja pun tak banyak mungkin dalam RM40,000 hingga RM50,000 sahaja.

Kemudian keduanya di PPMS Lugun Hulu ada 15 unit rumah yang dulu dibina satu bilik sahaja. Jadi saya harap kerajaan dapat timbangkan supaya rumah ini diubahsuai dan dibina tiga biliklah sebab ada keluarga enam, tujuh orang anak dan ada juga yang 10 orang anak supaya lebih selesa dan tidak timbul masalah sosial nanti.

Kemudian dalam masa yang sama juga saya harap kementerian dapat timbang supaya peruntukan rumah PPRT ini ditambah kepada RM30,000, RM18,000 tidak berapa sesuai sekarang sebab nak bina tandas dua bilik pun harganya RM20,000. Itu sahaja Tuan Pengerusi, saya mohon menyokong.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Kuala Kedah, kemudian kementerian menjawab.

3.59 ptg.

Dato' Hashim bin Jahaya [Kuala Kedah]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada Butiran 01700 berkenaan dengan Bekalan Elektrik Luar Bandar

Isunya ialah berkenaan dengan bekalan elektrik pelampuan kampung di seluruh Malaysia dan juga kawasan-kawasan luar bandar yang memerlukan bekalan elektrik untuk pelampuan kampung.

Jadi pihak kementerian telah pun berjanji dengan wakil-wakil rakyat terutama Ahli-ahli Parlimen bahawa pelaksanaan pelampuan kampung 10 lampu satu kampung akan dilaksanakan dan diselesaikan pada penghujung tahun 2004. Namun sekarang ini masih belum lagi diselesaikan dan di kawasan Kuala Kedah kita ada lebih kurang 70% lagi kampung-kampung yang belum mendapat pelampuan kampung.

■ 1600

Saya memohon kepada pihak kementerian supaya pelampuan kampung ini dipercepatkan kerana apabila satu kampung dipasang lampu-lampunya, kampung-kampung lain turut tertekan dan menyebabkan tekanan kepada Wakil Rakyat. Yang kedua ialah Butiran 02500 - Jalan Kampung dan Penyelenggaraan. Saya memohon kepada kementerian supaya peruntukan untuk pembinaan jalan-jalan baru kampung ditambah dan juga penyelenggaraan jalan-jalan kampung ini...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Padang Terap bangun Yang Berhormat.

Dato' Hashim bin Jahaya [Kuala Kedah]: Ya, sila.

Dato' Ghazali bin Ibrahim [Padang Terap]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih wakil Kuala Kedah. Saya tertarik bila Kuala Kedah bangkit bab lampu kampung ini. Memang pihak kementerian telah memberi peruntukkan tujuh tiang lampu untuk satu kampung untuk JKK tapi pada awal tahun ini, dia tambah lagi tiga menjadikan sepuluh. Masalahnya yang dah dapat ditambah tiga, yang belum dapat lagi tetap tak dapat. Ini masalah yang berlaku di Kedah seluruhnya, mungkin itu maksud Yang Berhormat Kuala Kedah ataupun yang tak dapat

langsung. Yang dapat tujuh, tambah tiga tapi yang tak dapat langsung masih ada lagi. Apa pendapat Yang Berhormat tentang hal ini? Terima kasih Tuan Pengerusi.

Dato' Hashim bin Jahaya [Kuala Kedah]: Terima kasih Yang Berhormat Padang Terap. Sebenarnya itulah isu-isu yang timbul di kawasan Kedah iaitu daripada tujuh tambah tiga jadi sepuluh dan kawasan yang belum dapat lagi belum dapat langsung. Jadi, ini yang menjadi masalah percakapan di kedai-kedai kopi di kawasan Kedah berkenaan dengan pelaksanaan program pelampuan sepuluh lampu satu kampung dan pelaksanaannya agak tidak menyeluruh dan tidak melibatkan nasihat ataupun rujukan kepada Wakil-wakil Rakyat. Jadi, keutamaan-keutamaan perlu diberi kepada Wakil Rakyat supaya menentukan tempat-tempat yang perlu dan diutamakan dahulu.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Baik, baik.

Dato' Hashim bin Jahaya [Kuala Kedah]: Saya sokong dengan apa-apa yang dikatakan oleh pihak Padang Terap. 02500, Tuan Pengerusi. Saya pohon untuk memohon sekali lagi supaya peruntukan pembinaan jalan-jalan baru, jalan-jalan kampung khususnya seluruh Malaysia terutama Sabah dan Sarawak dan tidak juga tertinggal di kawasan Semenanjung ini di kawasan Kedah kerana di Kedah ini kawasan jalan-jalan kampung ini, tanahnya merupakan tanah liat dan menyebabkan cepat rosak. Jadi, ada banyak jalan-jalan yang belum lagi diturap tar dan menyebabkan ramai orang-orang kampung yang merungut. Yang kedua ialah jalan-jalan yang telah dibina tetapi tidak diselenggarakan.

Jadi, program penyelenggaraan ini saya pohon kepada kementerian supaya dimantapkan kerana tidak ada jalan yang diselenggarakan dengan sempurna dan yang seterusnya yang akhir sekali Tuan Pengerusi ialah berkenaan dengan 41 kawasan Parlimen seluruh Malaysia yang dianggap pinggir bandar. Yang ini saya minta supaya pihak kementerian kaji semula pinggir bandar yang bagaimana peruntukan itu dikurangkan kerana ada kawasan yang pinggir bandarnya 70% luar bandar, 30% bandar dan peratusannya ada yang sedikit ada yang banyak. Jadi saya pohon kepada pihak kementerian supaya mengkaji semula, ada kawasan pinggir bandar yang dipotong peruntukannya sebanyak 50% itu sebenarnya masih lagi banyak 70% atau 80% kawasan luar bandar. Itu saja Tuan Pengerusi, saya pohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Baik, saya jemput kementerian menjawab. Ya, Timbalan Menteri sila.

4.03 ptg.

Timbalan Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah [Datuk Dr. Tiki anak Lafe]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih pada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan tentang isu-isu yang berkaitan dengan kementerian ini

di peringkat jawatankuasa ini. Seramai 14 orang yang telah, 15 orang yang telah mengambil bahagian...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: 16.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: 16 orang telah mengambil bahagian dalam perbahasan pada kali ini. Yang Berhormat, pertamanya kebanyakan tajuk butiran yang telah disebut tadi adalah berkaitan dengan KEMAS, Jabatan Orang Asli, prasarana utiliti dan amunisi sosial dan juga agensi wilayah di bawah kementerian iaitu FELCRA dan juga RISDA. Mengenai dengan FELCRA, Yang Berhormat Beluran telah menyentuh tentang usaha sama FELCRA Berhad dengan pekebun kecil di Kampung Kimansi daerah Beluran bahawa peserta-peserta projek tersebut telah keluar serta seramai 106 orang telah mengemukakan hasrat untuk keluar daripada usaha sama itu namun mereka perlu membayar kos pembangunan berjumlah RM3.1 juta sebelum hasrat diperakukan. Jadi kumpulan peserta ini enggan untuk membayar kos pembangunan tersebut dan FELCRA Berhad telah mengemukakan tuntutan tersebut melalui proses perundangan yang kini di dalam tindakan pihak mahkamah. Inilah status yang terkini yang didapati oleh kementerian. Mengenai dengan...

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Tuan Pengerusi,

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Beluran.

Datuk Ronald Kiandee [Beluran]: Saya hairan mengapa FELCRA boleh sewenang-wenangnya begitu senang untuk mengizinkan satu-satu usaha sama itu untuk keluar dari usaha sama tersebut tanpa mengira kepentingan sebahagian ramai peserta yang terlibat. Dan kita ketahui sebahagian besar daripada peserta ataupun pemilik tanah di Sabah ini yang sudah sering kali di manipulasikan oleh *so called* Ketua. Ketua peserta yang terlibat ini. Jadi, ini merupakan salah satu lagi penipuan yang dilakukan oleh ketua-ketua tanah di Sabah ini yang melibatkan agensi kerajaan seperti FELCRA dan soalnya mengapa FELCRA boleh memulakan penanaman kelapa sawit dengan peserta tanah tanpa mengira, mengambil penelitian terhadap *title* tanah, geran tanah yang *particularly* di dalam kes ini di mana akhirnya geran tanah diambil oleh ketua dan masyarakat kampung peserta ini diperdaya untuk keluar.

Saya katakan bahawa masyarakat kampung diperdaya untuk keluar oleh ketua ini dan akhirnya ketua ini juga memperdaya masyarakat kampung untuk menukar hak milik tanah kepada keluarga ketua tersebut. Saya takut banyak lagi kes yang serupa akan berlaku dengan FELCRA. Satu *joint* usaha sama sekarang ini di Kampung Kiabau juga merupakan keadaan yang sama di mana tanah belum lagi dimiliki oleh masyarakat kampung dari segi *title* nya, pemilikannya tetapi hanya melalui *land application* (LA). Jadi kalau FELCRA Sabah tidak lebih berhati-hati, saya takut nanti ada lagi kumpulan masyarakat, kumpulan-kumpulan ketua-ketua ini yang akan menghasut orang kampung untuk keluar daripada usaha sama dengan FELCRA seperti yang berlaku di Kimansi.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Tuan Pengerusi. Ini, perkara ini memang kementerian akui kadangkala pihak agensi kementerian pun tidak suka nak meramalkan apa yang berlaku. Jadi mengenai dengan apa yang berlaku di Kampung Kimansi ini setakat ini, inilah maklumat yang saya dapati daripada pihak FELCRA khasnya FELCRA Sabah yang telah dipertanggungjawabkan untuk melaksanakan program ataupun usaha sama dengan orang-orang di Kampung Kimansi ini tapi saya minta dan mohon pihak FELCRA yang bertanggungjawab untuk memberi maklumat yang lebih terperinci oleh kerana inilah pertama kalinya saya mendengar perkara ini yang dibawa oleh Yang Berhormat daripada Beluran. Jadi terima kasihlah kepada Yang Berhormat, saya akan sendiri memohon pihak FELCRA memberi laporan yang lebih terperinci termasuklah masalah-masalah yang telah dihadapi oleh mereka semasa mereka masuk ataupun sebelum masuk ke usaha sama ini. Jadi, setakat itulah maklumat yang saya dapatilah pada hari ini. Ok, YB.

■1610

Seterusnya ramai yang telah bincang tentang KEMAS iaitu Yang Berhormat bagi Kelana Jaya dan dari Sabak Bernam dan juga telah menyebut tentang KEMAS. Yang Berhormat bagi Sabak Bernam telah menyuarakan tentang perkara yang berkaitan dengan pembangunan masyarakat iaitu bina insan dan minta pegawai dan juga prasarana ditambah.

Memang kementerian sedar tentang kekurangan oleh KEMAS semasa menjalankan tugas di peringkat bawahan iaitu semasa mengendalikan kelas-kelas tadika dan sebagainya. Keadaan ini bukan kerana pemaju masyarakat sukar di ganti apabila telah berpencen, itu satu masalah dia. Kedua adalah kerana setakat ini pihak kementerian mempunyai peruntukkan yang tidak mencukupi untuk membina lebih banyak prasarana khasnya tadika kemas. Ada juga masalah yang kita hadapi setakat ini ialah masalah tapak yang sukar kita dapati bagi membina prasarana khasnya tadika-tadika kemas.

Jadi inilah perkara yang kita telah cuba selesaikan pada tahun ini dan tahun yang akan datang ini. Jadi kita berharap dengan sokongan daripada wakil-wakil rakyat dan juga masyarakat-masyarakat yang dapat perkhidmatan daripada KEMAS ini, kita dapat meningkatkan lagi bukan sahaja kakitangan tetapi jumlah tadika dan juga prasarana yang diperlukan bagi meningkatkan lagi taraf perkhidmatan kepada masyarakat di luar bandar.

Yang Berhormat bagi Sabak Bernam juga minta supaya tadika KEMAS di perkemasan. Memang pada tahun 2008 KEMAS diperuntukkan sebanyak RM 100.05 juta untuk menambah baik tadika KEMAS. Antara usaha yang dibuat adalah membina 199 buah bangunan tadika baru, membina 10 buah kompleks tadika, sebuah bangunan yang mengandungi 3 buah kelas tadika, membina 6 buah bangunan pusat pendidikan awal kanak-kanak dan juga membaik pulih 899 buah bangunan tadika dan pusat pendidikan awal kanak-kanak.

Juga kita akan memperlengkapkan peralatan di sebanyak jumlah 875 tadika dan pusat pendidikan awal kanak-kanak. Juga diperuntukkan RM 134 juta di bawah peruntukan mengurus

untuk makanan tambahan dan juga Program Peningkatan Kelayakan Akademik Guru Tadika dan Taska. Inilah di antara perkembangan yang berlaku untuk meningkatkan lagi...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, hendak bagi jalan?

Dato' Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Terima kasih Yang Berhormat. Kita tidak gusar dari segi pembangunan dan perkembangan dari segi infrastruktur yang sebenarnya telah disebut kelas serba macam lagi itu. Yang kita beri keutamaan sekarang ini ialah dari segi pengisian kurikulumnya itu. Saya hendak tanya Yang Berhormat, sejauh manakah perubahan-perubahan semasa kurikulum dari segi pengajiannya, dari segi pengisian, dari segi kaedah pengajarannya, dari segi profesionalisme guru-gurunya itu. Sebab dulu pernah disebut bahawa, KEMAS akan melatih guru-guru setidak-tidaknya bertaraf diploma untuk mengendalikan kelas-kelas tadika kemas ini. Sejauh manakah perkembangan ini Yang Berhormat?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat. Seperti mana saya sebutkan tadi memang pihak kementerian sudah pun melaksanakan program untuk meningkatkan kelayakan guru dan juga pembantu pemaju masyarakat KEMAS. Setakat ini saya tidak ada data tetapi kita telah menghantar guru sama ada mereka yang dihantar untuk belajar semasa cuti iaitu latihan dan cuti ataupun untuk guru-guru yang baru memasuki KEMAS kita menghantar mereka untuk mendapat sijil perguruan untuk pihak sekolah ini sebelum mereka diambil masuk ke perkhidmatan KEMAS. Itu yang kita buat sekarang dan ini akan dilakukan di beberapa tahun ini sehingga semua kakitangan KEMAS diberi latihan sejajar dengan kehendak atau keperluan semasa.

Yang Berhormat bagi Sabak Bernam juga tadi telah menyebut tentang bantuan kepada ibu tunggal, pelaksanaan program peningkatan perubatan di bawah SPKR juga memberi keutamaan kepada golongan ibu tunggal terutamanya yang ramai tanggungan. Golongan ibu tunggal ini diberi latihan kemahiran dan juga kursus-kursus tertentu seperti jahitan, memproses makanan dan juga pinjaman kredit oleh AIM.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini, ibu tunggal merupakan hanya satu daripada golongan kumpulan sasar daripada kementerian oleh sebab golongan ini di bawah kementerian Pembangunan Wanita keluarga dan Masyarakatnya, tetapi oleh sebab ada di antara mereka ini digolongkan di bawah golongan miskin, miskin tegar dan kerana itulah mereka masuk di bawah tanggungjawab kementerian.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Larut.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Sekejap, bantuan wajar juga diberi kepada golongan bapa tunggal. Mereka layak menerima bantuan bawah SPKR termasuk program peningkatan perubatan, bantuan rumah dan juga latihan kemahiran.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Larut.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Yang Berhormat. Seolah-olah segala pertolongan bantuan yang disebut Yang Berhormat tadi kebanyakannya tidak diberikan kepada ibu tunggal. Seolah-olah ibu tunggal hanya melakukan projek-projek yang ringan-ringan sahaja yang ada kaitan dengan orang-orang wanita ataupun perempuan.

Barangkali sudah tiba masanya kalau kementerian ada memberi bantuan untuk mereka mengusahakan ternakan secara besar-besaran kerana di bawah kementerian Yang Berhormat ada melakukan program-program ternakan ikan air tawar, udang galah dan sebagainya. Jadi mungkin boleh difikirkan juga kalau mereka ini tidak semestinya ibu tunggal tidak hanya melakukan projek-projek ataupun di bawah program-program yang semata-mata khusus untuk mereka sahaja tidak lebih daripada itu. Jadi apakah Yang Berhormat, lihat perkara ini boleh diubah, dirombak balik supaya ibu-ibu tunggal ini boleh menyertai program-program lain sama ada tidak kira laki ataupun perempuan. Bagaimana pandangan Yang Berhormat?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat bagi Larut, terima kasih Tuan Pengerusi. Memang kumpulan ataupun golongan ibu tunggal dan juga bapa tunggal tidaklah terhad kepada program-program yang saya sebutkan tadi. Mereka juga layak masuk ke dalam rancangan-rancangan yang dilakukan oleh kementerian sama ada melalui agensi ataupun mereka menjalankan aktiviti-aktiviti ekonomi secara sendirian ataupun dalam kumpulan.

Memang ada di antara ibu-ibu tunggal yang sudah berjaya yang mendapat peruntukkan ataupun bantuan di bawah skim, satu skim yang telah diperkenalkan oleh kementerian iaitu Skim Pembiayaan Ekonomi Desa. Banyak sudah pun berjaya membuat IKS, mencebur diri dalam IKS iaitu industri kecil dan sederhana dan ada juga yang telah berjaya dalam ternakan kambing, ayam dan sebagainya. Jadi bukan setakat yang saya sebutkan tadi, memang ada mereka layak untuk mendapat...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Kalau boleh Yang Berhormat, boleh bagi satu contoh di mana benda ini telah dilakukan, kalau tidak minta secara bertulis. Saya tidak berkongsi, maknanya semua ibu tunggal ya?

■ 1620

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Satu contoh yang boleh saya ingat ialah di kawasan saya sendiri. Di mana seorang ibu tunggal dengan bantuan SPED sebanyak RM10,000.00 sekarang sudah mampu membuat roti sehingga *supply* ke kedai-kedai dan juga *market-market* yang di bandar, di pasar. Itu sudah berjaya. Ada juga di tempat-tempat lain, tetapi *off-hands* dengan izin Tuan Pengerusi, saya akan beri kepada Yang Berhormat secara bertulis.

Okey. Satu lagi perkara yang telah menarik perhatian ramai di antara Ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian tadi ialah tentang pelaksanaan Projek Prasarana Utiliti dan Komuniti Sosial. Oleh sebab ramai yang telah menyebut tentang bekalan elektrik, bekalan air di

luar bandar terutama yang telah saya sebut, ataupun bawa kepada Dewan sebelum ini. Berkenaan dengan bekalan air luar bandar, memang kita ada dua pendekatan.

Satu ialah dari sistem retikulasi iaitu daripada bekalan air utama pihak berkuasa air negeri. Yang kedua menggunakan sistem alternatif. Berkenaan dengan beberapa tempat yang telah disebut oleh Yang Berhormat Beluran, Tebrau, dan juga Bukit Mas, Rantau Panjang tadi, mengenai tempat yang tidak mendapat bekalan air daripada paip utama atau pun bekalan utama paip bekalan air pihak berkuasa negeri, pihak kementerian menggunakan kaedah alternatif iaitu sama ada membina loji ataupun dengan...

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: ...Menggunakan loji, menggunakan graviti walaupun kita tahu, kita sedar, kita masih lagi menghadapi masalah dari segi sumber yang boleh terjamin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani Yang Berhormat, hendak bagi jalan?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Sungai Petani...

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Cuma mengenai dengan penyampaian air kawasan luar bandar ini, saya dapati bahawa kita menghadapi sedikit masalah dalam hal ini. Iaitu kita kadangkala menyampaikan ataupun membuat permohonan, katalah tahun lalu kemudian untuk dilaksanakan tahun ini. Nampaknya kos sudah meningkat dua kali ganda. Jadi, apakah sekarang ini tindakan kementerian Yang Berhormat dapat menampung atau tidak, dengan kos yang sudah meningkat tadi? Katanya harga paip sudah naik, katanya harga label pun sudah naik dan sebagainya. Jadi apakah tindakan selanjutnya oleh pihak kementerian dalam menangani hal-hal seperti ini? Terima kasih.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat Sungai Petani. Kementerian sedar tentang masalah pencemaran ini dan oleh sebab itulah menteri ataupun kementerian sedang berusaha untuk memastikan bahawa supaya semua projek yang telah dipohon dan juga diluluskan oleh kementerian dan juga oleh pihak Perbendaharaan, *Treasury* dapat dilaksanakan dalam tahun semasa.

Namun demikian, kita tidak boleh lari daripada masalah yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat tadi. Jadi saya bagi pihak kementerian mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat, oleh sebab kita akan membawa perkara ini ke peringkat kementerian untuk membincangkan tentang pendekatan yang boleh kita gunakan untuk mengurangkan masalah pelaksanaan projek bekalan air. Bukan sahaja projek bekalan air tetapi hampir semua projek-projek yang memerlukan bahan seperti batu dan sebagainya. Berkenaan dengan jalan dan juga bekalan...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Yang Berhormat boleh saya tanya sedikit?

Datuk Dr. Tiki Lafe: ...Itu pun kita perlu bincang dalam tahun-tahun yang akan datang ini.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Yang Berhormat tentang pelaksanaan ini, saya pun keliru. Arahan yang diberikan daripada atas bila sampai kepada Pengarah Pembangunan Negeri, okey lagi. Bila sampai ke peringkat bawah di pejabat daerah, berubah. Kami ini kadang-kadang Yang Berhormat, berada dalam persimpangan. Bila kita menegur, mereka kata kami ini *too arrogant*, dengan izin. Tidak boleh bertolak ansur Yang Berhormat.

Saya bagi satu contoh Yang Berhormat, projek yang diluluskan oleh Jabatan Perdana Menteri tidak seberapa Yang Berhormat, bernilai RM400,000.00 lebih kurang. Ambil masa dua tahun untuk melaksanakan. Itu pun setelah kita bawa dalam Mesyuarat Tindakan Daerah. Ini saya bagi satu contoh, spesifik sedikit. Sudah lulus, masuk dalam TV3 pun, tentang bekalan air di tempat saya, saya bagi contoh. Saya sebut nama di sini Yang Berhormat, di Redang Panjang. Perkampungan Redang Panjang, tempat orang-orang miskin. Saya boleh kata hari-hari menghubungi Kementerian Tenaga Air dan Komunikasi, kepada Tuan Haji Yusof, saya sebutnya namanya di sini. Kalau boleh dapat Dato', bagilah Dato'. Bukan saya hendak mengampu, seorang yang boleh ditelefon bila-bila masa. Dia di Sarawak, duduk jauh telefon saya di Sabah. Masalahnya sampai hari ini, baru hendak order paip. Syarikat yang dapat ini bukan orang tempatan pula, kita tidak kisah. Entah dari mana Tuan Pengerusi, itu hak... kita tidak campur, Tuan Pengerusi.

Tadi saya baru telefon dengan pegawai khas saya. Baru hendak order paip sedangkan Televisyen TV3 sudah siarkan, RTM sudah siarkan, menggambarkan seolah-olah kami mengkhianati tidak melakukan sesuatu. Jadi saya minta kepada Yang Berhormat, kalau peraturan itu satu, itulah yang diguna pakai. Kalau tidak, timbul masalah. Kita tidak hendak campur bagaimana pelaksanaan projek ini? Yang penting ialah apa yang kita minta, dapat. Namun kalau ini sebagai contoh Yang Berhormat, saya bimbang *delivery system* kita ini masih lagi tidak bergerak. Dahulu saya pernah sebut di sini seorang pegawai daerah terpaksa memegang jawatan 200, 200 Tuan Pengerusi, 200 lebih. Hendak saya boleh sebut namanya, tetapi tidak perlulah. Sebab kita sebut di sini fakta yang sebenar-benarnya.

Macam semalam saya sebut fasal seorang peguam hendak minta khidmat bantuan daripada pertanian. Masalah juga, sebagai contoh. Jadi saya minta kepada Yang Berhormat, kalau itulah arahan yang dikeluarkan, biarlah sampai ke bawah itulah arahan yang sama. Sudahlah kita bila ada Persidangan Parlimen, pegawai daerah panggil Mesyuarat Tindakan Daerah Tuan Pengerusi. Bila kita tidak hadir, orang kata kita tidak ambil berat, sedangkan itu adalah arahan daripada Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri bahawa apabila

bersidang Parlimen, elakkanlah diadakan Mesyuarat Tindakan Daerah. Ini masih berlaku kerana sedangkan kami Ahli Parlimen kena ada di Parlimen.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, dia boleh mesyuarat hari Jumaat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Itu yang saya katakan tadi, tetapi tidak dibuat pada hari yang disebutkan tadi. Dibuat waktu kita berada di Parlimen. Tidak tahulah saya, mungkin kalau kita ada nanti, mungkin agaknya Ahli Parlimen yang ada ini terlalu banyak sangat bercakap.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Jadi saya mintalah Yang Berhormat, kalau bolehlah Yang Berhormat, arahan yang sama daripada Kuala Lumpur, itulah juga yang sampai ke peringkat mukim. Barulah teratur dan dapat dilaksanakan dengan sebaik-baik mungkin.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, nak bagi jalan Yang Berhormat Timbalan Menteri?

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Saya hendak tambah sedikit.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sungai Petani, tinggallah Sungai Petani. Tak payah ulas lagi.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tidak, tidak saya tidak akan ulas. Masalah hampir sama. Jadi boleh jawab sekalilah, harap..

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Tidak mengapa.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat. Terima kasih kerana memberi izin kepada saya untuk bertanya selanjutnya. Soal saya, macam Yang Berhormat Larut kata tadi betul, iaitu apabila daripada kementerian Yang Berhormat hantar kepada *State Development Officer* di negeri, cara hebat! Cukup bagus! Dia pun lulus sana, lulus. Setakat ini saya pun tahulah, banyak pegawai-pegawai pembangunan negeri beri kerjasama kepada wakil rakyat, cukup baik sekali. Itu, terima kasih. Cuma apabila daripada pejabat SDO kepada daerah, yang ini masalah. Tambahan pula macam saya kes Sungai Petani, Daerah Kuala Muda, masalah pula bertukar DO. DO ini dua, tiga bulan tukar, dua, tiga bulan tukar.

Jadi masalah pula dia timbul di situ. Jadi kadangkala bila kata projek itu sudah diluluskan, tetapi dok tunggu, dengan istilah dia kata peram dahulu. Bila peram, sampai dia sudah masak teruk sangat sudah, sudah tak boleh dah, baru dia kata hendak cabut apa, cabut apa ini Yang Berhormat Larut? Cabut apa ini? Cabutan bertuah. *[Ketawa]*

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Cabut undi.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Cabut undi. Jadi, kenapa sekarang ini, kementerian boleh tak tukar prosedur dia? Misalnya, ini kes air ini. Kalau Kedah kata kes 'ayaq'.

■1630

Kes air ini kita kenalah buat kaedah yang lain, jangan ikut sangat kaedah seperti mana kata MOF (*Ministry of Finance*). Katanya, kita kena cabut itu, kita kena tunggu itu, prosedur ini. Jadi ini kita potong terus prosedur ini. Kenapa tidak cadangan daripada kementerian Yang Berhormat supaya kita pendekkan perkara ini, kita boleh sebut harga, DO boleh terus berunding dengan wakil rakyat untuk diberi kontrak itu kepada sesiapa yang sanggup, mampu untuk bagi harga yang kita minta itu. Kalau tidak ia jadi macam inilah.

Saya mohon untuk 200 orang, kemudian dia hendak potong 130 tinggal 70. Jadi apa ini? 50 tahun merdeka, 50 tahun sepatutnya kita baru dan kerana ini...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat, Yang Berhormat sudah bagi ucapan panjang.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Orang di luar bandar tidak dapat lagi air, air bersih maksud saya. Terima kasih.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) *mempengerusikan Jawatankuasa*]

4.31 ptg.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih kepada Yang Berhormat Larut dan juga Sungai Petani yang begitu prihatin dan juga tahu tentang masalah-masalah yang dihadapi oleh masyarakat luar bandar. Memang inilah merupakan satu cabaran besar kepada kementerian. Bukan sahaja setakat kepada bekalan air, tetapi juga kepada bekalan elektrik dan juga jalan raya dan ameniti sosial.

Oleh kerana setakat ini kementerian perlu menggunakan atau mengikut prosedur-prosedur yang telah diturunkan oleh pihak kewangan, namun demikian mulai daripada tahun yang akan datang ini pihak kementerian akan melaksanakan sebahagian besar daripada projek-projek di bawah kementerian ini dengan menubuhkan satu unit yang dinamakan Unit Teknikal di bawah kementerian dan secara kebetulan pada pagi tadi kita telah menerima lebih daripada 20 orang kakitangan yang telah diluluskan oleh JPA untuk diletakkan di bawah Unit Teknologi Kementerian.

Mulai daripada tahun yang akan datang ini, kementerian berharap kita akan dapat mengurangkan masalah-masalah yang kita hadapi sekarang. Jadi saya minta rakan-rakan, Ahli-ahli Yang Berhormat supaya kita beri peluang kepada kementerian untuk...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Larut.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Saya sambung sikit Yang Berhormat. Boleh? Pasal pelantikan kakitangan teknikal.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Belum habis lagi. Jadi unit-unit teknikal ini akan bertanggungjawab bukan sahaja untuk menyemak permohonan, tetapi menyemak projek-projek yang bakal kita laksanakan supaya hanya projek ataupun program yang boleh kita laksanakan, kita akan lulus untuk dilaksanakan. Jadi itulah tindakan terkini yang telah diambil pihak kementerian.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Yang Berhormat. Ini pun satu perkara yang memelikkan Yang Berhormat. Yang Berhormat baru mengumumkan. Terima kasihlah, syabas di atas pelantikan di kalangan teknikal yang baru diluluskan oleh JPA.

Tuan Pengerusi, saya tak nak sebut spesifik, bolehkah disebut? Ini kakitangan kontrak N41 yang terlibat dengan pembangunan kita ditamatkan kontrak mereka, sedangkan mereka ada pengalaman. Kenapa mereka ini tidak diberikan keutamaan? Mereka ini ada rumah tangga Yang Berhormat, ada anak bini. Di Pejabat Daerah Taiping, seorang pegawai sudah lama kerja, sudah berumah tangga Yang Berhormat, tiba-tiba kontraknya ditamatkan. Kenapa mereka ini tidak diberikan keutamaan untuk diserapkan sebagai kakitangan ataupun pegawai kerajaan? Ini yang cukup menyedihkan.

Kami wakil rakyat di sini bukan main belasah, tidak. Kita cakap yang benar, kita cakap yang benar. Saya bagi contoh, saya dengar kata di seluruh Malaysia 400 orang yang ditamatkan kontrak mereka N41, macam-macam pegawai dan yang saya sebut ini di Pejabat Daerah Taiping. Ada suami, ada anak, ada pengalaman. Pergi interviu, yang ada pergi interviu sampai tiga kali tapi mereka ini ditolak tidak diterima. Kenapa mereka ini tidak diserapkan?

Saya mintalah Yang Berhormat kalau boleh, setelah Yang Berhormat mengatakan ada untuk membuat pemantauan ke atas projek-projek pelaksanaan kerajaan ini tahun depan, terima kasih, syabas dan tahniah kepada menteri, Yang Berhormat, mudah-mudahan akan berubah dan tolonglah ambil kira. Kalau betul mereka ini hendak dilantik, lantiklah mereka yang ada pengalaman, yang ada kelayakan, yang ada kelulusan. Kalau mereka Tuan Pengerusi, saya bukan berhujah saya minta sedikit masa, ini sebagai simpati kami kepada kakitangan kerajaan kontrak ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, hujah Yang Berhormat sudah cukup terang, jelas.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Takut nanti dia kata pendek, dia tidak faham. Jadi saya nak bagi faham sikit. Minta maaf Yang Berhormat. Tolonglah...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri faham, cukup faham.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Kalau hendak ambil, ambil yang ini dan yang sudah ada pengalaman, ada kelayakan. Ini ambil yang baru, yang baru, baru kita hendak latih. Bagaimana ini? Minta sikit penjelasan Yang Berhormat. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Faham Yang Berhormat?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Faham Tuan Pengerusi. Terima kasih sahabat saya daripada Larut. Saya faham, saya sedar, tetapi pengambilan pegawai ataupun pelantikan seseorang itu perlu kita ingatkan adalah dibuat oleh pihak JPA dan bukan kementerian. Jadi semua kakitangan kerajaan dilantik oleh JPA, jadi terpulanglah pada JPA untuk sama ada menyerap mereka ini kepada skim *permanent* dengan izin...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Sekejap Yang Berhormat, sikit, *last*. Terima kasih Yang Berhormat. Baru-baru ini Yang Berhormat saya menghubungi seseorang pegawai di Jabatan Perdana Menteri. Dia kata masalah JPA dengan SPA. Saya sebut Kementerian Kewangan, Menteri Kewangan Kedua sendiri bagi taklimat pada kami, ada duit, ada wang. Ya, betul, faham, tapi yang menentukan temu duga ialah SPA, yang menentukan kekosongan ialah JPA. Bagaimana ini Yang Berhormat?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri telah memberikan satu jawapan. Jangan membuang masa...

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri yang berpengalaman ini, kita boleh tekankan pada mereka jenis macam mana kakitangan yang kita perlukan. Saya rasa mungkin mereka dapat mendengar, kalau kita hendakkan. Macam Yang Berhormat kata tadi seolah-olah kita serah bulat-bulat pada JPA untuk menentukan ataupun SPA untuk menentukan pengisian kekosongan ini. Jadi saya mintalah Yang Berhormat kita amat mementingkan mereka yang berpengalaman, yang boleh mengurangkan segala birokrasi ataupun memperbaiki sistem penyampaian kita. Jadi saya minta Yang Berhormat kalau boleh bawa perkara ini walaupun ia tidak terikat dengan kementerian Yang Berhormat, tetapi sesuatu perlu dilakukan. Sebab saya sendiri menghubungi, saya hendak tahu kenapa JPA kata SPA, SPA kata JPA. Macam main bola, lepas itu tak boleh *score* pun, lepas tu marah FAM. Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat. Jadi Tuan Pengerusi, saya rasa ini kita sudah keluar daripada kementerian dan masuk dalam bidang kuasa JPA, SPA. Namun demikian saya rasa pihak kementerian akan membawa perkara ini kepada pihak atasan supaya apa yang dihasratkan oleh Yang Berhormat dan juga semua dalam Dewan yang mulia ini, kita dapat lakukan. Jadi

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat banyak lagi?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Banyak lagi, kalau tiada yang mencelah. Saya beralih kepada satu lagi tajuk yang menjadi minat ramai rakan-rakan Yang Berhormat tadi iaitu Kuala Langat, Rantau Panjang, Kuala Pilah, Tebrau, dan juga Bera. Bera mengenai Orang Asli.

Kuala Langat telah menimbulkan perkara mengenai dengan kontraktor bagi melaksanakan kerja-kerja pembinaan dan pembaikan rumah PPRT ataupun PPR untuk Orang Asli di Kampung Busut Baru dan juga di Pulau Carrey. Jadi untuk makluman Yang Berhormat, memang kementerian mengambil maklum akan saranan Yang Berhormat mengenai perkara ini. Walau bagaimanapun, perolehan kerja-kerja berkaitan tertakluk kepada pekeliling dan juga peraturan kewangan yang sedang berkuat kuasa.

Mengenai dengan isu pemberian konsesi kawalan balak di hulu Kelantan kepada Koperasi Kijang Mas Pusat dan seterusnya kepada Koperasi Kijang Mas Negeri Kelantan Bhd. Jabatan menggalakkan penglibatan Orang Asli dalam pembangunan koperasi. Selain dari peringkat ibu pejabat koperasi Orang Asli peringkat negeri termasuklah Koperasi Kijang Mas Negeri Kelantan Bhd. dan negeri-negeri lain juga diwujudkan.

■ 1640

Jadi pentadbiran koperasi tersebut adalah tertakluk kepada Akta Koperasi dan dikawal selia oleh Jabatan Pembangunan Koperasi. Jadi penglibatan kakitangan jabatan adalah sebagai pembimbing JHEOA. Penglibatan kakitangan JHEOA adalah sebagai pembimbing di peringkat awal sebelum diserahkan kepada masyarakat Orang Asli sendiri.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Lipis.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Dan setakat ini...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Sekejap sahaja. Setakat ini Orang Asli di kawasan terlibat telah mendapat manfaat daripada hasil aktiviti koperasi yang dilaksanakan termasuklah bantuan pendidikan, kebajikan, peluang pekerjaan dan sebagainya. Terima kasih. Silakan.

Dato' Dr. Mohamad Shahrum bin Osman [Lipis]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Ini berkait dengan pegawai yang kita katakan sebagai pemimpin untuk Orang-orang Asli ini. Jadi baru-baru ini saya ada bercakap dengan beberapa orang pegawai Orang Aslilah tentang pembangunan di sebuah kawasan Orang Asli, tetapi saya agak terperanjat apabila pegawai-pegawai ini mengatakan bahawa Orang Asli ini memang tidak hendak berubah sikap dan mindanya. Mereka memang hendak duduk dalam keadaan kemiskinan. Jadi apa pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri mengenai perkara ini?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat, terima kasih Tuan Pengerusi. Berkaitan dengan perubahan sikap dan juga sama ada Orang Asli menerima pembangunan atau tidak, ini merupakan isu ataupun masalah dan juga cabaran, bukan sahaja kepada Jabatan Hal Ehwal Orang Asli dan kementerian, tetapi saya rasa kepada kerajaan oleh sebab – ini cerita panjang, Tuan Pengerusi – oleh kerana Orang Asli ini pada dahulunya dan sekarang memang

duduk di kawasan yang jauh daripada bandar, jauh daripada masyarakat umum. Jadi kita tidak boleh menyalahkan mereka.

Kalaulah mereka ini mempunyai pandangan yang berlainan daripada masyarakat umum, oleh kerana dari segi alam sekitar, sekeliling dan sebagainya, sistem ekonomi termasuklah adat resam, kepercayaan, pantang larang, semuanya berlainan daripada masyarakat umum. Jadi oleh kerana itulah kita memang mengetahui dan memandang serius kepada perkara ini dan kementerian melalui Jabatan Hal Ehwal Orang Asli dan dengan kerjasama agensi-agensi lain termasuklah KEMAS, kita cuba sedaya upaya untuk menukar cara hidup mereka ini walaupun dalam masa yang sama kita sedar bahawa ini merupakan satu perkara yang sensitif, sekiranya kita terlibat ataupun terpaksa menukar cara hidup mereka.

Jadi inilah perkara yang sensitif dan perlu ditangani dengan cara yang lebih berhemat dan juga dengan ambil pandangan dan juga cadangan daripada Orang Asli sendiri. Dengan itu, kerajaan telah menubuhkan satu jawatankuasa, *council*, Lembaga Penasihat Pembangunan Orang Asli Kebangsaan. Jadi mereka ini walaupun tidak ada kuasa eksekutif tetapi mereka memberi pandangan kepada kementerian dan juga kerajaan dalam usaha kita membangunkan masyarakat ini.

Kementerian sedar bahawa perkara ini juga telah dibincangkan dalam mesyuarat '*law conference*' baru-baru ini. Satu daripada isu yang mereka sebutkan ialah bahawa mereka tidak anti pembangunan, tetapi mereka ingin memastikan supaya cara hidup mereka termasuklah kawasan rayau dan sebagainya, tidak diambil begitu sahaja daripada mereka. Jadi inilah perkara-perkara yang agak rumit tetapi dengan kerjasama semua pihak termasuklah Orang Asli sendiri, kementerian rasa kita boleh mengubah mereka ini dan sudah pun terbukti di beberapa tempat di mana masyarakat Orang Asli ini sudah maju oleh kerana dengan pendedahan kepada masyarakat umum kita dapat memajukan mereka. Ini bukan sahaja terhad kepada golongan Orang Asli tetapi juga dihadapi oleh masyarakat-masyarakat bumiputera lain di Sabah dan Sarawak termasuklah saya sendiri. Terima kasih Yang Berhormat.

Seterusnya, Kuala Pilah telah mencadangkan sekali lagi supaya JKKK masyarakat Orang Asli di naik taraf dan diberi elaun dan fungsi seperti JKKK di bawah pentadbiran daerah. Untuk makluman Tuan Pengerusi dan juga Ahli-ahli Yang Berhormat...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Jawapan Yang Berhormat agak panjang.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Ya, saya sudah jawab perkara ini dan saya tidak akan jawab lagi. Tuan Pengerusi, berkenaan dengan isu penempatan Orang Asli di kawasan Parlimen Tebrau yang tiada kemudahan utiliti, saya rasa Yang Berhormat Tebrau, saya sudah jawab ini, tetapi saya ucapkan terima kasihlah kerana perkara ini dibangkitkan semula dan saya minta pegawai-pegawai yang bertanggungjawab untuk memberi perhatian yang lebih oleh kerana kalau tidak, Yang Berhormat akan bawa lagilah. Terima kasih.

Mengenai tanah-tanah Orang Asli di kawasan Gua Musang untuk dirizabkan, jabatan telah mengemukakan permohonan untuk merizabkan kawasan penempatan Orang Asli di jajahan Gua Musang seluas 800 ekar dan kawasan untuk pembangunan ladang seluas 1,000 ekar. Tanah-tanah tersebut telah ditukar dan sudah diukur dan permohonan telah dikemukakan kepada kerajaan negeri pada tahun 2006. Setakat ini permohonan tersebut belum mendapat kelulusan, jadi pembangunan kawasan tersebut akan diteruskan setelah mendapat kelulusan. Ini untuk menjawab isu yang telah dibangkitkan oleh Rantau Panjang.

Bera juga menyebut tentang tanah simpanan Orang Asli boleh digazet dengan segera. Jabatan amat bersetuju dengan Yang Berhormat Bera bahawa cadangan bagi merizabkan kawasan penempatan Orang Asli. Sehingga kini, 30,800 hektar tanah Orang Asli telah diluluskan oleh kerajaan negeri dan sedang menunggu proses pewartaan dibuat. Sehingga kini seluas 81,500 hektar tanah telah dipohon untuk diwartakan dan sedang menunggu kelulusan kerajaan negeri.

Mengenai dengan isu dasar pembangunan kampung Orang Asli yang kecil dan berselerak, pada masa kini jabatan membangunkan kampung Orang Asli yang kecil dan berselerak melalui Program Penyusunan Semula Kampung (PPSK). Melalui program ini, pembangunan adalah berkonsep *in-situ* dan tidak melibatkan pemindahan penduduk. Pembangunan PSK ini dilaksanakan secara berperingkat mengikut peruntukan yang diluluskan dan dengan keutamaan program diberikan kepada kawasan yang ramai penduduk Orang Asli miskin tegar. Jadi itulah statusnya sekarang.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bera bangun.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Bera., silakan.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya sudah dengar jawapan itu dahulu. Sehingga kini, berapa banyak penempatan semula ini? Masih satu lagi ke ataupun sudah banyak setakat ini? Saya tahu di Lipis ada. Saya sudah lupa nama kampung, di Kuala Lipis ada penempatan semula Orang Asli itu tetapi itu sudah lama. Sehingga kini pun sudah banyak yang sudah dibangunkan untuk penempatan semula dan yang tidak dibuat. Kalau kita mengambil jangka masa yang lama tentulah kampung-kampung yang terpencil tadi masih lagi belum selesai proses penempatan semula. Jadi apa yang hendak dibuat, yang saya sebut tadi persoalan persekolahan dan sebagainya tadi?

Tuan Teng Boon Soon [Tebräu]: Yang Berhormat, jawab sekalilah tentang penempatan semula. Di Tebräu, Kampung Pasir Salam itu, semua penduduk di kampung itu nelayan.

■1650

Jadi Jabatan Hal Ehwal Orang Asli di Johor, nampaknya gagal untuk menempatkan semula penduduk-penduduk Orang Asli di situ. Oleh kerana kehidupan mereka bergantung

kepada menangkap ikan. Tempat itu bertapak di tepi sungai. Jadi saya tidak faham apakah cara atau kaedah yang akan digunakan untuk menempatkan semula orang-orang ini ke kawasan bandar dengan memberi rumah kos rendah kepada mereka.

Jadi macam mana mereka hendak mencari nafkah. Pencarian nafkah mereka akan menjadi masalah akibat daripada penempatan semula. Memang masalah orang asli di kawasan Tebrau sudah lama dibangkitkan. Sekiranya kementerian gagal mengambil sebarang tindakan untuk membantu mereka, mungkin masa depan wakil rakyat terpaksa membawa Orang Aslilah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Tak apalah.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Ke Dewan ini menyuarakan masalah mereka sendiri.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, perjuangan Yang Berhormat perlu disambungkan. Teruskanlah. *[Ketawa]*.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat Bera dan juga Yang Berhormat Tebrau. Berkenaan dengan jumlah PSK, saya tidak ada maklumat terkini tapi saya akan beri kepada Yang Berhormat Bera tentang PSK ini. Tentang masalah atau isu yang dibawa oleh Ahli Yang Berhormat dari Tebrau. Saya rasa perkara ini perlu kajian yang lebih terperinci dan saya mohon yang untuk menolong kementerian ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat...

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: ..tentang bagaimana kita...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: ..Tebrau meminta pertolongan daripada kementerian.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Ya, sudah-sudah. Saya berterima kasihlah kepada beliau tapi kita perlu turun padang lihat keadaan sama ada perlu dipindah ataupun dibuat...

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Saya sudah bawa pegawai-pegawai Jabatan Hal Ehwal Orang Asli ke sana.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Ahli-ahli Yang Berhormat, itu...

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Mereka dah ke sana.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kesian dia Yang Berhormat. kesian sama Tebrau.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Kesian dia. Tapi maklumat belum sampai dekat saya. Jadi, walau bagaimanapun saya minta pegawai-pegawai yang telah turun bersama dengan Ahli Yang Berhormat dari Tebrau tolong beri tahu saya tentang...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Akan datang Yang Berhormat Timbalan Menteri pun turut bersamalah turun...

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Okey, kita akan turun bersama. Terima kasih.

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Di undang secara rasminya. *[Ketawa]*.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Okey, okey. Jadi...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Banyak lagi Yang Berhormat?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Dua, tiga perkara lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh selesai dalam dua minit?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Berapa minit?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Dua minit.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Dua minit.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Bolehlah.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Okey, ini terkini untuk rakan saya dari Bera tadi. Sejumlah 150 PSK telah dibangunkan di seluruh Malaysia. PSK Bera satu di PSK, PSK baru dan dilaksanakan pada tahun 2008.

Seterusnya mengenai dengan PJK. Ini pun diutarakan oleh Kuala Kedah. Rembau, kerajaan semula peruntukan bagi kawasan bandar dan pinggir bandar. Takrifan kawasan Parlimen luar bandar ialah semua kawasan DUN yang terletak di kawasan luar operasi pihak berkuasa tempatan. Manakala kawasan Parlimen pinggir bandar ialah sebahagian DUN dalam kawasan Parlimen yang terletak di kawasan operasi di PBT dan juga di luar operasi PBT.

Dari segi peruntukkan; di pinggir bandar kurang daripada luar bandar walau bagaimanapun akan dikaji dari semasa ke semasa. Jadi perkara ini pun sudah di bawa kepada Dewan yang mulia ini dan saya rasa Yang Berhormat Tebrau pun sudah mengutarakan perkara ini tentang takrifan bandar, luar bandar dan pinggir bandar. Saya rasa kementerian sudah membuat kajian dan juga menimbang permohonan daripada Ahli-ahli Dewan yang mempunyai kawasan yang terletak di pinggir bandar dan sebagainya.

Seterusnya mengenai dengan PJK dan penyelenggaraan. Mula dari tahun ini PJK yang dilaksanakan oleh JKR sejak 2004 dan juga termasuk di Sabah dan Sarawak telah dan sedang didaftarkan di bawah sistem rekod inventory jalan raya Malaysia iaitu MARRIS. Jadi pendaftaran ini dengan kerjasama semua JKR seluruh negara. Melalui sistem ini, Kementerian Kewangan akan menyalurkan peruntukan selenggaraan jalan kepada kerajaan negeri. Jadi dari segi penyelenggaraan, Kementerian Kewangan akan menyalurkan peruntukan untuk penyelenggara semua jalan yang dibina di bawah projek jalan kampung.

PPMS 'Lenggang' Hulu, rumah satu bilik minta pengubahsuaian. JKW akan mengkaji cadangan Yang Berhormat tetapi bantuan PBR hanya akan diagihkan pada peserta PPMS yang masih lagi terdiri daripada golongan miskin tegar yang layak. Itulah maklumat terkini. Peruntukan PPR di minta ditambah daripada...

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Bangun]*.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Jerai bangun.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Apa khabar kita?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Jerai tak sebut pun?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya ada tanya fasal rumah miskin ini. Awal lagi.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Tak ada dengan saya. Tak apa... Tak apa... Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri tentang bilakah penyudahnya kita dapat membasmi ataupun menolong masyarakat yang memerlukan rumah PPRT ini. Jadi kita dapati bahawa sampai sekarang ini masih banyak macam kawasan Parlimen saya sahaja lebih kurang 600 buah rumah yang perlu kita bina untuk PPRT ini.

Pada tahun ini saya hanya mendapat, amat menyedihkanlah. Empat biji, jadi agak-agak bilalah Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh kita minta pada EPU ataupun kepada kerajaan beri banyak sedikit peruntukan kepada Kementerian Luar Bandar untuk rumah. Ini *very important* Tuan Pengerusi. *You just imagine* dengan izin Tuan Pengerusi, tak ada tempat hendak berteduh ini. *How they are going to survive, sir? You decide?* Kasihan. *[Ketawa]*.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, saya tak kata Yang Berhormat cakap bohong.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Menggunakan bahasa Mandarin]*.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Saya tak cakap. Saya tak cakap. Saya bersetuju. Oleh itu, juga seperti Tebrau kita. Perjuangan Yang Berhormat perlu diteruskan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Di terus Yang Berhormat ya. Belum selesailah. Tolonglah Timbalan Menteri. Pegawai-pegawai tolong lebih sikit.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau semua selesai Yang Berhormat sudah boleh bersara juga. Cukuplah Yang Berhormat. *[Ketawa]*.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Tak apalah. Kalau selesai perjuangan saya, saya akan berjuang walaupun saya tidak jadi wakil rakyat, saya berjuang Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ini semangat kita. Negara kita. Bukan macam Kepong. Main baca surat khabar...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah, boleh sambung tengok program komputerlah Yang Berhormat.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: *[Ketawa]*. Okey, terima kasih Yang Berhormat Jerai. Setakat ini, pada tahun yang kita Dewan yang mulia ini telah memaklumkan bahawa pada tahun 2007, kementerian tidak mempunyai peruntukan oleh kerana diambil oleh pihak EPU dan disalurkan terus kepada UPEN negeri untuk dilaksanakan program ini. Namun demikian, pada tahun 2008, kementerian akan diberi balik peruntukan atau diberi balik tanggungjawab untuk melaksanakan program ini dan dengan itulah...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, tentang masalah Jerai tidak ada ikut jawapan Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: *[Ketawa]* Saya tanya lain, Yang Berhormat jawab lain. Kesian Yang Berhormat. Tak kesian.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Tak, dah nak masuk dah tu.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Ha, dah nak masuk dah?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Jadi, dengan peruntukan yang ada pada 2008 ini, sedikit sebanyak kita dapat mengurangkan jumlah ahli-ahli masyarakat kita yang menghadapi masalah dari segi bantuan rumah ini. Kementerian memang sentiasa dan sedang berusaha mendapatkan lebih banyak peruntukan bagi menolong masyarakat-masyarakat ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Termasuk kawasan Jerai lah Yang Berhormat?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Ya, termasuk kawasan Jerai. Tapi ada satu cabaran yang kita hadapi adalah...

■1700

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat bagi Arau pun mahu juga, dia minta. Dia segan mahu cakap. Petang dia suruh saya cakap.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Okey, Arau pun masuk juga. Seperti mana yang saya sebutkan tadi satu cabaran atau masalah yang kita masih hadapi sekarang ini adalah dari segi penerima itu. Kita mempunyai satu sistem rekod data di bawah skim SPKR tapi kementerian sekarang masih lagi dalam usaha untuk memutihkan dan menyemak semula senarai bakal penerima di bawah skim ini supaya kita dapat membuat perancangan yang lebih teliti dari segi bantuan rumah, KPP, SPKR dan sebagainya.

Jadi inilah cabaran yang masih kita hadapi dan saya rasa pada tahun yang akan datang ini kita dapat mengurangkan masalah ini. Jadi saya harap sahabat saya Yang Berhormat bagi Jerai dan Yang Berhormat bagi Arau juga bersabarlah dengan kementerian supaya kita sama-sama dapat menyelesaikan masalah ini. Seterusnya berkenaan dengan MID (Medan Info Desa).

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Tuan Pengerusi, saya sebut dalam ucapan tadi pasal Bera, Bera langsung tak terima peruntukan PPRT.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Peruntukan? Okey Bera. Peruntukan bantuan rumah PPRT lewat diagih tahun ini. Peruntukan PPR bagi tahun 2007 tidak diperuntukkan kepada KKLW tetapi disalurkan oleh Unit Perancang Ekonomi JPM terus kepada Unit Perancang Ekonomi Negeri. Walau bagaimanapun, bagi tahun 2008 peruntukan PPR ini telah mula disalurkan kepada kementerian dan perancangan untuk mengatasi isu kelewatan ini akan diambil perhatian dan susulan oleh kementerian. Jadi termasuklah yang...

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Tuan Pengerusi, bermakna duit-duit itu ada pada kerajaan negeri.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Kerajaan negeri.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Jadi kita kena tanya UPEN apa dia buat dengan duit itu.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Itu di luar bidang kuasa saya tapi...

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Boleh kita minta pihak kementerian dapatkan maklum balas daripada UPEN di setiap negeri ke mana perginya duit untuk bina rumah PPRT itu.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Kalau tujuan diberi kepada UPEN untuk memudahkan dan UPEN tidak melakukan apa-apa itu menjejaskan hasrat kementerian dan menjejaskan Kerajaan Malaysia dan Barisan Nasional. Kalau Bera minta Bera sahaja. Saya rasa Jerai pun tadi masalah tidak dapat peruntukan juga. Kalau boleh dapatkan laporan daripada UPEN setiap negeri ke mana dibelanjakan duit tersebut.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat Bera. Pihak kementerian ambil maklum dan saya rasa pegawai saya akan ambil tindakan sewajarnya.

Seterusnya berkenaan dengan bekalan elektrik luar bandar, perkampungan Orang Asli menggunakan sistem solar hibrid. Kementerian sehingga kini telah melaksanakan projek BLB menggunakan sistem solar hibrid di beberapa buah negeri di Semenanjung Malaysia dan negeri Sabah. Di bawah pelaksanaan projek solar hibrid fasa kelima lima buah kampung Orang Asli di negeri Kelantan, Pahang dan juga perak terlibat. Manakala di bawah fasa dua pula sejumlah lima buah kampung Orang Asli di negeri Johor telah diluluskan untuk mendapat program ini.

Jadi berkenaan dengan bekalan elektrik di luar bandar kita juga menggunakan dua pendekatan iaitu daripada sistem grid dan kedua alternatif. Bawah grid kita hanya dapat menyambung bekalan ini kepada kawasan-kawasan yang berdekatan dengan bandar dan juga pinggir bandar tetapi ada perkampungan dan juga penempatan yang jauh seperti kampung-kampung Orang Asli itu menghadapi masalah bagi kita menyambung elektrik ini.

Oleh kerana itu kita menggunakan pendekatan yang lain iaitu sama ada menggunakan sistem solar hibrid ataupun pada tahun yang akan datang ini kementerian juga telah membuat keputusan untuk kita melihat bagaimana kita menggunakan projek mini hidro yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat Bukit Mas tadi. Jadi untuk makluman Dewan yang mulia ini pihak kementerian telah bersetuju untuk menggunakan pendekatan yang baru ini iaitu mikro hidro di mana kita mempunyai sumber air yang cukup untuk menggerakkan turbin dan sebagainya. Jadi ini adalah perkembangan yang terbaru dalam pendekatan kita membekalkan elektrik kepada kawasan luar bandar.

Berkenaan dengan MID yang telah dibawa oleh Yang Berhormat bagi Lipis tiada satu pun MID dibina di kawasan Parlimen Lipis.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Ayer Hitam.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Tuan Pengerusi, saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri bagi jawapan secara spesifik tentang elektrik luar bandar tadi. Saya bangkitkan mengenai Kampung Sawah Sagil, apa sudah jadi? Adakah tahun ini akan dilaksanakan ataupun tak ada duit?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Berkenaan dengan Kampung Sawah Sagil belum mendapat bekalan elektrik. Buat masa ini kementerian belum menerima sebarang permohonan bagi kampung ini. Walau bagaimanapun, kementerian selepas ini akan meminta pihak TNB untuk membuat semakan ke lokasi berkenaan dan sekurang-kurangnya ia memenuhi skop dan sekiranya ia memenuhi skop ia akan disenaraikan untuk pelaksanaan pada tahun 2008.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri, apa yang saya bangkitkan itu adalah satu isu yang telah saya sendiri tulis surat. Kecuali kalau Pos Malaysia cuai saya akan buat laporan polis kerana tak sampai pada kementerian. Saya sendiri tulis surat dan sendiri hantar tapi saya tak tahu kenapa sampai sekarang tak terima sebab orang kampung datang menangis lima hingga enam keluarga datang kerana hanya tiga kilometer daripada pekan Ayer Hitam. Minta tolong kalau tahun ini ada peruntukan teruskan kalau boleh dalam seminggu dua. Kalau tidak awal tahun depan sudah ada peruntukan RM8 juta minta disegerakan. Kalau boleh dapat jaminan itu terima kasih.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat Ayer Hitam. Saya akan melihat perkara ini dan mendapatkan pegawai turun menyiasat dan sekiranya permohonan sudah diterima oleh pegawai yang berkenaan saya berharap mereka akan dapat mengambil tindakan segera seperti mana yang telah disarankan oleh Yang Berhormat tadi. Jadi terima kasihlah kerana membawa perkara ini kepada pengetahuan Dewan yang mulia ini.

Seterusnya mengenai MID daripada Yang Berhormat Lipis tadi yang mengatakan tiada satu pun MID dibina di kawasan Parlimen Lipis iaitu JKK belia dan juga kumpulan sasar di kawasan Lipis tidak mendapat latihan ICT. Di daerah Lipis untuk makluman terdapat tiga projek MID iaitu MID Kuala Medang, Lipis yang telah siap dibina dan akan mula beroperasi Disember 2007. Sebanyak tujuh siri latihan ICT desa diperuntukkan kepada MID ini. MID Kampung FELCRA Sungai Maung, Lipis yang sedang dalam proses pembinaan dan satu adalah MID KEMAS di Penjom. Jadi ada tiga MID untuk daerah Lipis telah dirancang.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Cameron Highlands.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin tanya MID di Kuala Medang kawasan saya di Lipis pun tapi separuh daripadanya adalah di Cameron Highlands. Projek ini adalah cukup berjaya dari segi kesedaran ICT. Adakah kementerian bercadang untuk memperluaskannya ke kampung-kampung yang ada 14 buah di sana di mana satu daripada Kuala Medang sudah pun diberi. Adakah cadangan kementerian untuk memperbanyakkan lagi MID ini di kampung-kampung berkenaan?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat Cameron Highlands dan terima kasih Tuan Pengerusi. Memang kementerian mempunyai perancangan untuk membina MID ini di semua mukim, daerah dan juga perkampungan. Namun demikian pihak kementerian pada masa sekarang masih lagi menghadapi masalah seperti mana yang saya sebutkan awal tadi iaitu dari segi tapak dan kita masih lagi belum dapat kakitangan yang mencukupi.

■1710

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Datuk, kalau tapak kita sediakan?

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: ...kalau tapak disediakan, saya minta Yang Berhormat tulis terus kepada kementerian untuk mohon MID tersebut.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sudah dua jam Yang Berhormat.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Habis sekejap lagi. Peruntukan PJK bagi kawasan Parlimen Lipis diubah...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sabak Bernam.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Timbalan Menteri. Sabak Bernam menunggu-nunggu tentang isu MID dari segi penambahbaikan. Sebenarnya MID ini walaupun ada satu sahaja di kawasan Parlimen Sabak Bernam, ada dua DUN itu, tetapi saya hendak bagi tahu bahawa sehingga kini kita telah berjaya melatih lebih 250 orang. Oleh kerana itulah 14 siri yang telah kita jalankan sebenarnya 12, dua lagi akan dijalankan, kita minta tambah 50 siri. Jadi maknanya bukan menambah MID tetapi menambah siri itu kerana kita mendapati modul yang diperkenalkan itu sangat berkesan, bukan sahaja celik IT tetapi sebenarnya kemahiran IT dan lebih penting, waktu ia kosong pelajar sekolah di sekitar itu boleh memanfaatkannya. Jadi saya mintalah supaya Timbalan Menteri dapat memberikan perhatian khusus tentang permohonan ini kerana lebih ramai lagi masyarakat luar bandar khususnya daripada kalangan JKKK dan pemimpin Wanita dan Belia boleh dilibatkan dalam perkara ini, terima kasih.

Datuk Dr. Tiki anak Lafe: Terima kasih Yang Berhormat. Saya rasa pihak kementerian akan ambil maklum tentang permohonan dan juga pandangan Yang Berhormat itu. Jadi seterusnya mengenai dengan Beluran, peruntukan projek jalan kampung. Tidak ada peruntukan khusus PJK untuk Sabah dan Sarawak. Peruntukan hanya umum untuk keseluruhan negeri. Jadi walaupun peruntukan projek jalan kampung, adalah secara umum, tetapi kementerian mengagihkan peruntukan tersebut berdasarkan keutamaan. Jadi pada tahun 2008, jumlah RM110 juta diperuntukkan untuk projek jalan kampung di seluruh negara, sebanyak RM22 juta iaitu 20% adalah diperuntukkan untuk Sabah dan RM24.2 juta untuk negeri Sarawak. Tuan Pengerusi, saya rasa itu di antara perkara-perkara yang saya sempat jawab yang telah dibawa oleh Ahli-ahli Yang Berhormat tadi. Jadi sekiranya ada yang terlepas pandang dan juga belum

dijawab dengan sempurna, saya akan ambil maklum dan bawa balik kepada kementerian untuk kita buat lebih baik. Jadi dengan itu sekali lagi saya ucapkan terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM1,009,980,000 untuk Maksud B.22 di bawah Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM1,009,980,000 untuk Maksud B.22 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM2,411,332,000 untuk Maksud P. 22 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 2008 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM2,411,332,000 untuk Maksud P.22 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan 2008.

Maksud B.23 [Jadual] -

Maksud P.23 [Anggaran Pembangunan 2008] -

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan B.23 dan Kepala Pembangunan P.23 di bawah Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar terbuka untuk dibahas. Serdang.

5.14 ptg.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Butiran 020100 Pentadbiran Tanah. Tuan Pengerusi, saya difahamkan bahawa pihak kementerian telah menjalankan tugas untuk memastikan sistem pengurusan dan perundangan tanah dipertingkatkan di peringkat negeri dan daerah supaya mempercepatkan penyelesaian masalah-masalah tanah, serah hak milik atau mengukur tapak-tapak berkenaan. Satu perkara yang telah dibangkitkan dalam Dewan yang mulia ini iaitu kes penipuan tanah di mana terdapat laporan polis, banyak telah disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri dalam Negeri dalam Dewan yang mulia ini setelah soalan di mana ternyata bahawa kes penipuan tanah, ertinya permohonan menukar hak milik tanah berkenaan tidak diketahui oleh pemilik asalnya.

Maka kes penipuan berlaku sepanjang masa beberapa tahun yang lalu. Tetapi kes masih diteruskan dan tidak dapat dikawal, maka itu masalah permohonan penukaran hak milik tanah dalam demikian itu telah menjadikan satu isu di mana kehilangan keyakinan rakyat Malaysia terhadap pentadbiran tanah di negara kita ini kerana tidak ada satu sistem pentadbiran tanah dan juga sistem pengurusan tanah untuk mengelakkan kes berlaku. Maka oleh yang demikian, pernah dikatakan di dalam Dewan yang mulia ini daripada pihak kementerian telah memberi persetujuan pada dasarnya untuk mengkaji semula atau meminta beberapa peraturan

di dalam Kanun Tanah Negara untuk memastikan, untuk mengemaskinikan dan mengetatkan lagi peraturan-peraturan tertentu untuk mengelakkan kes penipuan untuk menukar hak milik tanah tanpa pengetahuan pemiliknya.

Sebab itu saya bertanya dan minta penjelasan daripada pihak kementerian, adakah pihak kementerian telah mengambil langkah untuk meminda atau bersedia untuk meminda beberapa peraturan dalam Kanun Tanah Negara untuk tujuan mencegah berlaku penipuan tanah. Saya minta penjelasan satu, satu lagi kes berkaitan dengan pengambilan tanah. Saya telah menerima satu aduan daripada pemilik tanah di Serdang Lama, sebahagian tanah rumah kediaman telah diambil alih untuk dijalankan landasan ERL pada tahun 2000. Sebahagian tanah itu telah diambil pada ketika itu kerana projek ini penting dan mencepatkan penghasilan baka, minta kebenaran pihak pemilik tanah memasuki tanah dan mengambil tanah itu.

Surat telah diberi daripada pihak Kementerian Pengangkutan dan ERL di mana PTG Selangor telah ambil tindakan. Selepas itu pampasan tidak diberi sehingga kini, terpaksa saya tulis surat kepada PTG Selangor untuk meminta apa sebab untuk lambat bayar pampasan selepas itu surat jawapan mengatakan masih perlu dapat penjelasan daripada Penasihat Undang-undang Negeri Selangor, berkenaan dengan kes pengambilan tanah sama ada sah atau tidak. Saya hairan, saya rasa terkejutlah. Tetapi sehingga hari ini masih belum tahun kedudukan sebenarnya. Maka saya minta penjelasan apa sebab kes pengambilan tanah untuk projek ERL begitu lama masih belum diselesaikan di atas Lot 20, Mukim Petaling, di Serdang Lama. Tuan Pengerusi, satu lagi *strata title*. Saya difahamkan bahawa proses untuk permohonan serah hak milik *strata title* akan dimajukan oleh pemaju-pemaju perumahan berkenaan.

Dan saya dapati bahawa beberapa kawasan perumahan bertingkat di kawasan saya di mana pemaju, di antara pemajunya telah gulung tikar, ada pemaju yang menghilangkan diri, maka serah hak milik *strata title* masih belum diberi kepada pemilik-pemiliknyanya. Maka itu pemilik-pemilik tidak tahu macam mana caranya untuk mengatasi masalah ini. Maka itu saya bertanya, sekiranya pemaju telah gulung tikar, atau menghilangkan diri dan tidak dikenal pasti, apa caranya untuk mengemukakan permohonan serah hak milik *strata title* daripada itu.

■1720

Apa caranya untuk boleh memberi panduan kepada pemilik-pemilik supaya mereka akan dapat surat hak milik *strata*. Saya minta penjelasan cara mana kalau dalam keadaan demikian. Pemaju telah gulung tikar dan juga pemaju tidak dapat dikenal pasti panjang masa dia, dengan 10 hingga 20 tahun lamanya, maka itu masalahnya. Saya minta satu garis panduan yang boleh dipandu kepada pemilik cara mana untuk mengemukakan permohonannya. Satu penjelasan.

Tuan Pengerusi, satu lagi berkaitan dengan mengukur sempadan rumah kediaman di kampung-kampung baru. Saya difahamkan terdapat rumah-rumah kediaman yang telah dikeluarkan surat hak milik sementara, *qualify title*. Oleh sebab *qualify title* yang dikeluarkan oleh pejabat tanah itu masih belum disahkan untuk mengukur sempadan yang sebenarnya, maka bagi

surat hak milik sementara itu atau *qualify title* itu dikeluarkan semata-mata memberi pemilik untuk menjalankan atau kerana usia sudah lama ditukarkan hak milik kepada anaknya atau meminjam kepada bank untuk mendapat pinjaman.

Tetapi kalau berlakunya persengketaan antara rumah dengan sebelahnyanya, berkaitan dengan sempadan tidak ditentukan, maka *qualify title* itu tidak boleh dibentangkan kepada mahkamah sebagai buktinya. Maka itu pertelingkahan antara jirannya tidak dapat diselesaikan. Selepas itu kalau Jabatan Ukur telah menjalankan pengukuran, akan selesaikan masalah akan mengeluarkan surat hak milik kekal. Jadi inilah apa sebab masih lambat lagi untuk dikeluarkan, banyak seperti di kampung saya Seri Kembangan masih terdapat banyak lagi yang belum mendapat pengukur yang mengeluarkan surat hak milik kekal kepada mereka supaya boleh atasi masalah-masalah persengketaan itu.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baik, Yang Berhormat boleh gulung.

Dato' Yap Pian Hon [Serdang]: Satu lagi Tuan Pengerusi, sebab itu penting berkaitan tanah itu. Maka saya minta lagi satu, ada kes berlaku selepas ukur sempadan tanah, tapak-tapak tanah kediaman tetapi surat hak milik yang telah dikeluarkan itu beza saiznya dengan surat hak milik sementara dulu. Walaupun syarat mengatakan *qualify title* tidak ditentukan semata-mata itu tetapi oleh sebab beza banyak jadi lagi isu. Sebab-sebab rumah yang disiapkan 20 hingga 50 tahun kali ini sempadan serupa panjang, jadi isu lagi. Cara mana untuk betulkan semula? Minta penjelasan pihak kementerian cara mana untuk membetulkan semula sempadan yang sebenarnya tidak akan beza banyak daripada sempadan yang asalnya.

Tuan Pengerusi yang akhirnya butiran 16700, Rancangan Tebatan Banjir dan Saliran Bandar. Saya ucapkan terima kasih kepada pihak Ibu Pejabat JPS telah setuju untuk melantik juru perunding untuk kaji semula pelan induk saliran Seri Kembangan kerana terdapat sungai sering berlaku banjir.

Ketua Pengarah JPS telah datang sendiri untuk meninjau keadaan sebenarnya bersama saya. Dengan demikian itu komitmen Ketua Pengarah JPS telah bersetuju untuk melantik juru perunding.

Garis panduan atau *term reference* telah diberi kepada saya untuk menjalankan usaha ini, tetapi saya minta bila boleh siap pelan untuk saliran di Seri Kembangan dan bilakah kerja-kerja untuk menjalankan kajian terhadap sistem perparitan atau pelan induk saliran di Sri Kembangan dijalankan. Saya minta satu penjelasan satu kedudukan terkini berkaitan kerja-kerja yang dijalankan oleh juru perunding di Seri Kembangan supaya saya dapat tahu bilakah dapat pelan induk saliran di Seri Kembangan.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Sabak Bernam.

5.24 ptg.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak mencelah Serdang tadi dalam isu yang sangat penting.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Jadi Yang Berhormat tidak pilih untuk berucap?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Saya merakamkan setinggi penghargaan kerana Tuan Pengerusi memberikan ruang ini khusus kepada saya.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sebab saya pandang Yang Berhormat bangun.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Saya sebenarnya... kita sentiasa dihujani dengan isu banjir sama ada banjir kilat ataupun banjir yang biasa dan kawasan Lembah Klang ini sebenarnya satu perkara yang memang biasa perkara itu berlaku. Oleh sebab itu sebenarnya saya hendak bertanya Yang Berhormat bagi Serdang, tetapi sekarang ini saya kemukakan kepada kementerianlah. Adalah lebih baik supaya suatu pelan induk yang menyeluruh diadakan untuk mengatasi masalah banjir yang selalu berlaku. Malah sebenarnya apabila hujan lebat berlaku sebenarnya orang di negeri Selangor di Lembah Klang ini Tuan Pengerusi, kalau kita menaiki kenderaan memang kita merasa cemas semacam. Itu sudahlah hidup dalam keadaan yang begitu *tension*.

Jadi dengan perkara ini kalau tidak diatasi secara menyeluruh janganlah Serdang sahaja maknanya ia sepatutnya seluruh kawasan Lembah Klang. Jadi kalau perlu dalam konteks ini, kerajaan harus mengkhususkan satu peruntukan yang besar sebagai satu tindakan proaktif bukan reaktif. Ini selalu kita ini macam *fire fighting* dengan izin, apabila berlaku banjir maka peruntukan yang besar baru kita sediakan.

Sebagai contoh baru-baru ini, Johor mengalami banjir yang begitu besar dan saya difahamkan kerajaan memperuntukkan sampai RM4 bilion untuk menyelesaikan masalah itu, memperbaiki segala kerosakan dan memberi pampasan ataupun ganti rugi kepada kerajaan.

Oleh sebab itu Sabak Bernam mencadangkan kepada pihak kementerian ini supaya satu peruntukan yang besar, yang khusus kalau perlu RM5 bilion ke RM10 bilion untuk mengatasi masalah ini sebagai suatu tindakan yang proaktif. Kalau tidak, kalau ia berlaku lagi sekali ataupun bukan lagi sekali, berkali-kali maka kita sebagai wakil rakyat sebenarnya seperti kurang bertanggungjawab. Jadi oleh sebab itu saya sangat berharap perkara ini diberi perhatian yang khusus oleh pihak kerajaan.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Pontian bangun.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Silakan Yang Berhormat bagi Pontian.

Datuk Ir. Hasni bin Haji Mohammad [Pontian]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat, kalau kita tengok dari segi perkiraan kejuruteraan, banjir ini dikira berkemungkinan berlaku dalam satu jangka masa di mana katakan 50 tahun hujan itu diambil kira dan apabila dalam tempoh sesuatu keadaan dia luar biasa daripada hujan tempoh 50 tahun, banjir berlaku. Yang Berhormat setuju kah bahawa banjir ini bencana? Jadi kita bila bencana kita terimalah, yang penting hujan atau air yang hari-hari biasa ini yang sepatutnya diselenggarakan dengan sempurna, parit-parit dibersihkan, sungai-sungai utama didalamkan kalau ia sudah semakin teruk.

Jadi adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa banjir ini kita... negara seperti Amerika pun Yang Berhormat, ada beribu PhD yang tahu bagaimana cara, duit tidak ada masalah, tetapi banjir berlaku setiap kali apabila datang masanya.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Pontian. Dia ini orang teknikal Tuan Pengerusi. Dia bertanya dengan seorang guru yang serba serbi boleh. Jadi saya ingat yang lebih pentingnya begini sebenarnya, yang bencana itu kita memang tahu ia bencana, tetapi ada di antaranya sebenarnya kita boleh menjangka apa yang akan berlaku.

Umpamanya, Selangor saya difahamkan telah mengemukakan satu peruntukan bagi mengatasi banjir di Sungai Langat RM400 juta, bagi mengatasi banjir di Sungai Selangor, RM200 juta. Jadi ini harus diberikan secara khusus tetapi seperti yang Sabak Bernam cadangkan tadi jangan selesaikan masalah dua sungai ini mungkin lebih daripada itu.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat boleh gulung Yang Berhormat.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Tuan Pengerusi, saya baru perkara yang pertama, yang kedua ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sambung perkara yang kedua.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Boleh tanya sedikit?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Saya ingat tidak perlu.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Saya hendak tanya dia boleh bagi lagi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masuk kepada perkara yang kedua.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Tuan Pengerusi, saya mohon izin nanti sambung, saya bagi dia sekejaplah kerana kepentingannya.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Okey, sekejap. Tuan Pengerusi, terima kasih Tuan Pengerusi. Tadi perkara yang telah dibangkit oleh Yang Berhormat bagi Pontian, saya bersetuju tetapi dalam hal ini saya hendak tanya Yang Berhormat, apakah ini *the act of God* atau *if human error*?

Misalnya macam *human error* macam Yang Berhormat sebut tadilah, sungai dia tidak dalam, kemudian budaya plastik, buang sana sini, parit tersumbat. Kita tidak boleh kata ini *the act of God*. Jadi memanglah cuaca itu macam kita kata tadi saya bersetuju Yang Berhormat bagi Pontian, cuaca ini macam saya sudah bercakap pasal global *warming* ini. Bahagian *research* sudah buat ini, kementerian sudah bersetuju.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, cukuplah. Jadi Yang Berhormat bagi Sabak Bernam sambung perkara yang kedua.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih Sungai Petani. Tadi saya sudah beritahu, ini seorang ahli teknikal dia bertanya seorang guru, sekarang ahli falsafah bercakap. Jadi maknanya sama ada ia *the act of God* ataupun apa seumpamanya, kita ini diberikan akal dan fikiran untuk kita memikirkan sesuatu itu supaya lebih baik. Tuan Pengerusi, Sabak Bernam hendak khususnya kepada ...

Tuan Teng Boon Soon [Tebrau]: Penjelasan, Yang Berhormat bagi Sabak Bernam. Saya tidak bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Pontian. Dia kata *the act of God* kita terima sahaja. Ada satu pepatah, '*God purpose, man dispose*', apa makna itu?

■ 1730

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Tuan Pengerusi, saya tidak mahu *digress* daripada *the issue*. Yang penting itu sebenarnya orang-orang teknikal ini. Di dalam kementerian ini ramai sekali orang-orang yang pakar. Kita beri ruang kepada mereka itu untuk membuat kajian secara menyeluruh supaya masalah banjir ini dapat diatasi sama ada di kawasan Lembah Klang ataupun di luar Lembah Klang.

Saya ingat tidak payah bertindak sebagai seorang falsafah lagi. Saya hendak teruskan. Perkara yang kedua yang sangat penting sebenarnya ialah Butiran 07000. Tiga kampung di daerah Sabak Bernam sekarang sedang berperang dengan monyet-monyet yang ada di kawasan sekitar. [Disampuk] Saya sudah minta supaya diwujudkan 'Desa Monyet'

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, monyet ini di bawah bidang kuasa kementerian mana?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Ini memang ada kaitan.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Oh, Kementerian Alam Sekitar juga!

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Memang ada kaitan.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Jadi, menteri juga bertanggungjawab kepada monyetlah.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Boleh, sangat bertanggungjawab terhadap rancangan untuk mengeksport ini. Jadi, bagi saya adalah lebih baik kalau kita mewujudkan satu kawasan destinasi pelancongan kecil di mana monyet itu mungkin di dalam kawasan 20 ekar. Kita pagar ataupun jaringkan di situ, jadikan kawasan pelancongan ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini perkara tentang monyet akan mengambil masa berapa lama?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Ini dalam satu minit sahaja.

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh. Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Sekijang hendak bertanya sekejap.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Saya izinkan, Sekijang.

Datuk Baharum bin Mohamed [Sekijang]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Terima kasih sahabat saya dari Sabak Bernam. Saya hendak bertanya tentang monyet ini. Baru-baru ini kementerian ada meluluskan untuk dieksport monyet-monyet ini. Yang Berhormat katakan tadi di tempat Yang Berhormat ada banyak monyet ini, adakah Yang Berhormat hendak menjadikan satu perusahaan pula untuk ditenak dan dieksport ke negara-negara lain? Saya mohon penjelasan. [Ketawa]

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya hendak jawab dalam konteks pandangan saya. Negara Malaysia ini adalah negara yang sangat berperikemanusiaan. Kita jangan jadikan monyet ini untuk dieksport. Adalah lebih baik saya katakan kita wujudkan 'Desa Monyet'. Sesiapa yang menghadapi masalah monyet kita masukkan ke dalam tempat ini. [Ketawa] Minta maaf, sebenarnya sudah lima tahun saya bercakap mengenai perkara ini supaya...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Oh, lima tahun di Parlimen ini.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Di Parlimen empat tahun. Sewaktu saya di Dewan Undangan Negeri saya pernah *present* ataupun mempersembahkan kepada Menteri Besar Selangor dan EXCO tentang di Sabak Bernam ini wajar diwujudkan 'Desa Monyet'. Saya pada ketika itu ditanya, "*Berapa banyak monyet?*" Saya kata ada 1,800 ekor monyet pada ketika itu.

Sebenarnya saya tidak kiralah, Tuan Pengerusi. [Ketawa] Tanah hutan di kawasan itu yang diambil alih oleh kerajaan sebanyak 1,800 ekar. Jadi saya *equate* satu ekar satu ekor. Itu lima tahun yang lepas. Sekarang ini saya hendak mengulang sekali lagi dan kementerian kena ambil perhatian secara khusus. Sekarang ini tiga kampung, kalau hendak dinamakan pun boleh, sedang berperang dengan monyet-monyet ini dan ini perkara yang sangat serius. Jadi oleh kerana itu tindakan menembak, tindakan memerangkap dan sebagainya, selama ini saya anggap kementerian gagallah. Itu sahajalah. Dalam konteks mengatasi masalah monyet. Jadi oleh kerana itu saya harap perkara ini diberikan perhatian yang serius.

Akhir sekali FRIM - 12000. Saya sudah beritahu bahawa pokok gaharu di Sabak Bernam ini satu jenis pokok yang cukup subur tumbuhnya. Oleh kerana itu saya berharap pihak kementerian mengambil satu tindakan supaya pokok gaharu ini yang difahamkan mempunyai nilai yang sangat tinggi, selepas empat tahun dicucuk, saya difahamkan pakar mencucuknya

ialah daripada Arau, antaranya. Maka saya harap perkara ini diambil perhatian dan insya-Allah perkara ini akan memberikan satu manfaat yang besar kepada rakyat di Sabak Bernam.

Terima kasih. Sabak Bernam mohon menyokong, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masa untuk hari ini sudah cukup.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Boleh saya dapat giliran saya, Tuan Pengerusi,

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Tuan Pengerusi, Larut.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Minggu depan.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Sambung. Saya ambil dululah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Minggu depan. Minggu depan kita boleh sambung.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Boleh daftar dulu?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak perlulah. Kecuali Yang Berhormat, boleh selesaikan dalam masa dua minit saya benarkan sekarang.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Saya tidak boleh.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau dua minit boleh selesaikan, saya benarkan. Baik.

5.36 ptg.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya juga hendak turut membahaskan B.23 Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar di bawah Butiran 14100 JPS.

Baru-baru ini kita mengalami masalah banjir di mana-mana termasuk kawasan Yang Berhormat juga. Ini cukup mendukacitakan di atas peristiwa-peristiwa yang berlaku walaupun kita selalu bercakap. Kita tahu JPS ini memang ada duit, memang ada peruntukan. Masalahnya ialah kelewatan.

Kalau boleh saya ada sedikit masa, Tuan Pengerusi. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat pandailah. Cukup pandai.

Dato' Raja Ahmad Zainuddin bin Raja Haji Omar [Larut]: Boleh saya sambung, Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Bolehlah. Saya benarkanlah.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Tuan Pengerusi, selepas Yang Berhormat bagi Larut bolehkah giliran saya pula?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh ditimbang. Sama ada boleh atau tidak belum tahulah tetapi saya boleh berikan pertimbangan.

Dato' Mahadzir bin Mohd. Khir [Sungai Petani]: Ya, Tuan Pengerusi fikirlah pada malam ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, baik. Ahli-ahli Yang Berhormat, Majlis bersidang semula sebagai Majlis Mesyuarat.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, dengan ini saya tangguhkan Majlis Mesyuarat sehingga jam 10.00 pagi hari Isnin minggu hadapan.

Dewan ditangguhkan pada pukul 5.37 petang.